

Standard Eurobarometer

European
Commission

EUROBAROMETER 71

ALLMÄNNA OPINIONEN I EUROPEISKA UNIONEN

HÖSTEN 2009

NATIONAL REPORT

SWEDEN

Standard Eurobarometer 71 / Spring 2009 – TNS Opinion & Social

Undersökningen som ligger till grund för den här undersökningen har beställts och koordinerats av Generaldirektoratet för kommunikation.

Rapporten har producerats för den Europeiska kommissionens representation i Sverige.

Det här dokumentet representerar inte den Europeiska kommissionens åsikter. De tolkningar och åsikter som framförs är uteslutande författarens.

EUROBAROMETER 71.3

Innehållsförteckning

INLEDNING

I LÄGET I SVERIGE

- Ia Bilden av ekonomin i Sverige mörk men inte svart
- Ib En ljusnande framtid
- Ic De viktiga frågorna

II SYNEN PÅ EUROPEISKA UNIONEN

- IIa Bilden av EU och förtroendet för institutionerna
- IIb EU:s betydelse
- IIc EU:s beslutsfattande och prestationer

III VEM HAR MAKT OCH INFLYTANDE?

- IIIa Europeiska unionens karaktär
- IIIb EU:s förmåga att hantera den ekonomiska krisen

IV VÄRDEFRÅGOR OCH FRAMTIDSVAL

- IVa Perspektiv på stat, miljö och tillväxt
- IVb Samhällsvärderingar
- IVc EU och mänskliga rättigheter

V SVÅRFÅNGADE IDENTITETER

- Va Den europeiska identiteten och andra
- Vb Vilken väg går EU i framtiden?
- Vc Om etniska grupper och konflikter

VI VÄLFÄRDEN I FRAMTIDEN

- VIa Bilden av välfärden
- VIb Välfärden i framtiden

SAMMANFATTNING

VII TEKNISK FÖRKLARING

VIII EUROBAROMETERNS FRÅGOR

INLEDNING

Den här rapporten bygger på en opinionsundersökning som genomfördes mellan den 12 juni och den 8 juli 2009 i 31 europeiska länder. Sammanlagt har 30 343 personer intervjuats. Av dessa intervjupersoner finns 26 830 i Europeiska unionens 27 medlemsländer. Den gruppen kallas EU27. När jämförelser görs mellan Sverige och övriga Europa är det EU27 som avses om inget annat sägs. Intervjuer har även gjorts i kandidatländerna Turkiet, Kroatien och f.d. jugoslaviska republiken Makedonien och därutöver i den turkiska delen av Cypern. En standardutgåva av Eurobarometern produceras och ges ut två gånger per år. I texten hänvisas till olika Eurobarometrar publicerade vid olika tidpunkter. Följande gäller: EB68.1 publicerades hösten 2007, EB69.2 publicerades våren 2008 och EB 70.1 publicerades hösten 2008.

Trots den ekonomiska krisen är betydligt fler än nio av tio svenskar nöjda med sina liv. Varannan är mycket nöjd. Det är bara i en handfull länder i Europa som människor är lika nöjda med sina liv som svenskarna. Däremot är synen på den svenska ekonomin rätt mörk. Drygt sex av tio menar att ekonomin den är dålig men med tanke på att det senaste året präglats av krisrapporter från näringsliv och banker så är det värt att notera att knappt fyra av tio svenskar uppfattar ekonomin som bra. Svenskarna lever långtifrån i ett kompakt mörker.

Den personliga jobbsituationen bedömer tre fjärdedelar av svenskarna som bra samtidigt som lika många menar att tillståndet på arbetsmarknaden i landet är dåligt. Svenskarna noterar att fler varslas eller förlorar sina jobb men tror inte att det ska drabba dem själva.

Åsikterna från konjunkturinstitut och andra institutioner om att flera ekonomiskt besvärliga år ligger framför oss delas inte riktigt av svenskarna. När det gäller den ekonomiska situationen i Sverige, i det egna hushållet, arbetsmarknaden i Sverige och den egna arbetssituationen är det fler som tror att det blir bättre än sämre. Sverige präglas av en viss optimism. Det kan naturligtvis förändras om eller när arbetsmarknaden försämras och många fler står utan arbete. Men svenskarna har en ljusare syn på framtiden än européerna i allmänhet.

Den viktigaste frågan för svenskarna är arbetslösheten. Den åsikten har även européerna. Men betydligt fler svenskar än EU-medborgare i allmänhet sätter miljöskyddet på listan över viktiga frågor. Åtta av tio svenskar menar att Sveriges ordförandeskap i Europeiska unionens råd är viktigt. Med den stora mediebevakning ordförandeskapet får lär inte den andelen bli mindre.

Det är betydligt fler svenskar som gillar att Sverige är med i EU än som ogillar det. Drygt fem av tio anser att det är bra men bara knappt två av tio tycker att det är dåligt. Sveriges medlemskap i EU har nog blivit ett naturligt inslag i politik och samhälle för svenskarna. Vår entusiasm för medlemskapet ligger vid det europeiska genomsnittet. Vi utmärker oss inte genom någon särskilt EU-kritisk hållning vilket blir tydligt om man jämför med Storbritannien.

När svenskarna gör en affärsmissig bedömning av om Sverige tjänat eller förlorat på medlemskapet är det fler som ser en vinst än en förlust. Fler svenska män än kvinnor tycker att medlemskapet är en bra affär för landet.

Svenskarna har, med ett undantag, ett mycket större förtroende för olika institutioner än européerna i allmänhet. Det gäller rättsväsendet, politiska partier, regeringen, riksdagen och FN. Undantaget är den Europeiska unionen. För den har européerna ett marginellt större förtroende än svenskarna. Men skillnaden är mycket liten.

På det personliga planet är friheten att resa, studera och arbeta överallt inom EU det som betyder mest för svenskarna. För nästan sex av tio svenskar förbinds EU med dessa friheter. Men freden är också viktig. Dubbelt så många svenskar som européer associerar EU med fred. Det är kanske lite överraskande med tanke på att Sverige var ett av de få länder som aldrig drogs in i andra världskriget. De som deltog borde, kan man tycka, vara mer angelägna om EU:s fredsuppdrag. Men det kan hända att minnena från kriget bleknar när de generationer som deltog successivt försvinner. Eller så tycker européerna i större utsträckning än svenskarna att EU inte längre uppfyller något fredsuppdrag.

Tron på att Sveriges röst räknas i EU är stark bland svenskarna. Drygt åtta av tio har den uppfattningen. Det är en indikation på svenskarnas tro på Sveriges förmåga att göra sig gällande i den Europeiska unionen trots att landet är förhållandevis litet.

Synen på ett svenskt medlemskap i den monetära unionen har förändrats. Stödet har ökat något. Drygt fem av tio svenskar är nu för euron och drygt fyra av tio emot. Betydligt fler män än kvinnor är positiva. Det är möjligen för tidigt att säga hur stabil den här förändringen är på längre sikt. Framtiden får utvisa om den är här för att stanna.

Svenskarna är positiva till att beslut fattas på europeisk nivå på många områden. När det gäller att säkra ekonomisk tillväxt, bekämpa organiserad brottslighet och terrorism, säkra matens kvalitet, skydda miljön, hantera stora hälsoproblem, åstadkomma jämställdhet, främja demokrati och fred i världen, främja samarbete inom forskning och innovation och trygga energiförsörjningen så är det dubbelt eller mångdubbelt fler svenskar som önskar mer av europeiskt beslutsfattande jämfört med dem som vill ha mindre. På många områden finns alltså stora majoriteter för att beslut tas på den europeiska nivån. Detta är en rätt tydlig signal på att insikten om att många problem och möjligheter till sin karaktär är gränsöverskridande är allmänt spridd i Sverige. Nationen och den svenska staten ser sig inte längre som det enda verktyget för att hantera politiska problem.

När svenskarna får välja (mellan olika alternativ) vad de tycker att EU bör ägna sig åt i framtiden hamnar miljöfrågorna högst. Så brukar det vara. Européerna i allmänhet är betydligt mindre entusiastiska för det alternativet. Men bortsett från miljöfrågan så är det i övrigt inga stora skillnader mellan svenskarna och EU-medborgarna generellt.

Undersökningen har frågat folk vad de tycker kännetecknar den Europeiska unionen. För svenskarnas del är det unionens makt och politiska inflytande som träder i förgrunden. Väldigt få menar att EU:s militära styrka är värd att nämna. Det är heller inte särskilt många som anser att EU:s kulturella inflytande är ett kännetecken av betydelse.

Svenskarna har en stark tro på utbildning, yrkesutbildning och forskning som metoder för att bekämpa effekterna av den ekonomiska krisen. Drygt fem av tio svenskar, jämfört med knappt tre av tio européer, tycker att EU borde satsa på detta. Annat EU bör göra är att ge stöd till små och medelstora företag och investera i infrastruktur, energi och miljö. Bortsett från stödet till små och medelstora företag är européerna i allmänhet mindre entusiastiska för de här åtgärderna.

Om samhället vi lever i skulle förändras så att mindre vikt las vid pengar och materiella ägodelar så skulle drygt sex av tio svenskar tycka att det var en bra idé. Men lika många skulle uppskatta om större vikt las vid teknikutveckling. När det gäller dessa värderingar skiljer sig inte svenskarna från européerna.

Tre fjärdedelar av svenskarna är konservativa i syn på samhällsförändringar. Dessa bör ske efterhand och får ta den tid det tar. Bara två av tio är radikala. Jämfört med européerna är fler svenskarna konservativa i den här meningen.

Sju av tio svenskar tycker att EU gör för lite för de mänskliga rättigheterna och lika många anser sig vara oinformerade om vad EU faktiskt gör på området. Man får intrycket att många säger till sig själva att vad EU än gör så kan man alltid göra mer.

Frågor kring identiteter tillhör de mer komplicerade. Men för svenskarna är det demokratiska värderingar som utgör den viktigaste beståndsdel i den europeiska identiteten. Det menar nästan åtta av tio men bara fyra av tio européer. Nio av tio svenskar känner sig som europé. Sex av tio menar också att den känslan är viktigast för om man är europé.

Optimismen om Unionens framtid är stor i Sverige. Sju av tio håller sig med en ljus syn på EU under den tid som kommer. Men svenskar som politiskt placerar sig till höger är betydligt mer optimistiska än de som placerar sig till vänster.

Av svenskarna är det ungefär lika många som tror att människor år 2030 i EU kommer att leva i ett samhälle präglad av solidaritet som av individualism. Men drygt sju av tio skulle föredra ett samhälle kännetecknat av solidaritet jämför med knappt två av tio som föredrar individualism. Betydligt fler svenskar skulle föredra ett samhälle 2030 som är mer tolerant mot etniska och religiösa minoriteter snarare än mindre tolerant. De som hellre väljer ett mindre tolerant samhälle utgör en mycket liten minoritet.

Åtta av tio svenskar tycker att andra etniska grupper berikar kulturlivet och sju av tio att invandrare behövs i arbetslivet. Européerna i allmänhet är mer skeptiska till om invandrare berikar kulturlivet även om drygt fem av tio menar att det är så. Knappt fem av tio européer anser att invandrare behövs i arbetslivet. Européerna har en svagare tro än svenskarna på fördelarna med invandring och närvaron av olika etniska grupper i landet.

Förtroendet för välfärdssystemen varierar beroende på område bland svenskarna. Knappt tre fjärdedelar tror att de kommer att få den vård och omsorg de kan behöva i framtiden. Samtidigt menar fyra av tio att socialförsäkringssystemet inte ger ett tillräckligt och heltäckande skydd. Visserligen menar fem av tio att så är fallet men minoriteten är rätt stor. Den växer till drygt sex av tio som inte tror att systemet ger ett tillräckligt skydd 2030. Något fler känner sig trygga med sin framtida pension än otrygga men skillnaden är inte stor.

I LÄGET I SVERIGE

Ia Bilden av ekonomin i Sverige mörk men inte svart

- fler än 9 av 10 svenskar nöjda med sitt liv
- läget för svensk ekonomi dåligt enligt drygt 6 av 10 svenskar
- tre fjärdedelar av svenskarna nöjda med sin jobbsituation
- 9 av 10 nöjda med det egna hushållets ekonomi
- tre fjärdedelar har en mörk bild av arbetsmarknaden

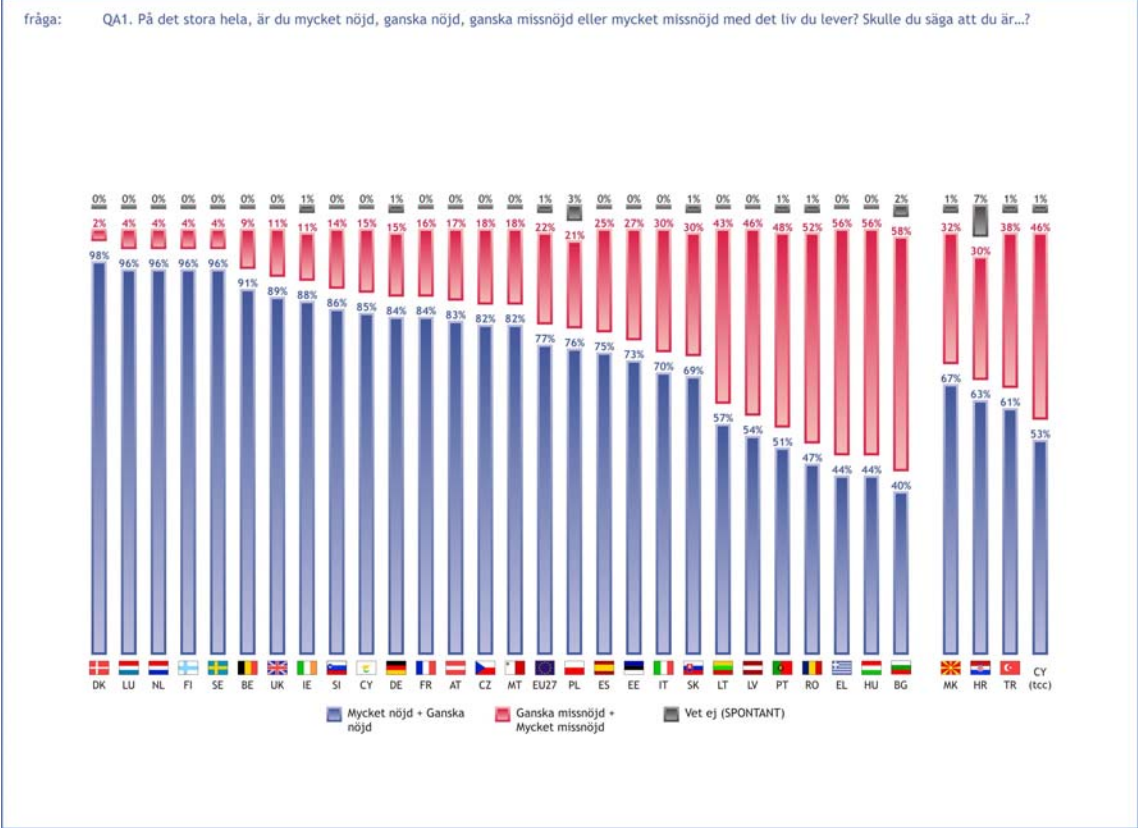
På det stora hela, är du mycket nöjd, ganska nöjd, ganska missnöjd, mycket missnöjd med det liv du lever? Skulle du säga att du är ...?

Fig.1a

		Sverige	EU27
Mycket nöjd		48 %	21 %
Ganska nöjd		48 %	56 %
Ganska missnöjd		3 %	17 %
Mycket missnöjd		1 %	5 %
Vet ej		1 %	0 %

Varannan svensk är mycket nöjd med sitt liv. Det är en hög siffra och det är bara två andra EU-länder som hamnar på samma eller högre nivå. Bara en av hundra svenskar är mycket missnöjd med sitt liv.

Fig.1b

Den mycket lilla minoritet svenskar som är missnöjda med de liv de lever tycks inte förändras särskilt mycket över tiden. Nivåerna i tidigare undersökningar faller ut ungefär som i den här. Fler än nio av tio svenskar säger att de är nöjda med sina liv oavsett konjunkturer och finansiella kriser. Det verkar inte som om stigande arbetslöshet, politiskt missnöje, socialt utanförskap eller andra faktorer påverkar hur nöjda svenskarna är. Riktigt hur den höga och stabila nivån bör förklaras är inte helt lätt att avgöra. En stor majoritet av EU-medborgarna i allmänhet är också nöjda med sina liv, men på en lägre nivå än svenskarna. I länder som Bulgarien, Ungern och Rumänien är de missnöjda i majoritet.

Fig. 2a-e. Hur bedömer du den nuvarande situationen för vart och ett av följande områden?

Situationen för den svenska (nationella) ekonomin.

Fig.2a

		Sverige	EU27
Mycket bra		1 %	1 %
Ganska bra		35 %	19 %
Ganska dålig		54 %	53 %
Mycket dålig		9 %	25 %
Vet ej		1 %	2 %
Bra		36 %	20 %
Dålig		63 %	78 %

Drygt sex av tio svenskar anser att läget för den svenska ekonomin är dåligt. Det är en förändring med 19 procentenheter sedan den Eurobarometer (EB70.1) som gjordes hösten 2008. Förändringen är inte särskilt överraskande. Med en snabbt stigande arbetslöshet och en ungdomsarbetslöshet kring 30 procentenheter vore en mer positiv bild egendomlig. Att knappt fyra av tio svenskar ändå menar att situationen för den svenska ekonomin är rätt hygglig är däremot överraskande. Européerna har en betydligt mörkare bild av ekonomin i det egna landet. Nästan 8 av 10 uppfattar den som dålig. Och i en del länder, som Lettland och Ungern, är det nattsvart.

Situationen för den europeiska ekonomin.

Fig.2b

	Sverige	EU27
Mycket bra	1 %	1 %
Ganska bra	27 %	22 %
Ganska dålig	54 %	52 %
Mycket dålig	12 %	16 %
Vet ej	6 %	9 %
Bra	28 %	23 %
Dålig	66 %	68 %

Svenskarna är överens med andra EU-medborgare om läget för den europeiska ekonomin. Knappt sju av tio uppfattar den som dålig. Det finns skillnader mellan enskilda länder men de är inte alls lika stora som när det gäller det egna landets ekonomi.

Din personliga jobbsituation

Fig.2c

	Sverige	EU27
Mycket bra	39 %	12 %
Ganska bra	35 %	40 %
Ganska dålig	9 %	18 %
Mycket dålig	6 %	9 %
Vet ej	11 %	21 %
Bra	74 %	52 %
Dålig	15 %	27 %

Tre fjärdedelar av alla svenskar tycker att den personliga jobbsituationen är bra. Men andelen som gör den bedömningen är betydligt större i åldersgruppen 40-45 år (85 %) än bland de yngre eller äldre. Med tanke på den ekonomiska krisens höga tempo och omfattning får andelen med en mörk bild av den personliga jobbsituationen (15 %) anses låg. Bland européerna är det en dryg fjärdedel som oroar sig för sitt arbete.

Ditt hushålls ekonomiska situation.

Fig.2d

	Sverige	EU27
Mycket bra	31 %	8 %
Ganska bra	57 %	57 %
Ganska dålig	8 %	26 %
Mycket dålig	3 %	7 %
Vet ej	1 %	2 %
Bra	88 %	65 %
Dålig	11 %	33 %

När medierna fylls av krisrapporter kan det lätt skymma de mer positiva sidorna av ekonomin. Stigande reallöner sedan många år och en exceptionellt låg inflation och låga räntor ger för närvarande svenskarna pengar över. Därför är det inte så förvånande att nästan nio av tio svenskar anser att det egna hushållets ekonomi är bra. Siffran har sjunkit obetydligt (med 3 %) sedan EB70.1. Tre gånger fler européer än svenskar uppfattar den egna ekonomin som dålig och på en del håll som i Rumänien, Litauen och Ungern har mer än hälften av medborgarna den åsikten. På det personliga planet slår den ekonomiska krisen olika hårt på olika håll i Europa.

Situationen för sysselsättningen i Sverige.

Fig.2e

	Sverige	EU27
Mycket bra	2 %	1 %
Ganska bra	23 %	12 %
Ganska dålig	57 %	53 %
Mycket dålig	17 %	32 %
Vet ej	1 %	2 %
Bra	25 %	13 %
Dålig	74 %	85 %

Svenskarnas syn på arbetsmarknaden har försämrats en hel del sedan förra mätningen (EB70.1). Då ansåg hälften att situationen för sysselsättningen var ett bekymmer. Nu är det tre fjärdedelar som har den åsikten. Den våg av varsel som började hösten 2008 har fortsatt under det första halvåret 2009 och den har följts av en våg av uppsägningar – framför allt i verkstadsindustrin. Det förklarar nog förändringen i synen på arbetsmarknaden.

I.b En ljusnande framtid

- svenskarna optimistiska om framtiden
- tre gånger fler tror på en bättre egen ekonomi än en sämre
- svenskarna har starkare tro på framtiden än européerna

Vad har du för förväntningar inför de kommande tolv månaderna: kommer de kommande tolv månaderna att bli bättre, sämre eller oförändrade när det gäller...?

Fig.3a Sverige.

	Bättre	Sämre	Oförändrad	Vet ej
Ditt liv i allmänhet	41 %	4 %	54 %	1 %
Den ekonomiska situationen i Sverige	48 %	17 %	32 %	3 %
Den ekonomiska situationen i ditt hushåll	30 %	9 %	59 %	2 %
Arbetsmarknadssituationen i Sverige	36 %	33 %	29 %	2 %
Din egen arbetssituation	23 %	4 %	65 %	8 %
Den ekonomiska situationen i EU	32 %	22 %	37 %	9 %
Den ekonomiska situationen i världen	32 %	24 %	38 %	6 %

De förväntningar människor har spelar en stor roll för hur de agerar. På aktiebörser är det här uppenbart. De priser aktier betingar styrs av aktörernas förväntningar på hur företagen utvecklas de närmaste sex till nio månaderna. Den som är säker på att få behålla jobbet i framtiden kan tillåta sig konsumtion, vilket den som är oroad för att förlora jobbet knappast gör. Ekonomer och andra samhällsvetare har forskat om förväntningarnas betydelse i många olika sammanhang. Trots det råder det en viss osäkerhet om vilka förväntningar som starkast påverkar människors handlande. Det mesta lutar åt att det är förväntningarna på den personliga situationen (jobb, ekonomi) som har större betydelse än de på samhället i stort. Men frågan är inte avgjord ännu.

På varje delområde i frågan är det fler svenskar som tror att det blir bättre än att det blir sämre. När det gäller livet i allmänhet är optimisterna tio gånger fler än pessimisterna. De som tror på en bättre framtid för det egna hushållets ekonomi är drygt tre gånger fler än de som tror på en sämre egen ekonomi. Optimisterna har ett övertag även när det gäller landets ekonomi och arbetsmarknaden i framtiden. Visserligen beskriver många ekonomiska institut den ekonomiska krisen som den värsta sedan 1930-talsdepressionen, men det tycks inte återspeglas i någon stor utsträckning i svenskarnas sinnen. Det är väl egentligen bara den allmänna situationen på arbetsmarknaden som tecknas i mörkare färger av flera (33 %). Sammantaget är svenskarnas optimism betydligt större i den här mätningen än i den förra (EB70.1)

Vad har du för förväntningar inför de kommande tolv månaderna: kommer de kommande tolv månaderna att bli bättre, sämre eller oförändrade när det gäller...?

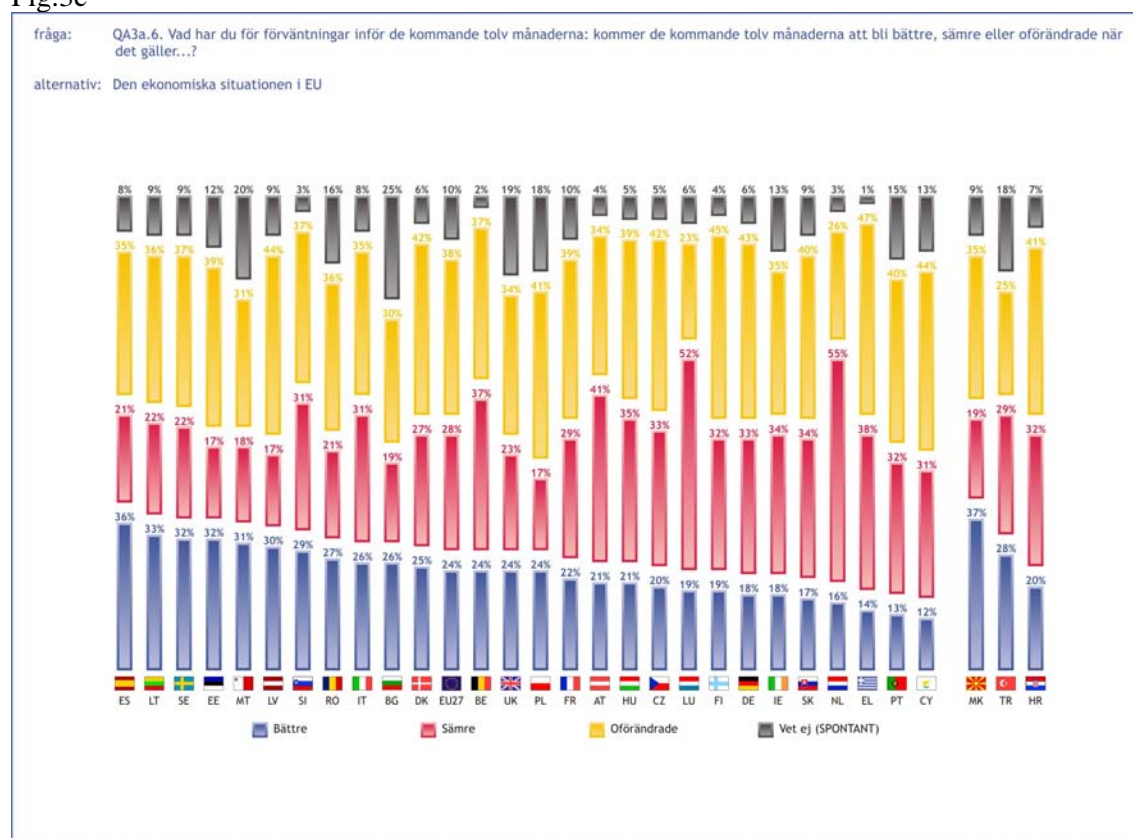
Fig.3b EU27

	Bättre	Sämre	Oförändrad	Vet ej
Ditt liv i allmänhet	27 %	14 %	56 %	3 %
Den ekonomiska situationen Nationen	25 %	34 %	36 %	5 %
Den ekonomiska situationen i ditt hushåll	21 %	18 %	58 %	3 %

Arbetsmarknadssituationen i Nationen	20 %	44 %	32 %	4 %
Din egen arbetssituation	19 %	10 %	59 %	12 %
Den ekonomiska situationen i EU	24 %	28 %	38 %	10 %
Den ekonomiska situationen i världen	24 %	30 %	36 %	10 %

Européerna visar större oro inför framtiden än svenskarna. Det gäller framför allt arbetsmarknaden i stort och den ekonomiska situationen i det egna landet. Men på det personliga planet är européernas framtidsbild mindre dystert. Det är bara en av tio som tror på en sämre jobbsituation för egen del. Och knappt två av tio som ser en sämre hushållsekonomi framöver. Det är för all del dubbelt så många som i Sverige, men den stora majoriteten EU-medborgare tror på en oförändrad eller bättre hushållsekonomi i den nära framtiden.

Fig.3c

Européerna är mer pessimistiska än svenskarna när det gäller framtiden för den europeiska ekonomin. För till exempel Nederländerna kan man nästan tala om svartsyn. Bara 16 % tror att det blir bättre och 55 % att det blir sämre.

I.c De viktiga frågorna

- arbetslösheten den viktigaste frågan för Sverige
- fler svenskar än européer betonar miljöskyddet
- hälso- och sjukvård viktigast för svenskarna personligen
- 8 av 10 svenskar anser Sveriges ordförandeskap viktigt

Vilka tycker du är de två viktigaste frågorna för Sverige (Nationen) just nu?

Fig.4a

	Sverige	EU27
Brottslighet	10 %	16 %
Den ekonomiska situationen	43 %	42 %
Stigande priser/inflation	3 %	21 %
Skatter	2 %	7 %
Arbetslöshet	58 %	49 %
Terrorism	1 %	5 %
Försvars- och utrikespolitik	1 %	1 %
Boende	2 %	5 %
Invandring	7 %	9 %
Hälso- och sjukvård	23 %	14 %
Skolväsendet	13 %	7 %
Pensioner	4 %	9 %
Skydda miljön	18 %	5 %
Energifrågor	9 %	2 %
Ingen	1 %	1 %
Annat	0 %	0 %
Vet ej	1 %	0 %

Det är rätt förutsägbart att ekonomin och arbetslösheten hamnar högt på agendan för såväl svenskar som européer i allmänhet. Nästan sex av tio svenskar lyfter fram arbetslösheten som en av de viktigaste frågorna. Knappt en fjärdedel av svenskarna lägger vikt vid hälso- och sjukvården. Det är ju också ett ämne som finns mer eller mindre konstant närvarande i medierna. Knappt en femtedel av svenskarna lyfter fram behovet att skydda miljön men bara var tjugonde europé. Men bland svenskarna är de yngre (15–24 år) mer angelägna om miljöskyddet (31 %) än de medelålders (40–54 år) (14 %). När det gäller hälso- och sjukvården är förhållandet det omvända.

Vilka är de två viktigaste frågorna för dig personligen?

Fig.4b

	Sverige	EU27
Brottslighet	9 %	8 %
Den ekonomiska situationen	29 %	26 %
Stigande priser/inflation	10 %	38 %
Skatter	7 %	11 %
Arbetslöshet	24 %	21 %
Terrorism	1 %	2 %
Försvars- och utrikespolitik	1 %	1 %

Boende	11 %	6 %
Invandring	5 %	4 %
Hälso- och sjukvård	30 %	17 %
Skolväsendet	18 %	9 %
Pensioner	18 %	15 %
Skydda miljön	25 %	5 %
Energifrågor	8 %	3 %
Ingen	1 %	2 %
Annat	1 %	7 %
Vet ej	0 %	1 %

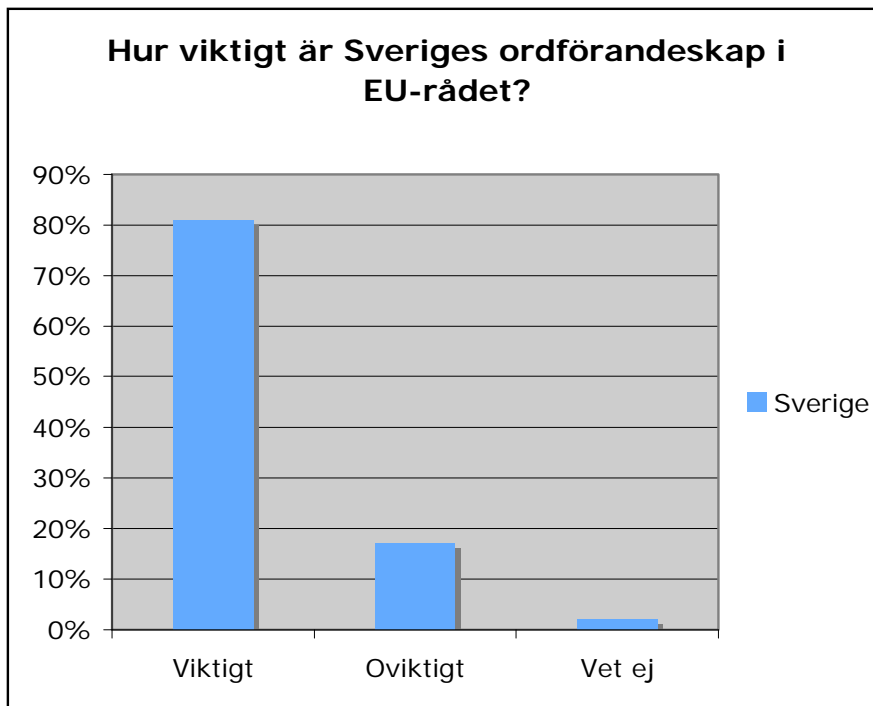
När det gäller de viktigaste frågorna på det personliga planet är spridningen större än när det gäller de viktigaste frågorna för nationen. Hälso- och sjukvård är den viktigaste frågan menar tre av tio svenskar tätt följd av den ekonomiska situationen (29 %), miljöskydd (25 %) och arbetslöshet (24 %). Men även skolväsendet (18 %) och pensioner (18 %) får en hel del röster. Svenskar och européer skiljer på vad som är viktigt för dem själva respektive för landet, även om det finns en överlappning. Inflationen oroar nästan fyra av tio européer. Det är lite överraskande med tanke på att centralbankernas, inklusive Europeiska centralbanken och svenska Riksbanken, under våren sänkt sina räntor kraftigt. Och någon prisinflation att tala om finns för närvarande knappt i de flesta europeiska ekonomier.

Antingen du har hört talas om det eller inte, anser du det viktigt eller oviktigt att Sverige blir ordförande i Europeiska unionens råd den 1 juli? Skulle du säga att det är...?

Fig.5

	Sverige
Mycket viktigt	41%
Viktigt	40%
Inte särskilt viktigt	13%
Inte alls viktigt	4%
Vet ej	2%

Fig.6

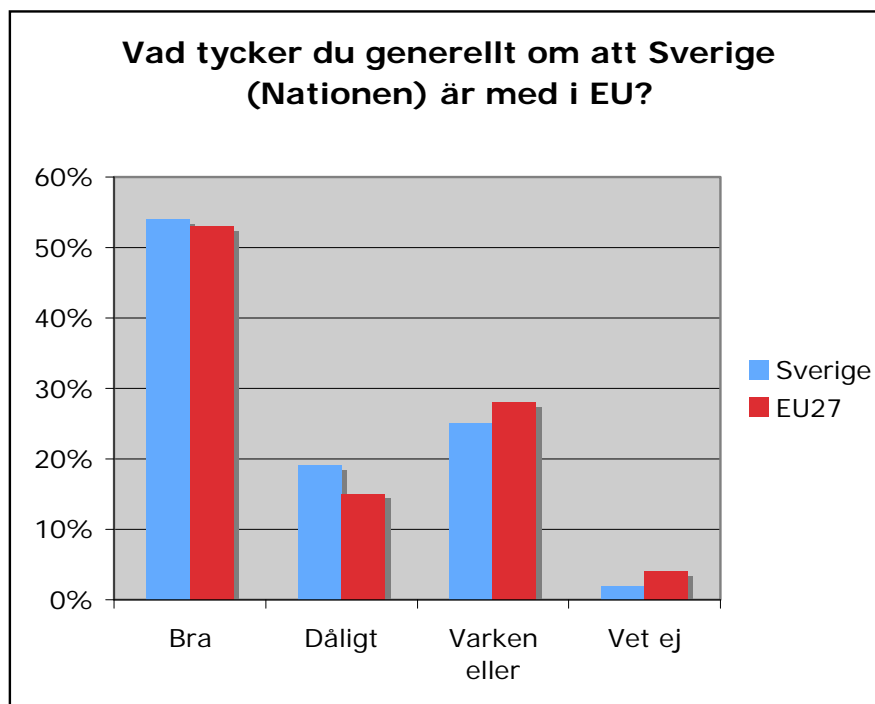
Åtta av tio svenskar menar att Sveriges ordförandeskap i Europeiska unionens råd är viktigt. Och fyra av tio anser det mycket viktigt. Intressant nog tycks sociala bakgrundsfaktorer inte ha någon stor betydelse för svenskarnas bedömning av ordförandeskapet. Bland de yngsta, 15–24 år, är det något färre (71 %) som säger att det är viktigt jämfört med de äldsta 55+ (87 %). Men för kön, utbildningsnivå, hemort eller social ställning är skillnaderna mindre.

II SYNEN PÅ EUROPEISKA UNIONEN

II.a Bilden av EU och förtroende för institutionerna

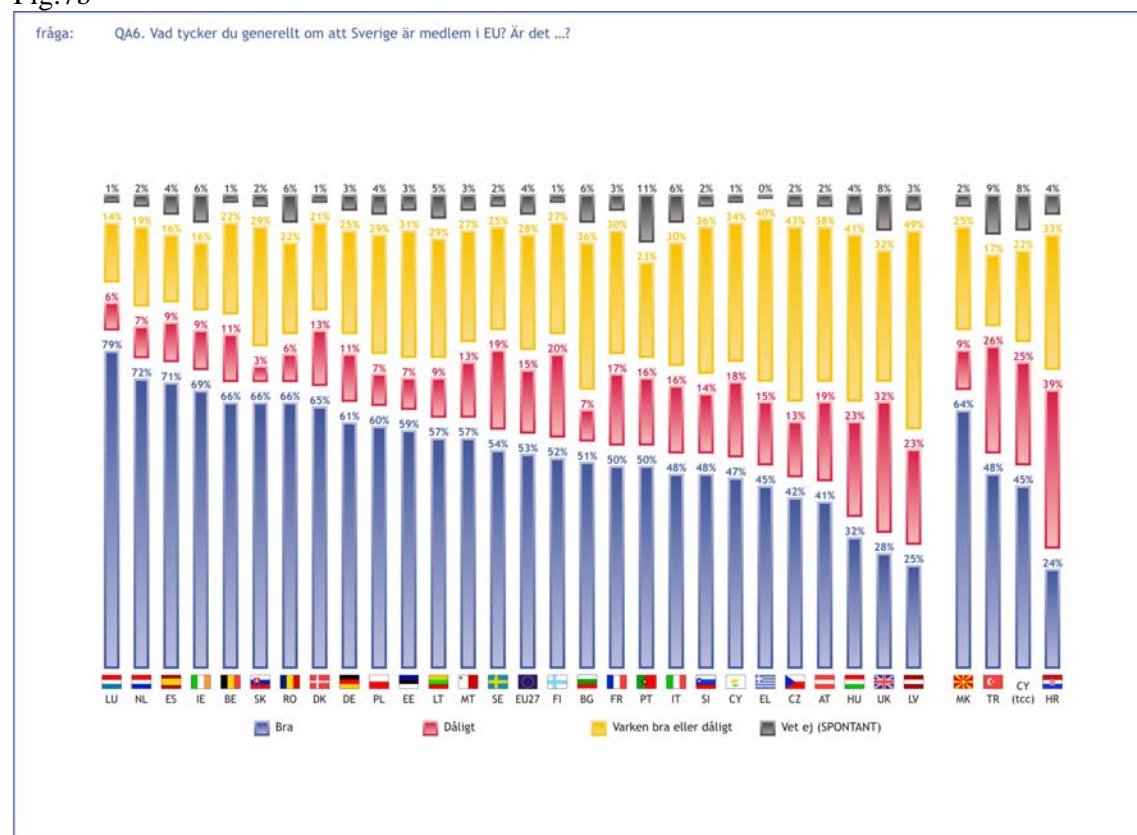
- svenskarna gillar medlemskapet i EU
- Sverige har tjänat på EU-medlemskapet tycker fler män än kvinnor
- svenskarna litar på sitt rättssystem
- européerna skeptiska till sina regeringar, parlament och partier
- svenskar till höger har mer positiv bild av EU än de till vänster

Fig.7a

Svenskarnas syn på Europeiska unionen verkar ha stabiliserats. Förändringarna sedan förra mätningen är små. Drygt fem av tio svenskar har en positiv syn på EU medan knappt två av tio har en negativ. Sedan Miljöpartiet tog bort kravet på Sveriges utträde ur EU så har det kravet blivit en icke-fråga. Europeiska unionen har successivt fått en plats på svenskarnas karta över Sverige. Och de partier som fortfarande kräver utträde (Vänsterpartiet och Sverigedemokraterna) befinner sig i det här avseendet i den politiska marginalen.

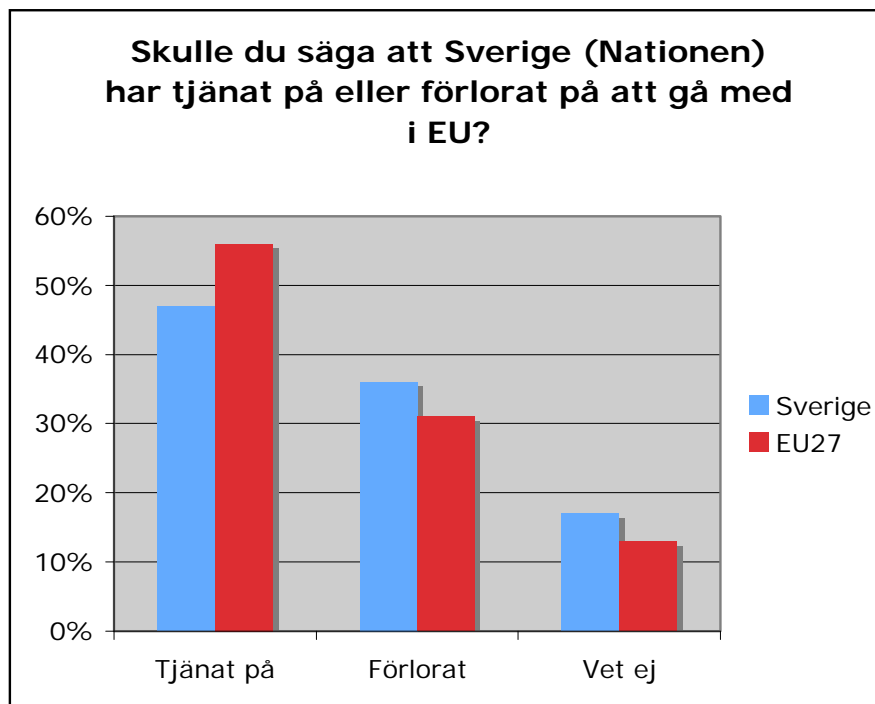
Fig.7b

Svenskarna ligger strax över EU-genomsnittet när det gäller entusiasmen för medlemskapet. Annars är spannvidden stor. I Luxemburg gillar åtta av tio medlemskapet men i Litauen gäller det bara en fjärdedel av befolkningen.

Med hänsyn till allt du känner till, skulle du säga att Sverige (Nationen) har tjänat på eller förlorat på att gå med i EU?

Fig.8

Fler svenskar anser att Sverige tjänat på (47 %) än förlorat på (36 %) att vara med i EU. Men det är inget stort avstånd mellan grupperna. Svenska kvinnor har en affärsmässigt mer skeptisk hållning till medlemskapet än svenska män. Av kvinnorna anser drygt fyra av tio (42 %) att Sverige tjänat och knappt fyra av tio (39 %) att Sverige förlorat på medlemskapet. Av männen menar drygt fem av tio (52 %) att Sverige tjänat och drygt tre av tio (33 %) att Sverige förlorat på medlemskapet. För kvinnornas del skiljer det endast 3 procentenheter mellan de två grupperna. För männen är skillnaden 19 procentenheter. Varför det förhåller sig på det här sättet är inte helt enkelt att förklara. Skillnaden mellan kvinnor och män är inte alls lika stora i EU som helhet.

Fig.9a-b Jag skulle vilja ställa en fråga om hur mycket du litar på vissa institutioner. Vill du för var och en av följande institutioner säga om du är benägen att lita på den eller inte.

Fig.9a Sverige

	Benägen att lita på	Inte benägen att lita på	Vet ej
Det svenska rättsväsendet	73 %	24 %	3 %
Politiska partier	36 %	59 %	5 %
Den svenska regeringen	57 %	40 %	3 %
Riksdagen	64 %	32 %	4 %
Europeiska unionen, EU	46 %	45 %	9 %
Förenta nationerna, FN	74 %	19 %	7 %

Fig.9b EU27

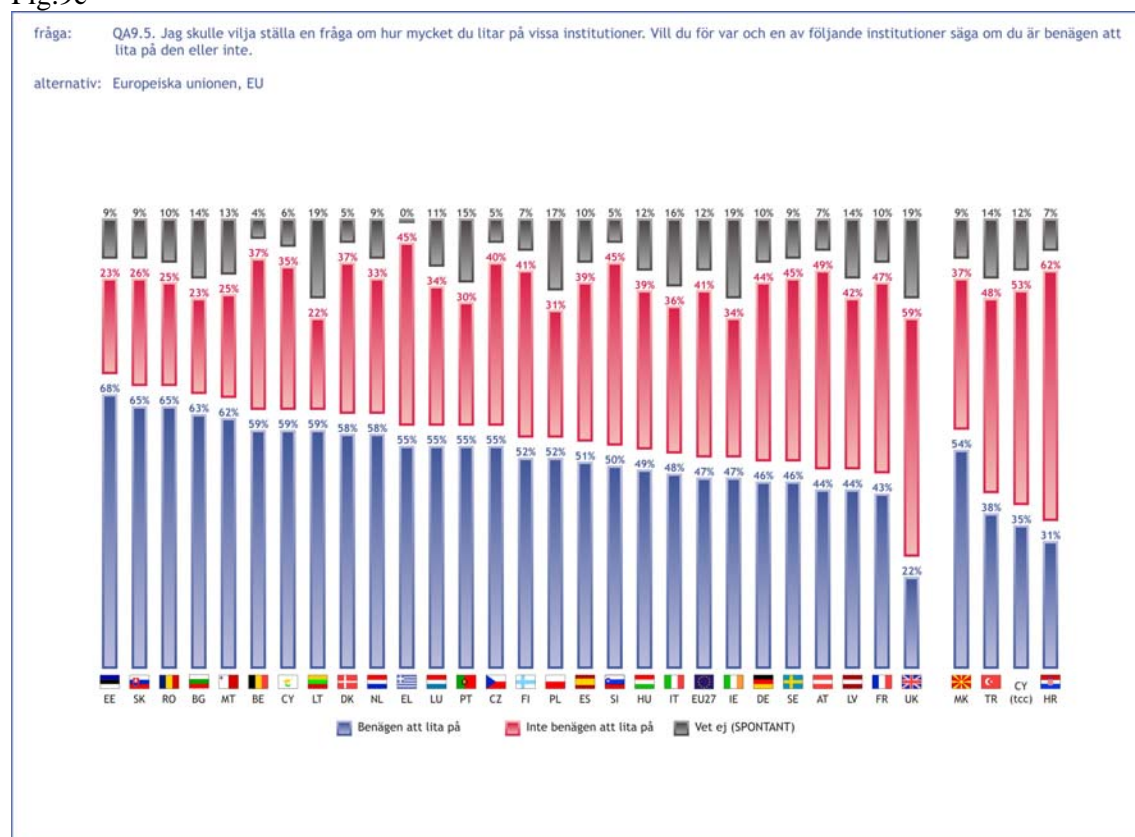
	Benägen att lita på	Inte benägen att lita på	Vet ej
Landets rättsväsende	48 %	47 %	5 %
Politiska partier	19 %	76 %	5 %
Den egna regeringen	32 %	63 %	5 %
Landets parlament	32 %	61 %	7 %
Europeiska unionen, EU	47 %	41 %	12 %
Förenta nationerna, FN	53 %	31 %	16 %

Det sociala kapitalet, förtroendet mellan människor och institutioner, i ett land har stor betydelse för hur institutionerna fungerar. Är förtroendet allmänt lågt kan man vara rätt säker på att förvaltningar, rättsväsende och andra offentliga organ fungerar dåligt. Korruptionen är då mer omfattande och det är svårare att göra affärer i landet. Är det sociala kapitalet litet är misstron stor. Och priset för misstron är att transaktionskostnaderna då blir höga. Det kostar mer i tid, pengar och ansträngning för medborgarna att få saker gjorda. Följaktligen blir färre saker gjorda – och det gäller även i ekonomin i stort. Misstro och välstånd är helt enkelt svåra att förena i ett samhälle.

Men det finns misstro och misstro. Det är allvarigare att drygt två av tio svenskar inte litar på rättsväsendet än att nästan sex av tio svenskar inte litar på de politiska partierna. Bevisprövning och saklighet är några element i rättssystemet i syfte att fällande domar ska vara välgrundade. Upphör medborgarna att lita på rättssystemet är det en signal på att ett element av godtycke kan ha fått fäste i de rättsvårdande institutionerna. För svenskt vidkommande har den punkten knappast nåtts. Men bland EU:s medlemmar finns länder där andelen som inte litar på sitt lands rättssystem är på en oroande hög nivå. I Ungern gäller det nästan 8 av tio medborgare och i Rumänien nästan sju av tio.

Att flertalet inte är benägna att lita på de politiska partierna är nog i de flesta fall ett uttryck för sund skepsis. Medborgarna vet att partiets budskap liknar reklam i det att båda håller fram det som är bra och döljer det som kan tala emot partiet eller produkten.

Fig.9c

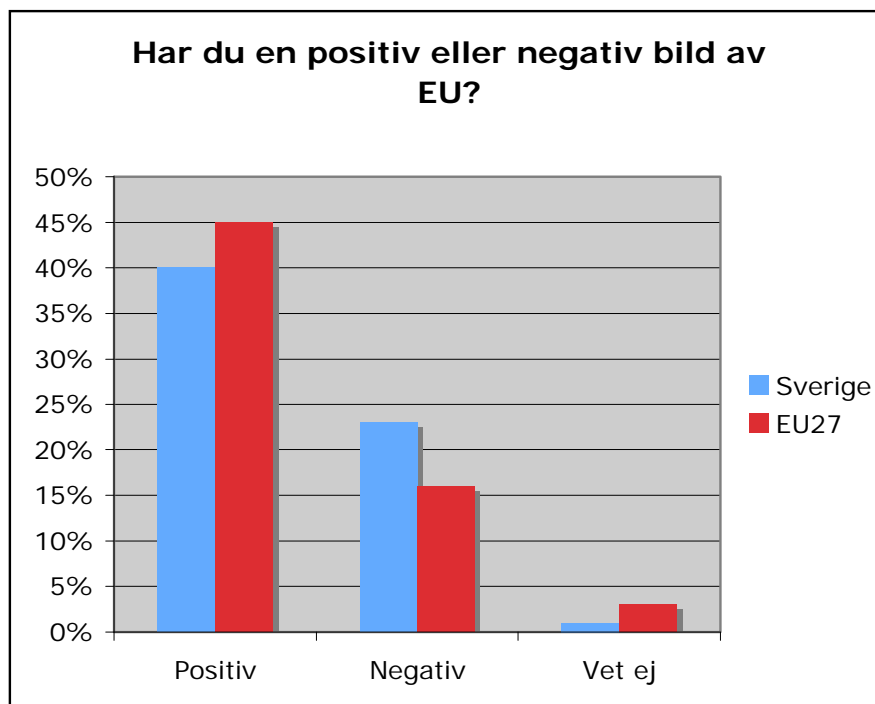
Svenskarna har större förtroende för sin regering (57 %) och för riksdagen (64 %) än för EU (46 %). Och av någon anledning är svenskarnas förtroende för FN mycket högt (74 %). Européerna i allmänhet är mindre benägna att lita på olika institutioner, med ett undantag. De har lite större förtroende för EU än svenskarna (47 % mot 46 %).

Framkallar Europeiska unionen generellt sett en mycket positiv, ganska positiv neutral, ganska negativ eller mycket negativ bild för dig?

Fig.10a

	Sverige	EU27
Mycket positiv	6 %	6 %
Ganska positiv	34 %	39 %
Neutral	36 %	36 %
Ganska negativ	18 %	12 %
Mycket negativ	5 %	4 %
Vet ej	1 %	3 %

Fig.10b

EU-medborgarna i allmänhet har en lite mer positiv bild av EU än svenskarna. Men även i Sverige är det nästan dubbelt så många som har en positiv än en negativ bild.

Intervjupersonerna i studien får skatta sig själva på en tiogradig vänster-högerskala. 1–4 räknas som vänster, 5–6 mitten och 7–10 höger. När man rör sig från vänster till höger på skalan så ökar andelen som har en positiv bild av EU. Bland svenskarna till vänster är det 25 %, i mitten är det 42 % och till höger 55 %. Det är med andra ord 30 procentenheter som skiljer vänster och höger. Det får nog anses som en betydande skillnad.

II.b EU:s betydelse

- frihet att resa, studera och arbeta i EU gillas av svenskarna
- svenskarna har en stark tro på den egna och landets röst i EU
- svenskarnas stöd för euron har ökat

Vad betyder Europeiska unionen för dig personligen?

Fig.11

	Sverige	EU27
Fred	46 %	25 %
Ekonomiskt välbefinnande	15 %	16 %
Demokrati	27 %	22 %
Socialt skydd	6 %	10 %
Frihet att resa, studera		

och arbeta överallt i EU	56 %	42 %
Kulturell mångfald	23 %	19 %
Starkare röst i världen	40 %	23 %
Euron	26 %	33 %
Arbetslöshet	7 %	13 %
Byråkrati	34 %	19 %
Slöseri med pengar	36 %	20 %
Förlust av kulturell identitet	9 %	10 %
Ökad kriminalitet	13 %	11 %
Otillräcklig kontroll vid de yttre gränserna	16 %	12 %
Annat	1 %	1 %
Vet ej	2 %	4 %

Friheten att resa, studera och arbeta överallt inom Europeiska unionen är det svenskarna värderar främst (56 %). Det uppskattas även av européerna i allmänhet även om andelen inte är lika stor (42 %). Bland svenskarna är det fler kvinnor (61 %) än män (51 %) som uppskattar dessa friheter. Bland européerna finns däremot ingen skillnad mellan kvinnor och män i den här frågan.

Det är nästan dubbelt så många svenskar (46 %) som associerar EU med fred jämfört med EU-medborgarna generellt. Spännvidden är rätt stor bland européerna men det är svårt att finna något mönster. Man kan ju tycka att länder som haft erfarenheter av krig under 1900-talet borde uppskatta EU som ett fredsprojekt. Men något sådant mönster finns inte. Bland tyskarna anger visserligen drygt fyra av tio att EU har betydelse för fred, men bara en av tio briter.

Att EU ger en starkare röst i världen tror 4 av 10 svenskar men bara drygt 2 av 10 européer. Men det är också nästan dubbelt så många svenskar jämfört med européer som menar att byråkrati och slöseri med pengar kännetecknar EU. EU tycks ha en lite starkare betydelse för svenskarna i både positiv och negativ mening jämfört med EU-medborgarna.

Är du benägen att instämma eller inte instämma i följande påståenden?

Fig.12

	Benägen att instämma	Ej benägen att instämma	Vet ej
Det känns som om vi är ekonomiskt mer stabila eftersom Sverige är med i EU	38 %	53 %	9 %
Min röst räknas i EU	58 %	37 %	5 %
Min röst räknas i Sverige	90 %	7 %	3 %
Jag förstår hur EU fungerar	53 %	43 %	4 %
Sveriges röst räknas i EU	83 %	14 %	3 %
Det tas hänsyn till Sveriges intressen i EU	61 %	31 %	8 %

En minoritet av svenskarna (38 %) tror att EU har en ekonomiskt stabiliserande funktion. Men skillnaden mellan män och kvinnor är rätt stor. Bland männen är det 46 % som tror det, bland kvinnorna 30 %. Bland européerna finns en likartad men betydligt mindre skillnad (8 %).

Nästan 6 av 10 svenskar menar att deras röst räknas i EU. Men knappt 4 av 10 européer har den åsikten. I själva verket är det bara i Danmark som andelen medborgare benägna att instämma i den här frågan är större. Mönstret blir ännu tydligare när det gäller tron på om den egna rösten räknas i det egna landet. Nio av tio svenskar menar det, men bara fem av tio européer.

Något fler svenskar (83 %) tror att Sveriges röst räknas i EU jämfört med tyskarna (78 %) och fransmännen (81 %). Det råder ingen tvekan om att Tysklands och Frankrikes röster väger tyngre än Sveriges i Europeiska unionen – och bör göra så av demokratiska skäl. Men detta maktpolitiska förhållande återspeglas inte i svaren. Det får därför för svenskarnas vidkommande tolkas så att de tror att Sverige väl förmår att göra sig gällande i EU i förhållande till sin storlek och vikt i sammanhanget. Kanske är det så att svenskarna, danskarna och ett fåtal andra länders medborgare har en starkare tro på det egna landets förmåga till inflytande med argumentens och Europeiska unionens institutioners hjälp. Eller så kan det vara en följd av en historiskt betingad självöverskattning.

Vilken är din uppfattning om följande påståenden? Vill du för vart och ett av dem säga om du är för eller emot?

Fig.13a

Sverige	För	Emot	Vet ej
Europeisk monetärunion med en enda valuta, Euron	51 %	44 %	5 %
Ytterligare utvidgning av EU under de kommande åren till att omfatta andra länder	52 %	41 %	7 %
Att Europas uppbyggnad sker snabbare i en grupp länder än i de andra länderna	46 %	38 %	16 %

Fig.13b

EU27	För	Emot	Vet ej
Europeisk monetärunion med en enda valuta, Euron	61 %	33 %	6 %
Ytterligare utvidgning av EU under de kommande åren till att omfatta andra länder	43 %	46 %	11 %
Att Europas uppbyggnad sker snabbare i en grupp länder än i de andra länderna			

länderna	39 %	42 %	19 %
----------	------	------	------

Stödet för euron har ökat något i Sverige sedan förra mätningen (48 % i EB70.1). Det är nog lite för tidigt att yttra sig om hur stabilt stödet är men en indikation är att anhängarna ökar. Uppgången i förra mätningen är därför inte en ren tillfällighet. Skillnaden mellan män (58 %) och kvinnor (45 %) i Sverige är även här större än mellan män (64 %) och kvinnor (57 %) i Europa.

En majoritet svenskar (52 %) stöder en fortsatt utvidgning av EU. Men andelen har minskat sedan förra mätningen, då den var 56 %. Bland EU:s största länder som Tyskland, Frankrike, Italien och Storbritannien är det fler som motsätter sig en utvidgning än som är för. Med undantag för Italien, där det väger rätt jämnt, är motståndarna ungefär dubbelt så många som förespråkarna. Det talar för att en fortsatt utvidgning av Europeiska unionen inte blir en snabb process.

När det gäller synen på om man ska bygga EU med två hastigheter väger det ganska jämt bland européerna. Men svenskarna är lite mer entusiastiska för projektet med två hastigheter. Men det är knappast något man kan dra några slutsatser av. Frågan har heller inte diskuterats i någon större utsträckning i svenska medier. Och den lär nog förbli en icke-fråga i Europa om inte förutsättningarna förändras markant – som att Lissabonfördraget inte blir antaget. Det torde åtminstone förnya debatten.

II.c EU:s beslutsfattande och prestationer

- svenskarna för mer europeiskt beslutsfattande
- svenskarna alltmer lika europén i synen på beslutsnivå
- svenskarnas betyg på EU:s prestationer liknar européernas
- EU bör ägna sig åt miljöfrågor enligt 5 av 10 svenskar

För vart och ett av följande områden, kan du säga mig om du tycker att mer beslutsfattande skulle ske på europeisk nivå eller, att mindre beslutsfattande skulle ske på europeisk nivå?

Fig.14a
Sverige

	Mer	Mindre	Ingen förändring	Vet ej
Kampen mot arbetslöshet	47 %	44 %		5 %
Bevarandet av sociala rättigheter	47 %	44 %		6 %
Säkra ekonomisk tillväxt	61 %	30 %		4 %
Kampen mot organiserad brottslighet	87 %	8 %		3 %
Kampen mot terrorism	87 %	8 %		3 %
Säkra matsäkerheten	60 %	32 %		4 %

Skyddet av miljön	82 %	14 %	2 %	2 %
Hanteringen av stora hälsoproblem	80 %	14 %	3 %	3 %
Lika behandling av män och kvinnor	76 %	17 %	4 %	3 %
Jordbruksskyddet	44 %	43 %	5 %	8 %
Främjandet av demokrati och fred i världen	86 %	8 %	3 %	3 %
Samarbete inom områdena forskning och innovation	81 %	11 %	3 %	5 %
Försäkra sig om löpande energiförsörjning	71 %	20 %	3 %	6 %

I sina svar på frågan demonstrerar svenskarna en betydande entusiasm för mer beslutsfattande på europeisk nivå. På alla områden vill svenskarna ha mer europeiskt beslutsfattande. När det gäller kampen mot organiserad brottslighet och terrorism, skyddet av miljön, lika behandling av män och kvinnor, främjandet av demokrati och fred i världen och samarbete inom forskning och innovation så är majoriteterna för mer beslut på EU-nivå bedövande stora. Det är bara när det gäller kampen mot arbetslöshet, bevarandet av sociala rättigheter och jordbruksskyddet det finns stora minoriteter för mindre beslutsfattande på den europeiska nivån. När det gäller kampen mot arbetslöshet har andelen som är för mer beslutsfattande i EU ökat med 12 procentenheter från EB65.1 (35 %), som gjordes våren 2006, till den här rapporten (47 %) och med 13 procentenheter när det gäller bevarandet av sociala rättigheter. Dessa förändringar kan mycket väl vara ett tecken på att svenskarna orienterar om sig. Den tidigare övertygelsen om att Sveriges välfärdsmodell var överlägsen alla andra håller måhända på att ge vika för insikten att andra länder i Europa kan ha något att bidra med till svenskarna.

Fig.14b
EU27

	Mer	Mindre	Ingen förändring	Vet ej
Kampen mot arbetslöshet	60 %	31 %	4 %	5 %
Bevarandet av sociala rättigheter	64 %	27 %	4 %	5 %
Säkra ekonomisk tillväxt	70 %	22 %	3 %	5 %
Kampen mot organiserad brottslighet	78 %	15 %	3 %	4 %
Kampen mot terrorism	81 %	12 %	3 %	4 %
Säkra matsäkerheten	70 %	21 %	5 %	4 %
Skyddet av miljön	77 %	16 %	3 %	4 %
Hanteringen av stora hälsoproblem	72 %	20 %	4 %	4 %
Lika behandling av män och kvinnor	72 %	17 %	7 %	4 %

Jordbruksskyddet	64 %	26 %	4 %	6 %
Främjandet av demokrati och fred i världen	81 %	11 %	4 %	4 %
Samarbete inom områdena forskning och innovation	78 %	13 %	4 %	5 %
Försäkra sig om löpande energiförsörjning	76 %	15 %	4 %	5 %

Fler européer än svenskar är för mer europeiskt beslutsfattande när det gäller kampen mot arbetslöshet, bevarandet av sociala rättigheter och jordbruksskyddet. Utöver det finns inga påfallande stora skillnader. Det tyder på att svenskarna i sin syn på vad EU bör fatta beslut om blir alltmer lika EU-medborgarna i allmänhet.

Om du använder en skala från 1 till 10, hur skulle du bedöma EU:s prestation på följande områden? 1 betyder att EU:s prestation på ett visst område är ”inte alls tillfredställande” och 10 betyder att dess prestation är ”mycket tillfredställande”.

Fig.15a Sverige

Sverige			
	Dålig 1-3	Medel 4-7	Bra 8-10
Kampen mot arbetslöshet	40 %	46 %	1 %
Bevarandet av sociala rättigheter	27 %	55 %	4 %
Säkra ekonomisk tillväxt	23 %	62 %	5 %
Kampen mot organiserad brottslighet	20 %	63 %	8 %
Kampen mot terrorism	16 %	61 %	12 %
Säkra matsäkerheten	23 %	56 %	7 %
Skyddet av miljön	27 %	60 %	9 %
Hanteringen av stora hälsoproblem	14 %	63 %	11 %
Lika behandling av män och kvinnor	32 %	48 %	7 %
Jordbruksskyddet	27 %	47 %	8 %
Främjandet av fred och demokrati i världen	13 %	62 %	19 %
Samarbete inom forskning och innovation	5 %	59 %	16 %
Säkra den löpande energiförsörjningen	15 %	60 %	7 %

Fig.15b EU27

EU27			
	Dålig 1-3	Medel 4-7	Bra 8-10
Kampen mot	38 %	50 %	3 %

arbetslöshet			
Bevarandet av sociala rättigheter	25 %	59 %	8 %
Säkra ekonomisk tillväxt	27 %	59 %	6 %
Kampen mot organiserad brottslighet	24 %	57 %	11 %
Kampen mot terrorism	20 %	56 %	16 %
Säkra matsäkerheten	19 %	58 %	14 %
Skyddet av miljön	19 %	61 %	13 %
Hanteringen av stora hälsoproblem	18 %	60 %	12 %
Lika behandling av män och kvinnor	17 %	57 %	17 %
Jordbruksskyddet	25 %	55 %	12 %
Främjandet av fred och demokrati i världen	15 %	59 %	19 %
Samarbete inom forskning och innovation	12 %	58 %	16 %
Säkra den löpande energiförsörjningen	16 %	60 %	13 %

Det mest anmärkningsvärda med tabellerna är hur lika européerna i allmänhet och svenskarna är. Det betyg de sätter på Europeiska unionens prestationer är godkänt men inte mer.

Anledningen till att betyget är nått och jämt godkänt beror på att andelen som ger omdömet "Dålig" är större, ibland betydligt större, på alla områden utom två. När det gäller främjandet av fred och demokrati och forskning och innovation är det fler som ger omdömet "Bra" än "Dålig" bland såväl svenskar som européer.

På ett område skiljer sig svenskarna mer från andra EU-medborgare. Drygt tre av tio svenskar (32 %) sätter betyget "Dålig" på EU:s prestationer när det gäller jämställdhet (lika behandling av män och kvinnor). Men bara 17 % av européerna fäller samma omdöme. I själva verket finns det inget annat land i EU där lika många medborgare sätter betyget "Dålig" på jämställdheten. Bland européerna är skillnaden mellan män och kvinnor i synen på jämställdheten liten. 15 % av männen och 19 % av kvinnorna ger EU:s arbete betyget "Dålig". Mellan svenska män och kvinnor är skillnaden 10 procentenheter.

Vilket av följande anser du att EU-institutionerna bör inrikta sig på under kommande år för att stärka Europeiska unionen i framtiden?

Fig.16

	Sverige	EU27
EU:s inre marknad	10 %	14 %
Kulturpolitik	2 %	3 %
Utrikespolitik	11 %	10 %
Försvarspolitik	6 %	7 %
Migrationsfrågor	20 %	24 %
Utbildningspolitik	9 %	16 %
Miljöfrågor	49 %	20 %
Energifrågor	26 %	18 %

Stöd till fattiga regioner	18 %	22 %
Vetenskaplig forskning och innovation	12 %	11 %
Social- och hälsofrågor	20 %	26 %
Brottsbekämpning	28 %	22 %
Bekämpningen av klimat- förändringen	29 %	18 %
Ekonomiska frågor	26 %	32 %
Transport och energi- infrastruktur	9 %	8 %
Annat	0 %	1 %
Inget av detta	1 %	1 %
Vet ej	2 %	3 %

Svenskar rankar som vanligt miljöfrågor högt. Nästan fem av tio vill att EU ska inrikta sig på detta i framtiden. Men bara två av tio européer har den åsikten. Däremot är det inte mer än knappt tre av tio svenskar som vill att EU ska bekämpa klimatförändringen. Den andelen ter sig rätt låg mot bakgrund av den enorma uppmärksamhet frågan fått i svenska medier de senaste åren. Européernas intresse för klimatförändringarna är ännu lägre än svenskarnas.

Bortsett från miljöfrågorna är det annars inga avgörande skillnader mellan svenskarnas och européernas ställningstaganden. Sedan kan man finna en del stora avvikelser för enskilda länder. I Litauen, Lettland och Ungern är det mer än fem av tio medborgare som gärna ser att EU inriktar sig på ekonomiska frågor. Orsaken är med stor sannolikhet att dessa länder drabbats ovanligt hårt av den ekonomiska krisen.

III VEM HAR MAKT OCH INFLYTANDE?

III.a Europeiska unionens karaktär

- EU kännetecknas av ekonomisk och politisk makt enligt svenskarna
- svenskarna tror att Europas ekonomi fungerar bättre än andra

Vilket av följande karaktäriserar Europeiska unionen bäst enligt din uppfattning? I första hand? I andra hand?

Fig.16a I första hand?

	Sverige	EU27
Dess ekonomiska makt	43 %	45 %
Dess politiska inflytande	45 %	30 %
Dess militära styrka	1 %	6 %
Dess kulturella inflytande	3 %	8 %
Annat	1 %	0 %
Ingen	1 %	3 %
Vet ej	6 %	8 %

Fig.16b I andra hand?

	Sverige	EU27
Dess ekonomiska makt	41 %	29 %
Dess politiska inflytande	40 %	40 %
Dess militära styrka	4 %	12 %
Dess kulturella inflytande	11 %	14 %
Annat	1 %	1 %
Ingen	1 %	1 %
Vet ej	2 %	3 %

Sedan rätt länge förs det globalt en diskussion om förhållandet mellan hård och mjuk makt. Hård makt bygger främst på ett lands militära kapacitet och dess politiska vilja att använda den. I den hårda makten kan även vissa ekonomiska åtgärder i form av sanktioner ingå. Den mjuka makten är lite mer svårfångad. Men skicklighet i utrikespolitik och diplomatiska relationer ingår. Det gör även förhandlingskapacitet som kan påverka agendan och bryta låsningar. En viss prestigelöshet, särskilt från de mäktigaste staternas sida, är också en del av den mjuka makten. Måttfullhet när det gäller nationalistiska övertoner ingår likaså. Viljan och förmågan att förstå motparters och medparters synsätt, även om de inte accepteras, är en förutsättning för mjuk makt.

Vare sig svenskarna eller européerna i allmänhet menar att militär styrka är något som karaktäriserar Europeiska unionen. Man kan nog säga att EU-medborgarna inte tillskriver EU någon betydande hård makt. Svenskarna ser i första hand EU som en ekonomisk och politisk makt och inte så mycket mer. Européerna har en lite större spridning i sin uppfattning. De har ungefär samma uppfattning om EU:s ekonomiska makt som svenskarna men rankar dess politiska inflytande lägre och har samtidigt en större tilltro till dess militära styrka och

kulturella inflytande. Svenskarna tror inte på EU:s militära styrka vare sig i första eller andra hand.

Möjligen kan man säga att svenskarnas bild av EU:s kännetecken är lite mer fattig på dimensioner än européernas. Men några stora skillnader är det inte fråga om.

Skulle du säga att den europeiska ekonomin fungerar bättre, sämre eller lika bra som den ... ekonomin?

Fig.17a Sverige

Sverige	Bättre	Sämre	Lika bra	Vet ej
Amerikanska	64 %	12 %	17 %	7 %
Japanska	27 %	27 %	21 %	25 %
Kinesiska	34 %	32 %	12 %	22 %
Indiska	44 %	18 %	11 %	27 %
Ryska	65 %	9 %	7 %	19 %
Brasilianska	43 %	8 %	9 %	40 %

Fig.17b EU27

EU27	Bättre	Sämre	Lika bra	Vet ej
Amerikanska	31 %	31 %	26 %	12 %
Japanska	23 %	39 %	17 %	21 %
Kinesiska	28 %	38 %	14 %	20 %
Indiska	43 %	22 %	11 %	24 %
Ryska	45 %	18 %	14 %	23 %
Brasilianska	45 %	15 %	10 %	30 %

Svenskarna har genomgående en starkare tro på att den europeiska ekonomin fungerar bättre än andra ekonomier än européerna. För svenskarna är det bara Japans ekonomi där lika många anser att den fungerar bättre som sämre än den europeiska. EU-medborgarna i allmänhet har inte samma starka tilltro till den europeiska ekonomin. Fler menar att Europas ekonomi fungerar sämre än den japanska och kinesiska och lika många bedömer den amerikanska ekonomin som bättre respektive sämre.

Varför svenskarna tycks ha ett större förtroende för den europeiska ekonomin än andra européer och dessutom större än för andra ekonomier är inte helt enkelt att förklara. Rapporteringen om ekonomiska problem i Storbritannien, Spanien och krisutryckningar i såväl Europeiska rådet och Europeiska centralbanken som enskilda medlemsländer har varit omfattande sedan finanskrisen nådde Europa hösten 2008. Men rapporteringen från USA har varit ännu mer märkbar och det har väl avsatt några spår. Men i vilken utsträckning medierapporteringen, krisens djup i det egna landet eller andra omständigheter påverkar hur medborgare bedömer olika ekonomier går knappast att reda ut.

III.b EU:s förmåga att hantera den ekonomiska krisen

- svenskarna tror inte på EU:s förmåga
- ingen aktör särskilt bra på att hantera krisen enligt svenskarna
- EU kan ta vara på sina ekonomiska intressen enligt 7 av 10 svenskar
- svenskarna stark tro på utbildning för att bekämpa krisen

Enligt din åsikt, vilken av följande aktörer kan effektivast hantera återverkningarna av den ekonomiska och finansiella krisen?

Fig.18

	Sverige	EU27
Landets regering	18 %	12 %
EU	13 %	21 %
USA	18 %	16 %
G20-länderna	23 %	20 %
IMF	14 %	14 %
Annat	1 %	1 %
Ingen	2 %	4 %
Vet ej	11 %	12 %

Tilltron till G20-ländernas förmåga att hantera den finansiella och ekonomiska krisen är störst bland svenskarna och stor bland européerna i allmänhet. Men bland svenskarna är det nästan dubbelt så många män (31 %) som kvinnor (16 %) som sätter G20-länderna främst. Bland européerna finns bara en mindre skillnad mellan män (23 %) och kvinnor (17 %). Men när det gäller landets regering, EU, USA och IMF saknas dessa skillnader. Varför just G20-länderna tillskrivs förmåga att hantera krisen av så många fler män än kvinnor, särskilt i Sverige, är höljt i dunkel. Men differensen är påfallande.

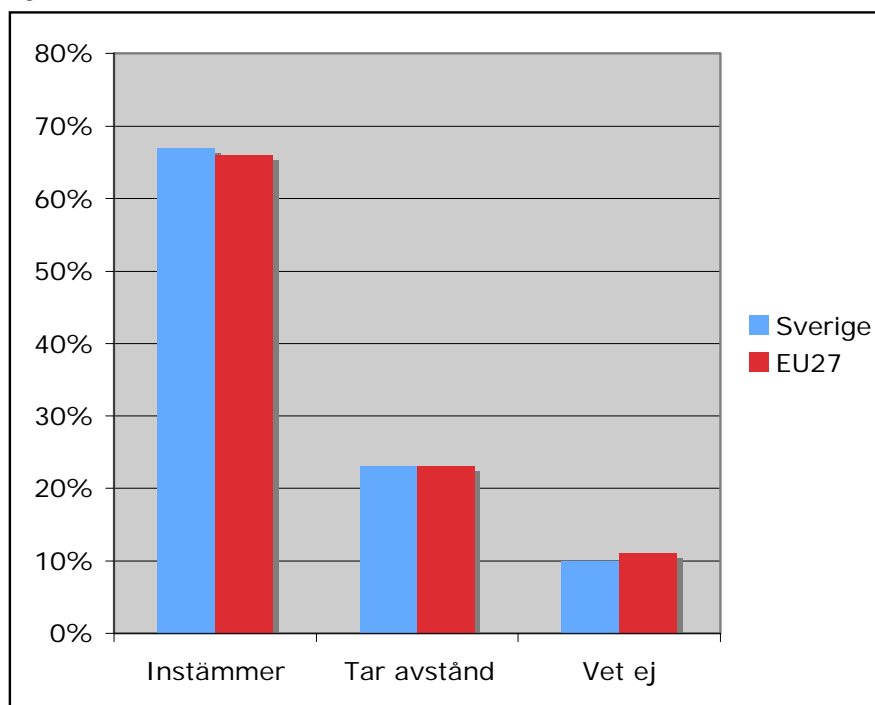
Annars är både svenskarnas och européernas bedömningar om vem som bäst hanterar krisen rätt jämnt spridd, möjligen med två undantag. EU-medborgarna har en rätt låg tilltro till den egna regeringens förmåga och svenskarna en låg tilltro till Europeiska unionen.

I vilken utsträckning instämmer du eller tar avstånd ifrån att Europeiska unionens makt och verktyg räcker till för att försvara dess ekonomiska intressen i den globala ekonomin?

Fig.19a

	Sverige	EU27
Instämmer helt	7 %	12 %
Instämmer delvis	60 %	54 %
Tar delvis avstånd	20 %	19 %
Tar helt avstånd	3 %	4 %
Vet ej	10 %	11 %

Fig.19b

Tron på EU:s förmåga att försvara sina ekonomiska intressen i globala sammanhang är stark bland svenskar och européer i allmänhet. Inte heller finns det några skillnader mellan svenskarna och européerna. Däremot finns en skillnad mellan vänster och höger (se texten efter fig.10b). Av de svenskar som placerar sig till vänster instämmer 63 % i att EU kan försvara sina ekonomiska intressen, 66 procentenheter av dem som tillhör mitten och 77 % av dem som placerar sig till höger. Några motsvarande uppgifter för européerna i allmänhet finns inte.

Bland européer som är optimistiska om EU:s framtid menar nästan åtta av tio (78 %) att EU förmår försvara sina intressen men bland pessimisterna är det bara knappt fem av tio (47 %). För svenskarna gäller samma mönster. Genomgående har optimisterna en starkare tilltro till EU:s institutioner än pessimisterna. På det personliga planet innebär optimism normalt en starkare tilltro till den egna och andras handlingsförmåga än pessimism. Och som sagts förut: Optimister kan ta fel men de har det roligare under tiden.

Av följande åtgärder, vilka två tycker du att EU borde prioritera för att hjälpa människor övervinna effekterna av den finansiella och ekonomiska krisen?

Fig.20

	Sverige	EU27
Investeringar i utbildning, yrkesutbildning, forskning	53 %	26 %
Investeringar i infrastruktur	24 %	16 %
Investeringar i energi och miljö	25 %	16 %
Stöd till stora företag, Industrin	10 %	15 %
Stöd till små och medelstora företag	36 %	37 %
Garantier för tillhållande av hälso- och sjukvård	14 %	13 %
Stöd till pensionärer	3 %	12 %
Stöd till arbetslösa	16 %	27 %
Stöd till de fattigaste	12 %	20 %
Annat	0 %	1 %
Ingen	0 %	1 %
Vet ej	1 %	3 %

Svenskarna har en exceptionellt stark tro på utbildning, yrkesutbildning och forskning som medel att bekämpa den ekonomiska krisen (53 %). Inget annat lands medborgare når den här nivån. Det är bara danskarna med sina 46 % som kommer någorlunda nära. Jämfört med européerna i allmänhet är det dubbelt så många svenskar som tror på utbildningens välsignelser.

Fler svenskar än EU-medborgare i allmänhet tror på investeringar i infrastruktur och energi och miljö. Däremot är färre svenskar än européer övertygade om att stöd till pensionärer, arbetslösa eller de fattigaste får effekt. Solidaritet med de svagare ingår i svenskens självbild. Den utgår outtalat från att Sverige är ett mer solidariskt land än de flesta andra. Svenskarnas begränsade vilja att stöda pensionärer, arbetslösa och de fattigaste kan bero på att något förändras i självbilden. Men det kan också bero på att svenskarna inte tycker att EU ska ägna sig åt stöd av det här slaget. Eller att stöd av det här slaget inte bidrar till att övervinna effekterna av krisen.

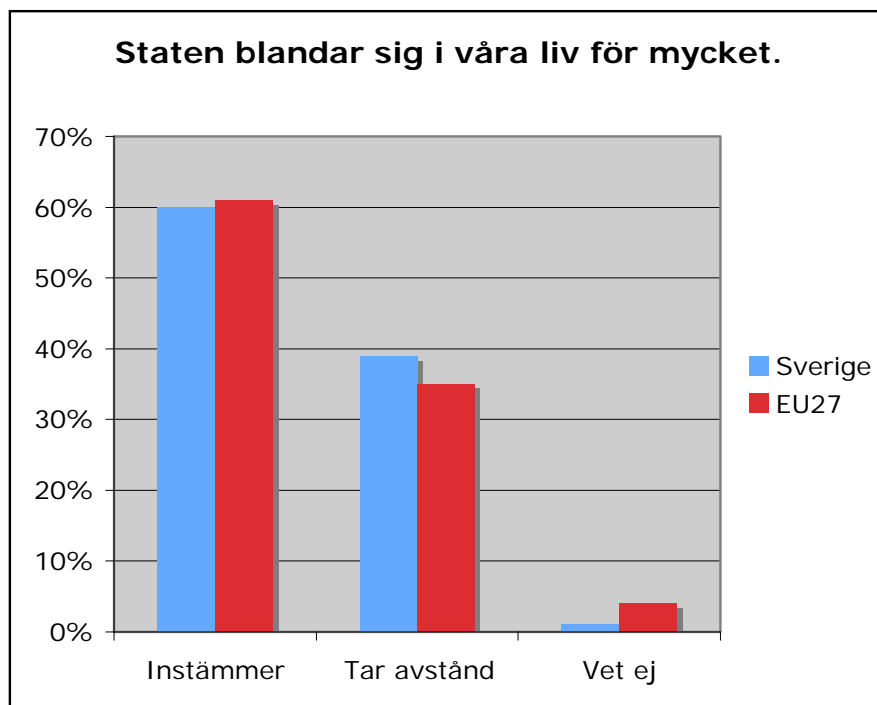
IV VÄRDEFRÅGOR OCH FRAMTIDSVAL

IV.a Perspektiv på stat, miljö och tillväxt

- 6 av 10 svenskar vill ha mindre statlig inblandning
- nästan 5 av 10 svenskar sätter tillväxten före miljön
- 8 av 10 svenskar sätter miljön före tillväxten
- 7 av 10 svenskar ser fri konkurrens som garanti för välstånd

I vilken utsträckning instämmer du eller tar avstånd från vart och ett av följande påståenden?

Fig.21a

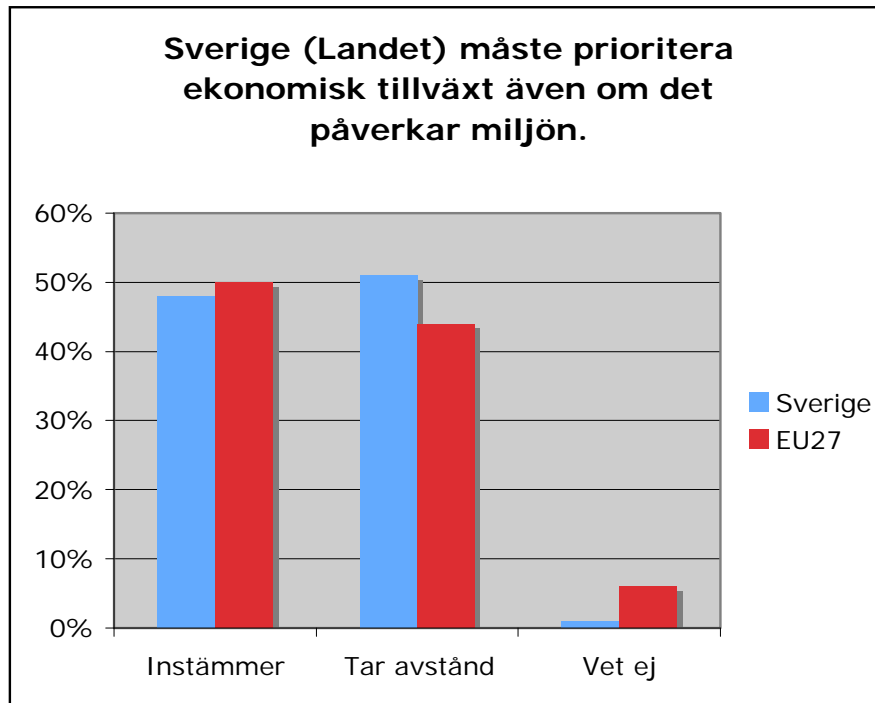

Sex av tio EU-medborgare anser att staten blandar sig i våra liv för mycket. Det är bara en marginell skillnad mellan svenskar och européer i allmänhet. Under det senaste året har det i Sverige varit en intensiv debatt om lagstiftning som gäller FRA:s signalspaning och skyddet för upphovsrätten i samband med fildelning. Piratpartiet tog ett mandat i Europaparlamentet med budskapet att de föreslagna lagarna kränker individers rättigheter. Men om svenskarnas åsikt om staten påverkats av den debatten borde andelen som anser att staten blandar sig i våra liv för mycket ha ökat sedan förra mätningen. Men så är inte fallet. I förra mätningen (EB69.2) ansåg sex av tio att staten lade sig i för mycket, i den nuvarande (EB71.3) är det precis lika många.

I undersökningen definieras utbildningens längd av vid vilken ålder individen slutar sin utbildning. Det finns fyra grupper: De som slutar före femton (15-), de som slutar mellan sexton och nitton (16–19), de som slutat vid 20 eller senare (20+) och slutligen de som fortfarande studerar. I Sverige finns det ett intressant och kanske lite överraskande mönster. Andelen som anser att staten blandar sig i våra liv för mycket sjunker med längre utbildning.

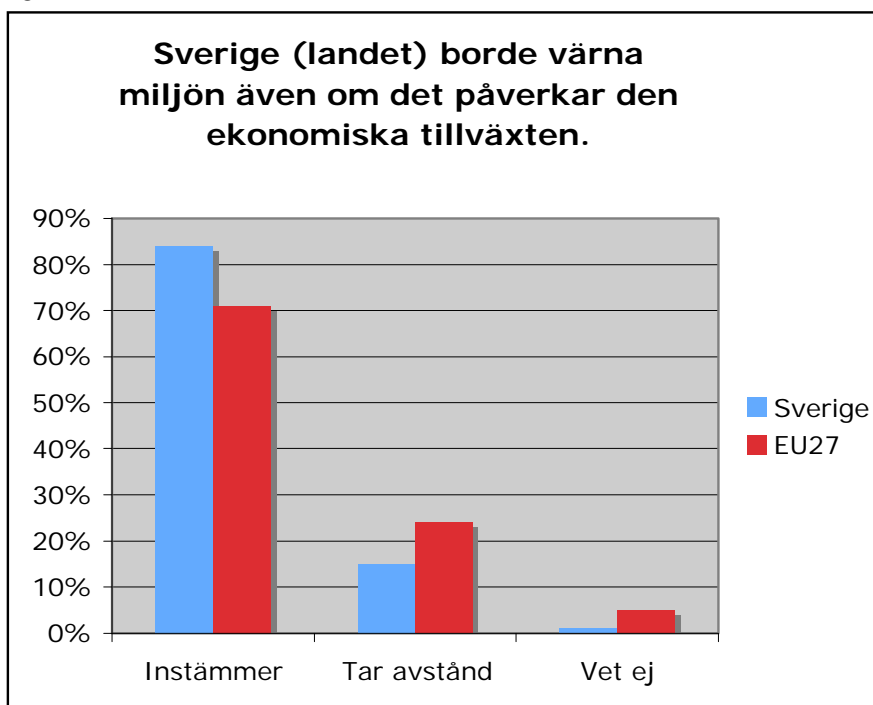
För 15- är den 72 %, för 16–19 är den 66 %, för 20+ är den 57 % och för aktiva studenter 50 %. Varför fler lågutbildade än högutbildade vill slippa statens inblandning i sina liv är en intressant fråga. Det kan hänga samman med att lågutbildade generellt har ett svagare förtroende för samhällets institutioner och politiken än högutbildade. Och att man därför inte vill ha med dem att göra.

Fig.21b

Om tillväxten måste prioriteras på miljöns bekostnad så är det en lite större andel svenskar som är mot än för det. Men nästan fem av tio är ändå för. För svenska förhållanden och efter många års krisrapporter om miljöförstöring och klimatförändringar är det ändå rätt många som sätter tillväxten framför miljön. Vad det beror på är svårt att säga men med tanke på resultaten i nästa figur (Fig.21c) kan man misstänka en viss inkonsekvens.

Fig.21c

Fler än åtta av tio svenskar (och sju av tio européer) tycker att miljön bör gå före den ekonomiska tillväxten. Samtidigt var nästan fem av tio villiga att sätta den ekonomiska tillväxten före miljön i förra frågan. Det innebär att minst tre av tio svenskar både vill sätta tillväxten före miljön och miljön före tillväxten.

Men det kan hända att inkonsekvensen är mer skenbar än verklig. Har man ett kort krisperspektiv i den första frågan och ett längre i den andra kan de båda förenas utan alltför stor logisk akrobatik. Man kan ju hävda att åtgärder skadliga för miljön men gynnsamma för tillväxten är motiverade på kort, men inte på lång, sikt.

Spännvidden är stor bland Europas länder i synen på miljö och tillväxt. Men något tydligt mönster finns inte. Man kunde kanske vänta sig att de senaste tillkomna tio medlemsländerna var mer benägna att betona tillväxten även om den missgynnar miljön, men så är inte fallet.

IV.b Samhällsvärderingar

- fler än 6 av 10 svenskar vill lägga mindre vikt vid pengar
- fler än 6 av 10 svenskar vill lägga mer vikt vid teknikutveckling
- tre fjärdedelar av svenskarna konservativa i sin syn på förändring

Om följande förändringar av vårt levnadssätt skulle ske inom en nära framtid, tycker du att det skulle vara bra, dåligt eller varken bra eller dåligt?

Fig.22a Sverige
Sverige

	Bra	Dåligt	Varken eller	Vet ej
Mindre vikt vid pengar och materiella ägodelar	64 %	11 %		21 % 4 %
Större vikt vid teknikutveckling	65 %	11 %		20 % 4 %

Nästan sex gånger fler svenskar tycker att det vore bra jämfört med hur många som tycker att det vore dåligt om man la mindre vikt vid pengar och materiella ägodelar. Betyddligt fler kvinnor (71 %) än män (57 %) har den åsikten. Att denna önskan är så allmän gör det lite svårt att förstå varför handeln i Sverige expanderat kraftigt de senaste tio åren med en viss avmattning till följd av den ekonomiska krisen.

När det gäller ett samhälle där större vikt läggs vid teknikutvecklingen är det fler män (74 %) än kvinnor (57 %) som tycker att det vore en bra sak. Men här består en viktig del av skillnaden av att många fler kvinnor (25 %) inte tycker att det är vare sig bra eller dåligt jämfört med männens 14 %. De som anser att det vore dåligt är få bland såväl män (9 %) som kvinnor (14 %). Det tyder på en allmänt spridd tilltro till teknikutveckling.

Fig.22b EU27
EU27

	Bra	Dåligt	Varken eller	Vet ej
Mindre vikt vid pengar och materiella ägodelar	56 %	14 %		24 % 6 %
Större vikt vid teknikutveckling	68 %	9 %		18 % 5 %

Européerna i allmänhet skiljer sig inte från svenskarna. Det är samma övergripande mönster. Men bland européerna finns det knappast någon skillnad mellan män (55 %) och kvinnor (57 %) när det gäller ett levnadssätt som lade mindre vikt vid pengar och materiella ägodelar. När det gäller teknikutveckling finns en skillnad men den är betydligt mindre än i Sverige.

Vilka av följande påståenden beskriver bäst din uppfattning om hur vårt samhälle bör förändras?

Fig.23

	Sverige	EU27
Viktiga samhällsförändringar bör genomföras efterhand, även om det tar längre tid	74 %	62 %
Man kan bara åstadkomma viktiga samhällsförändringar genom att handla snabbt, även om det ibland innebär att vara radikal	20 %	28 %
Vi behöver inte förändra samhället	1 %	4 %
Vet ej	5 %	6 %

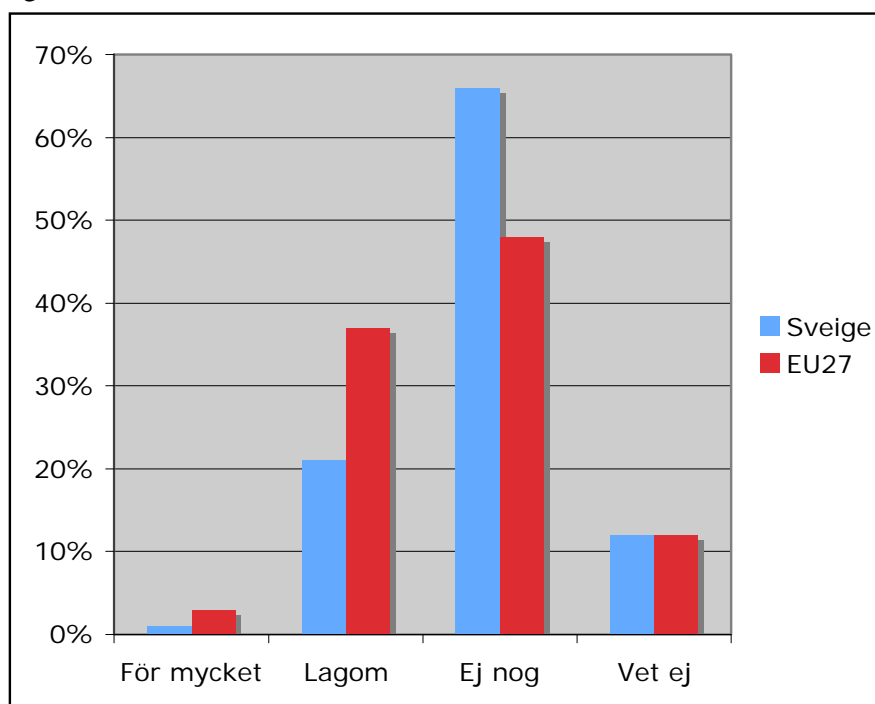
Den klassiska konservativa synen på samhällsförändringar innebär att man bör gå långsamt fram. I den meningen är tre fjärdedelar av svenskarna konservativa och bara två av tio radikala. Några skillnader att tala om mellan män och kvinnor finns heller inte. Visserligen ökar konservatismen när man rör sig från vänster (72 %), via mitten (74 %) till höger (79 %). Men det är en mycket liten ökning trots att radikalitet sedan länge förbundits med den politiska vänstern i den svenska debatten. Fast det kan ju hända att den verklighetsbeskrivning som gör sig gällande i mediernas offentlighet inte stämmer särskilt bra med faktiska förhållanden.

IV.c EU och mänskliga rättigheter

- 7 av 10 svenskar tycker EU gör för lite för de mänskliga rättigheterna
- 7 av 10 svenskar oinformerade om vad EU gör för att främja rättigheterna
- mänskliga rättigheter viktigast söder om Sahara enligt 3 av 10 svenskar

Anser du att EU för närvarande gör för mycket, lagom mycket eller inte tillräckligt för att främja och försvara mänskliga rättigheter i världen?

Fig.24

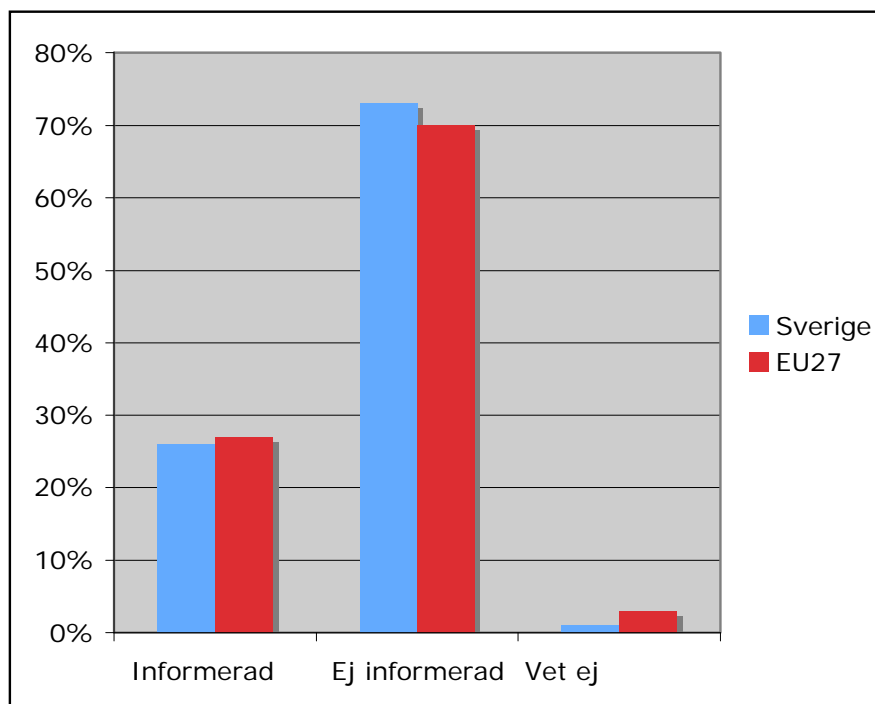

Nästan sju av tio svenskar (66 %) tycker att EU inte gör tillräckligt för att stärka de mänskliga rättigheterna i världen. Det är den största andelen i samtliga EU-länder. I Sverige är engagemanget för de mänskliga rättigheterna stort och det kan hänga samman med befolkningens ovanligt positiva syn på FN. I Sverige finns knappast en kritisk FN-debatt. Organisationen har därför betraktats genom ett lätt romantiserat filter. Europeiska unionen ses å andra sidan med en avgjort mer kritisk blick. Kanske kan det här bidra till att förklara varför just så många svenskar anser att EU:s agerande för de mänskliga rättigheterna är otillräckligt.

Européerna i allmänhet är inte lika skeptiska mot EU:s agerande för att främja de mänskliga rättigheterna. Knappt fem av tio (48 %) tycker att EU gör för lite.

Hur informerad känner du dig om de åtgärder som EU vidtar för att skydda de mänskliga rättigheterna i världen?

Fig.25

Såväl svenskarna som européerna i allmänhet anser sig vara dåligt informerade om vad EU gör för att främja de mänskliga rättigheterna på olika håll i världen. Det är, för svenskarnas vidkommande, ingen förvånande uppgift eftersom ämnet inte behandlats (annat än mycket sporadiskt) i svenska medier. Mot bakgrund av mediernas tystnad kan det ligga nära till hands att människor sluter sig till att EU ingenting gör. Annars skulle det ju finnas något att rapportera om. Det kan förklara varför så många svenskar som säger sig vara oinformerade ändå menar att EU gör för lite. Eller så kan det bero på att det finns en grupp som helt enkelt alltid tycker att görs för lite oavsett vad som görs.

Den enskilde medborgaren måste sällan göra avvägningar mellan olika krav på begränsade resurser, intressen eller principer och goda värden som delvis hamnar i konflikt. Av det skälet blir i praktiken alltid kraven på vad som borde göras större, oftast mycket större, än vad institutioner och stater faktiskt levererar. Missnöje är den demokratiska politikens grundläggande bränsle så länge kraven är större än resurserna. Och ingenting tyder på att det förhållandet skulle förändras i framtiden.

I vilken del av världen bör EU prioritera att öka sina ansträngningar för att främja och skydda mänskliga rättigheter?

Fig.26

	Sverige	EU27
Afrika söder om Sahara	29 %	18 %
Nordafrika	6 %	9 %
Mellanöstern och Gulf- staterna	18 %	14 %
Asien, Centralasien	10 %	9 %
Central- och Sydamerika	1 %	2 %
Nordamerika	1 %	1 %
Östeuropa och Kauka- sus	13 %	9 %
Västra Balkan	5 %	3 %
Annat	1 %	1 %
Samtliga, inte någon särskild region	8 %	19 %
Ingen	1 %	2 %
Vet ej	7 %	13 %

Det finns bara två skillnader av betydelse mellan svenskarna och européerna i allmänhet när det gäller var i världen EU borde arbeta för de mänskliga rättigheterna. Fler svenskar (29 %) än européer (18 %) vill att EU ska satsa på Afrika söder om Sahara. Och fler européer (19 %) än svenskar (8 %) vill inte välja ut någon särskild region.

Det finns många skillnader mellan olika EU-länder och de beror sannolikt på varje lands historia och dess geografiska läge. Ungrarna är mer angelägna om satsningar på västra Balkan (20 %) men mindre när det gäller Östeuropa och Kaukasus (7 %). Folk i Litauen och Lettland menar att satsningar i Östeuropa och Kaukasus är viktigare (20 % respektive 19 %) jämfört med västra Balkan (3 % respektive 3 %).

V SVÅRFÅNGADE IDENTITETER

V.a Den europeiska identiteten och andra

- Europas identitet demokratisk enligt 7 av 10 svenskar
- man blir svensk genom att rösta menar 6 av 10 svenskar
- den som känner sig som europé är det enligt 6 av 10 svenskar
- 9 av 10 svenskar känner sig som europé
- 8 av 10 svenskar känner sig som världsmedborgare

Vilka av följande beståndsdelar anser du vara de två viktigaste för att forma en europeisk identitet?

Fig.27

	Sverige	EU27
Gemensam historia	14 %	24 %
Geografi	17 %	25 %
Demokratiska värderingar	77 %	41 %
Hög nivå av socialt skydd	44 %	24 %
Gemensam kultur	14 %	23 %
Gemensamt religiöst arv	4 %	8 %
Entreprenörskap	9 %	11 %
Annat	0 %	1 %
Det finns ingen europeisk identitet	3 %	5 %
Vet ej	4 %	8 %

Det skrevs mycket lite om nationella identiteter under decennierna efter andra världskriget. Man kan, åtminstone när det gäller Sverige, säga att ämnet återkom i forskning och debatt i och med att efterkrigstiden tog slut. Sedan dess har litteraturen om identiteter – nationella, etniska, regionala – vuxit från en bäck till en flod. Helt värderingsfria identitetsanalyser är antagligen inte möjliga. Forskare måste välja ut ett antal egenskaper bland ett otal möjliga och i den urvalsprocessen smyger sig värderingar in. Föreställningar om vilken typ av kännetecken som är viktiga för en grups identitet kräver en värdering. I den viktningen tenderar nuets föreställningar och värderingar att göra sig gällande. En motsvarande undersökning femtio år senare (eller tidigare) skulle nå ett annat resultat. Man med det sagt råder det ingen tvekan om att en del studier är betydligt mer välgrundade än andra. Men kanske inte kan visa säkert vilken identitet en grupp (folk, nation, region) har men man kan ofta visa att mycket av det som hävdas faktiskt inte är sant. Och det är inte så illa.

Mot den här bakgrunden ska man förvänta sig att skillnader mellan olika länder är tämligen stora när det gäller medborgarnas bedömning av vad som kännetecknar en europeisk identitet. Det stämmer också men variationen är större på vissa områden än andra. Den största skillnaden gäller demokratiska värderingar. Nästan åtta av tio svenskar (77 %) menar att det är en av de viktigaste egenskaperna som formar en europeisk identitet. Men av européerna i allmänhet har bara fyra av tio (41 %) den åsikten. Visserligen är det fler européer som väljer de demokratiska värderingarna än annat. Men man kan tycka att EU borde kännetecknas av just de demokratiska värderingarna. Men om man uppfattar frågan beskrivande snarare än normativt så kan de förklara utfallet. Européerna tycker i så fall inte att EU är tillräckligt demokratiskt för att man ska kunna säga att det kännetecknas av demokratiska värderingar.

Om frågan uppfattas normativt så menar bara fyra av tio européer att demokratiska värderingar bör vara ett så viktigt kännetecken på EU att de blir en del av identiteten.

Svenskarna (14 %) tror mindre på den gemensamma kulturens betydelse för identiteten än européerna (24 %). Men de (44 %) tror mer på en hög nivå av det sociala skyddet än EU-medborgaren (24 %).

I den diskussion som förekommit om en europeisk identitet har många, säkert med rätta, menat att en förutsättning för denna är en gemensam europeisk offentlighet. Identiteter är någonting som formas och det kan inte ske utan en gemensam offentlighet. Europa kännetecknas fortfarande av nationella, regionala och lokala offentligheter och dessa bidrar till att skapa eller vidmakthålla nationella, regionala och lokala identiteter. En levande europeisk identitet förutsätter med stor sannolikhet en gemensam europeisk offentlighet.

Människor har olika uppfattning om vad det innebär att vara svensk. Vad anser du vara de viktigaste kännetecknen bland följande på att vara svensk? (Eller motsvarande för den egna nationen).

Fig.28a

	Sverige	EU27
Att vara kristen	2 %	10 %
Att ha gemensamma svenska kulturella traditioner	32 %	37 %
Att vara född i Sverige	19 %	42 %
Att ha minst en svensk förälder	6 %	13 %
Att känna sig svensk	58 %	42 %
Att behärska svenska	51 %	32 %
Att utöva medborgerliga rättigheter, som att rösta i Sverige	61 %	29 %
Att ha vuxit upp i Sverige	15 %	25 %
Att vara aktiv i någon förening eller organisation i Sverige	5 %	5 %
Annat	1 %	1 %
Ingen	1 %	1 %
Vet ej	1 %	3 %

Européerna lägger dubbelt så stor vikt (42 %) som svenskarna (19 %) på att man ska vara född i landet för att räknas som svensk, tysk, polack eller något annat. Födelseorten råder inte individen över. Däremot kan man, om än med komplikationer, säga att individen råder över om hon lär sig svenska (behärskar landets språk), använder sina medborgerliga rättigheter (man går och röstar) och, möjligen, känner sig som svensk (eller annat). Visserligen kan ingen bara bestämma sig för att känna sig som svensk eller polsk. Men individen råder (i någon uträkning) över de val som kan leda till den känslan.

Andelen svenskar som väljer ut egenskaper där individen har ett visst utrymme för val (och därmed egna beslut) är större än för européerna i allmänhet. Därmed tecknar svenskarna en

lite annan bild av vad det innebär att vara svensk jämfört med européerna. För svenskarna kommer det mer an på individen om hon är svensk än motsvarande för européerna.

Dubbelt så många svenskar (61 %) som EU-medborgare (29 %) menar att det är i utövandet av de medborgerliga rättigheterna personen får del av den nationella identiteten.

Och vilka bland följande kännetecken tycker du är viktigast för att vara europé?

Fig.28b

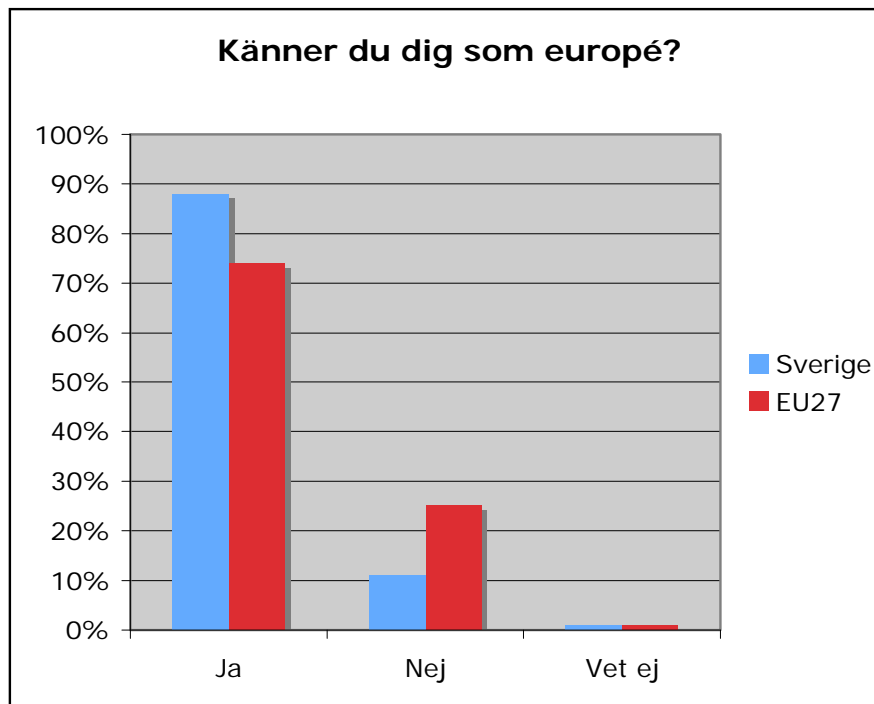
	Sverige	EU27
Att vara kristen	2 %	7 %
Att ha gemensamma europeiska kulturella traditioner	26 %	31 %
Att vara född i Europa	23 %	39 %
Att ha minst en europeisk förälder	8 %	11 %
Att känna sig europeisk	56 %	41 %
Att behärska något europeiskt språk utöver ditt eget	39 %	18 %
Att utöva medborgerliga rättigheter som att rösta i Europaparlamentsvalet	48 %	29 %
Att ha vuxit upp i ett europeiskt land	23 %	27 %
Att vara aktiv i någon förening eller organisation där andra EU-medborgare deltar	3 %	5 %
Annat	1 %	1 %
Ingen	2 %	3 %
Vet ej	2 %	5 %

Europé blir man enligt svenskarna genom att känna sig som europé (56 %) och rösta i valet till Europaparlamentet (48 %). Européerna i allmänhet har inte samma starka tro på dessa metoder (41 % respektive 29 %). Dubbelt så många svenskar lägger vikt vid att behärska ett europeiskt språk utöver sitt eget (39 %) jämfört med européerna (18 %).

Det är lite förvånande att så få tycker att organiserad verksamhet tillsammans med andra EU-medborgare har någon betydelse för att individen ska uppfatta sig som europé. Samverkan med människor från andra länder brukar annars påverka hur individen ser på sig själv.

Fig.29a-d När du funderar över det här, i vilken grad känner du dig personligen som...

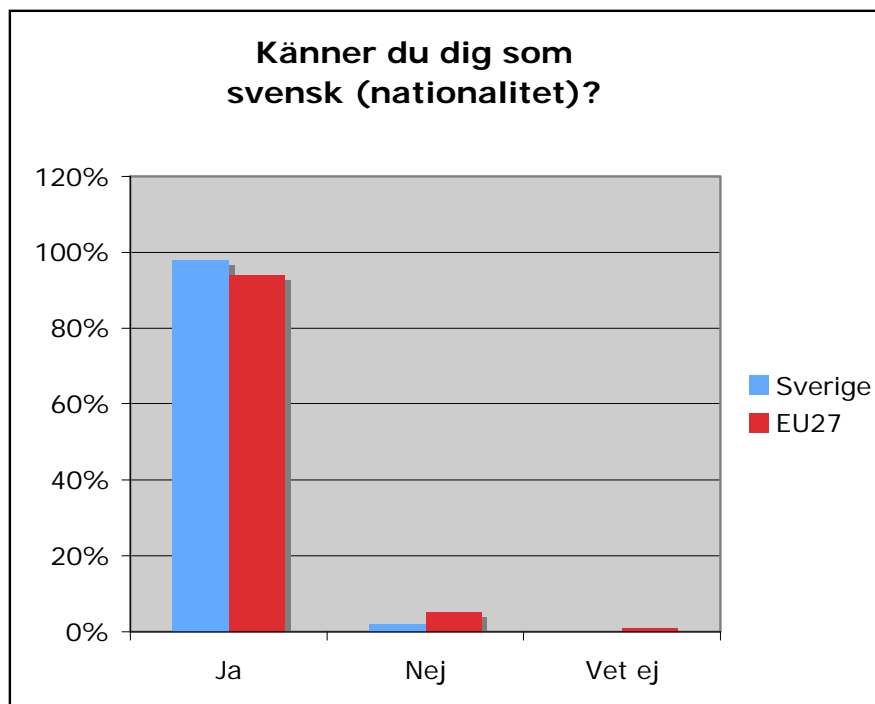
Fig.29a

Identiteter är kontextuella på samma sätt som upplevelsen av dem. Hur man känner sig beror på sammanhanget. Det är en klyscha, men en sann sådan, att man känner sig som svensk när man besöker Tyskland och som europé när man besöker Kina. Identiteten som svensk vilar i tystnad så länge individen rör sig hemma.

Att nio av tio svenskar (88 %) känner sig som europé är kanske mindre en utsaga om vad man faktiskt känner och mer ett uttryck för en önskan att tillhöra Europa. Förhållandevis få invånare i Storbritannien säger sig känna sig som europé (48 %) och det hänger nog samman med att färre där önskar tillhöra Europa än på de flesta andra håll inom Europeiska unionen.

Fig.29b

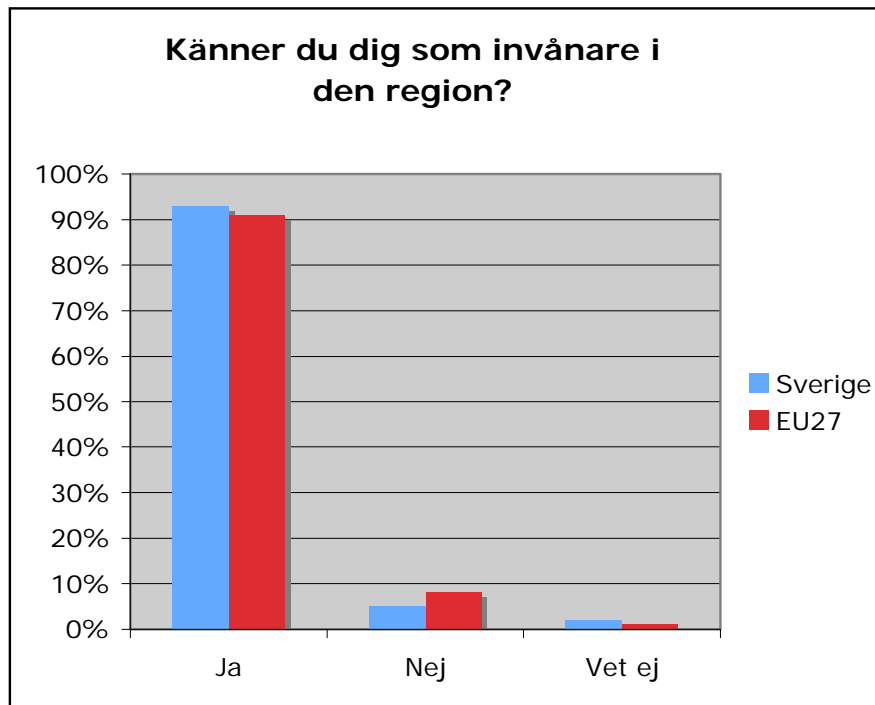

I praktiken känner sig tio av tio tillfrågade svenskar i undersökningen som svenskar (98 %). Andelen är lite, men inte mycket, lägre bland européerna i allmänhet. Det kan vara värt att reflektera lite över vad det här betyder. När man frågar efter hur någon känner sig är det konventionella svaret "Bra". Det är i de flesta kulturer bara vänner eller medlemmar i familjen som kan svara "Ledsen", "Arg" eller "Jätteglad". Dels beror det på att vi tenderar gömma undan våra känslor för människor vi inte känner väl, dels på att ett svar som innehåller väsentlig information om den tillfrågades känslotillstånd kräver följdfrågor. Därmed inbjuder de till en annan typ av relation än den som förväntas när det konventionella svaret ges.

Det sociala sammanhanget spelar med andra ord roll för vilka känslor vi säger oss ha. Den geografiska kontexten (om man som svensk är i Tyskland eller Kina eller umgås med tyskar eller kineser) spelar roll för vår identitetskänsla. Om en svensk frågar en annan svensk om hon känner sig svensk så är det sannolika svaret "Ja". Men sanningen i den här situationen är att den tillfrågade inte alls känner sig som svensk. Hon vet att hon är svensk men någon aktiv känsla är knappast förbunden med svaret. Om däremot en tysk eller en polack ställer samma fråga (och deras icke-svenska bakgrund är uppenbar) så vaknar en känsla hos den tillfrågade. Då känner hon sig svensk.

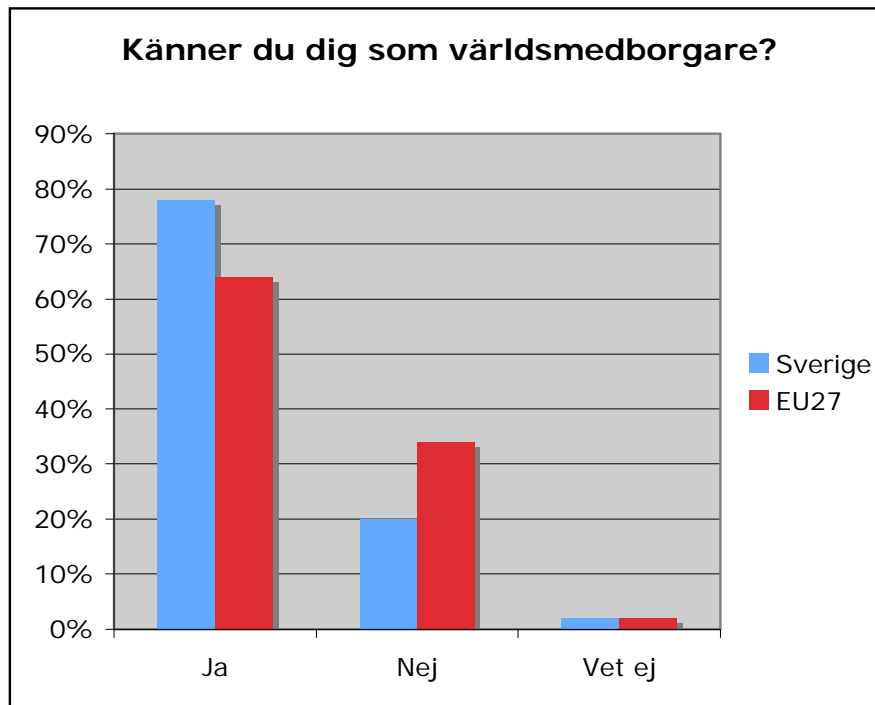
Spelet mellan känslor och identiteter är en komplicerad historia.

Fig.29c /Känner du dig som invånare i din region?/

Drygt nio av tio svenskar och européer känner sig som invånare i sin region. Det är lite intressant med tanke på att rätt många invånare i en del regioner, som till exempel Stockholm, är invandrare från andra delar av landet eller världen. Det tyder på att människor relativt snabbt adopterar den regionala identiteten. Men det säger ingenting om hur djupt den går. Eller om andra i regionen anser att man kan beskrivas med den regionala identiteten.

Fig.29d

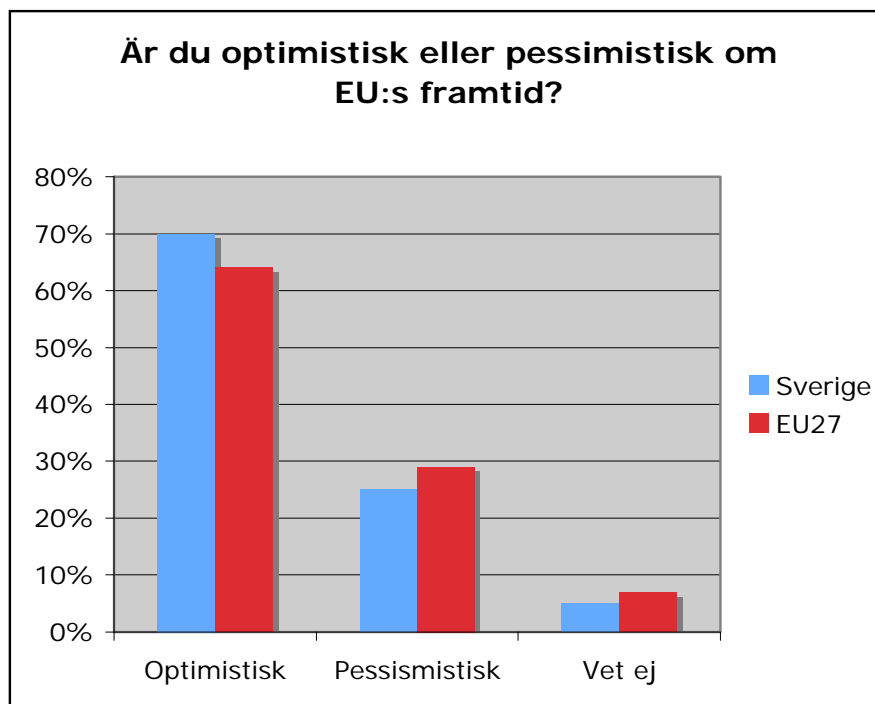
Att nästan åtta av tio eller drygt sex av tio européer svenskar känner sig som världsmedborgare kan inte tolkas på riktigt samma sätt som när man frågar efter en persons nationella eller regionala identitet. Om en person från Sverige känner sig som svensk i Tyskland och europé i Kina var känner hon sig då som världsmedborgare? När människor svarar att de känner sig som världsmedborgare är det nog snarare ett uttryck för en vacker tanke än en verklig känsla.

Att verkligen känna sig som världsmedborgare betyder att man känner sig hemmastadd överallt. Få människor gör det. Däremot finns det många som tycker att tanken på ett världsmedborgarskap är tilltalande – kanske för att det gömmer en dröm om en enad och konfliktfri värld.

V.b Vilken väg går EU i framtiden?

- svenskar till höger mer optimistiska om EU än de till vänster
- mer solidaritet än individualism i EU tror svenskarna
- 6 av 10 svenskar tror på ett mer tolerant EU
- 7 av 10 svenskar önskar ett mer solidariskt EU
- mer än 8 av 10 svenskar vill ha ett mer tolerant EU
- svenskarna tror på ett starkare EU i framtiden

Fig.30

Optimism om EU:s framtid har ett rätt tydligt samband med vänster-högerskalan.

Av dem som finns till vänster är 57 % optimister, av de i mitten 73 % och de till höger 84 %. Det är inte lätt att förklara varför det förhåller sig på det här sättet. Men det kan bero på att en del av vänstern kanske uppfattar EU som ett högerprojekt och då är det konsekvent att vara pessimistisk om dess framtid. En sådan tolkning är möjlig när det gäller Vänsterpartiet som har Sveriges utträde ur EU på sitt program. Det kan också mer allmänt bero på att svenskar som placerar sig till vänster är mer kritiska mot Europeiska unionen. Och den kritiska inställningen kommer lättare i samklang med pessimism om EU:s framtid än optimism.

Tror du att människor i Europeiska unionen 2030 kommer att leva i ett samhälle där mer vikt läggs vid solidaritet eller individualism?

Fig.31

	Sverige	EU27
Solidaritet	44 %	35 %
Individualism	41 %	31 %
Båda har lika stor vikt	6 %	18 %
Samma som idag	3 %	6 %
Vet ej	6 %	10 %

Motsatsen till individualism är naturligtvis kollektivism men motsatsen till solidaritet är inte lika lätt att nagla fast. Om man med solidaritet menar viljan att hjälpa andra utan att begära något i gengäld så är solidaritet inget annat än altruism och dess motsats egoism. Om solidaritet avser den klassiska musketörsprincipen "En för alla, alla för en" så handlar det om ömsesidig hjälp mellan människor. Då blir motsatsen var och en för sig och det kan tolkas som en form av individualism. Men den tolkningen har föga med individualismens historia att göra. Individualismen tar form när man i Europa först på idéplanet, senare successivt i praktiken, började knyta rättigheter till individerna snarare än kollektiven. Det var genom dessa rättigheter medborgaren trädde fram. Rättsäkerhetens grundläggande rättigheter och de demokratiska fri- och rättigheterna tog över, och eftersom de hamnade i konflikt med äldre privilegier, trängde de undan bland annat de traditionella fördelar adeln tidigare tillskansat sig. Det demokratiska samhällets medborgarskap är den ursprungliga formen av individualism och det är först långt senare i modern tid individualism blivit en livsstilsfråga. I Kina till exempel saknas många av de komponenter som ingår i medborgarskapet men kineserna har snabbt fått ett större utrymme för livsstilsindividualism. Kanske kan man säga att moderna former av individualism mer gynnar egocentricitet än egoism.

En något större andel svenskar (44 %) än européer (35 %) tror att samhället 2030 mer präglas av solidaritet än av individualism (41 % respektive 31 %). Av någon anledning skiljer finländarna sig från alla andra. I Finland förväntar sig drygt sex av tio (62 %) att solidaritet kommer att prägla Europa 2030. Tron att de båda faktorerna kommer att få lika stor vikt skiljer svenskar (6 %) och européer (18 %) åt.

Tror du att människor i Europeiska unionen 2030 kommer att leva i ett samhälle där störst vikt läggs vid ordning eller individuell frihet?

Fig.32

	Sverige	EU27
Ordning	41 %	35 %
Individuell frihet	42 %	30 %
Båda har lika stor vikt	7 %	21 %
Samma som idag	2 %	5 %
Vet ej	8 %	9 %

På ett djupare plan är självklart ordning en förutsättning för individuell frihet. I samhällen där den politiska, juridiska och sociala ordningen bryter samman försvinner den individuella

frihet som till äventyrs funnits tidigare. Å andra sidan finns det samhällsordningar oförenliga med individuell frihet. Det totalitära systemet under Stalin i Sovjetunionen är ett tydligt exempel. I princip finns det två helt olika syften med att beskära den individuella friheten. Å ena sidan görs det för att den enes frihet allvarligt inskränker andras frihet. Brottsbalken (i demokratiskt mogna länder) har det syftet. Å andra sidan görs det för att stärka den politiska makten på bekostnad av medborgarnas frihet. Syftet kan vara mycket vällovligt. Få motsätter sig kampen mot terrorism eller organiserad brottslighet. Men de metoder för övervakning som väljs kan upplevas som djupt integritetskränkande av många. Och det bör nog tolkas som en signal på att stora grupper medborgare upplever metoderna som en illegitim inskränkning av den individuella friheten. Det som oroar är förvisso inte jakten på terrorister utan att metoderna kan användas för helt andra syften.

Svenskarna och européerna skiljer sig inte nämnvärt åt i synen på i vilken utsträckning det är ordning (41 % och 35 %) eller individuell frihet (42 % och 30 %) som präglar samhället 2030, även om något fler svenskar tror att den individuella friheten gör sig mer gällande. Däremot är det många fler européer (21 %) än svenskar (7 %) som ger de bägge faktorerna lika stor vikt.

Tror du att människor i Europeiska unionen 2030 kommer att leva i ett samhälle som är mer eller mindre tolerant mot etniska och religiösa minoriteter?

Fig.33

	Sverige	EU27
Mer tolerant	58 %	43 %
Mindre tolerant	28 %	31 %
Samma som idag	8 %	16 %
Vet ej	6 %	10 %

Fler svenskar (58 %) än européer (43 %) förväntar sig att toleransen präglar Europa 2030. Bland svenskarna är det bland studenterna man finner den största andelen (7 av 10) som förväntar sig ett tolerant Europa. Bland dem som anser att EU utvecklas åt rätt håll är andelen lika stor. Bland dem som anser att Europa går åt fel håll är andelen fem av tio. Den skillnaden är rätt logisk. Annars är det inte några stora skillnader mellan olika grupper.

Och skulle du i Europeiska unionen 2030 föredra ett samhälle där störst vikt läggs vid solidaritet eller individualism?

Fig.34

	Sverige	EU27
Solidaritet	72 %	58 %
Individualism	15 %	13 %
Båda har lika stor vikt	8 %	21 %
Ingen förändring	1 %	3 %
Vet ej	4 %	5 %

Vad vi förväntar oss och vad vi önskar är inte samma sak. Människor skiljer på dem. Men den som är djupt pessimistisk om EU:s framtid har generellt en starkare tendens att tro att den framtiden blir oförenlig med de värden personen omhuldar. Det omvända gäller för

optimisten. Båda gör sig skyldiga till en sorts önsketänkande. Fler än sju av tio svenskar vill leva i ett Europa präglad av solidaritet. Om det också innebär att sju av tio svenskar tycker att Sverige därför bör göra större uppoffringar för länder i EU som är mindre lyckligt lottade är oklart. I praktiska politiska termer är det inte sannolikt. Rätt många européer (58 %) delar ändå den här uppfattningen. Få svenskar (15 %) och européer (13 %) vill hur som helst leva i ett Europa där störst vikt läggs vid individualism.

Bland svenskarna finns det som man kan förvänta en skillnad mellan vänster (87 %) och höger (59 %) i hur många som lägger störst vikt vid solidaritet. Däremot är skillnaden mellan män (67 %) och kvinnor (75 %) relativt liten.

Och skulle du i Europeiska unionen 2030 föredra ett samhälle där störst vikt läggs vid ordning eller individuell frihet?

Fig.35

	Sverige	EU27
Ordning	36 %	29 %
Individuell frihet	46 %	35 %
Båda har lika stor vikt	13 %	28 %
Ingen förändring	1 %	3 %
Vet ej	4 %	5 %

Fler svenskar (36 %) än européer (29 %) önskar ordning, men fler svenskar (46 %) än européer (35 %) vill också ha individuell frihet. Nästan tre av tio européer lägger lika stor vikt vid båda faktorerna men bara drygt en av tio svenskar.

Tron på ordningens betydelse hos svenskarna ökar påtagligt med stigande ålder. Från 24 % för dem som är 15–24 år till 48 % för 55+. Men den minskar å andra sidan med utbildningens längd. Bland dem som lämnar skolan vid 15- föredrar nästan sex av tio (58 %) ett Europa där störst vikt läggs vid ordning men bara drygt tre av tio (34 %) av dem som passerat tjugo när de är klara med sin utbildning delar den åsikten. En del av den här stora skillnaden beror antagligen på att andelen med kort utbildning ökar med stigande ålder. Men det är säkert inte hela förklaringen.

Skulle du i Europeiska unionen 2030 föredra ett samhälle som är mer eller mindre tolerant mot etniska och religiösa minoriteter?

Fig.36

	Sverige	EU27
Mer tolerant	84 %	73 %
Mindre tolerant	8 %	10 %
Samma som idag	4 %	12 %
Vet ej	4 %	5 %

Ett mer tolerant Europa står högt i kurs både hos svenskarna (84 %) och européerna i allmänhet (73 %). Det är få som drömmer om ett mindre tolerant EU. Den andelen blir inte högre än 18 % någonstans i Europa. Mot den här bakgrunden är det lite svårt att förstå hur invandringsskeptiska eller direkt främlingsfientliga partier kunnat växa sig så stora som de

gjort på många håll. Det kompakta motstånd som finns på de flesta håll i EU mot Turkiets medlemskap (55 % emot och 31 % för i EB69.2) signalerar att toleransen har sina gränser. Även om del av motståndet mot Turkiets medlemskap har ekonomiska motiv så är det knappast hela historien. Den önskan om ett etniskt och religiöst mer tolerant EU många ger uttryck för rymmer med stor sannolikhet en rationalisering eller, skarpare formulerat, ett självbedrägeri.

För vart och ett av följande, säg mig om du tror att Europeiska unionen kommer... ?

Fig.37a Sverige

Sverige	Troligtvis	Knappast	Vet ej
Att bara vara en mindre ekonomisk maktfaktor	26 %	64 %	10 %
Att med euron ha en starkare valuta än dollarn	61 %	29 %	10 %
Att vara en ledande diplomatisk maktfaktor i världen	63 %	29 %	8 %
Att sträcka sig långt bortom gränserna för den Europeiska kontinenten	38 %	51 %	11 %

Fig.37b EU27

EU27	Troligtvis	Knappast	Vet ej
Att bara vara en mindre ekonomisk maktfaktor	33 %	47 %	20 %
Att med euron få en starkare valuta än dollarn	56 %	25 %	19 %
Att vara en ledande diplomatisk maktfaktor i världen	56 %	26 %	18 %
Att sträcka sig långt bortom gränserna för Den Europeiska kontinenten	43 %	37 %	20 %

Bland svenskarna är det ungefär lika många som inte tror att EU blir en mindre ekonomisk maktfaktor (64 %) som tror att euron får en starkare ställning än dollarn (61 %). Men bland européerna är proportionerna lite annorlunda (47 % respektive 56 %). Svenskarna har en förhållandevis stark tro på EU:s framtid som ekonomisk och diplomatisk maktfaktor och på eurons ställning. Svenskarnas syn på EU:s förmåga att göra sig gällande i framtiden är lite starkare än européernas i allmänhet.

V.c Om etniska grupper och konflikter

- invandrare berikar kulturlivet menar 8 av 10 svenskar
- invandrare behövs i ekonomin enligt 7 av 10 svenskar
- invandrare ökar arbetslösheten tycker 5 av 10 européer

Kan du, för vart och ett av följande påståenden, säga om du lutar åt att instämma i påståendet eller tar avstånd från det?

Fig.38a Sverige

Sverige	Lutar åt att instämma	Lutar åt att ta avstånd	Det beror på	Vet ej
Andra etniska grupper berikar kulturlivet i Sverige	80 %	14 %	3 %	3 %
Närvaron av andra etniska grupper är en källa till osäkerhet	50 %	41 %	5 %	4 %
Närvaron av andra etniska grupper ökar arbetslösheten i Sverige	31 %	61 %	3 %	5 %
Vi behöver invandrare som arbetar inom vissa sektorer i vår ekonomi	71 %	21 %	4 %	4 %
Att invandrare kommer till Europa kan effektivt lösa problemet med Europas åldrande befolkning	55 %	29 %	6 %	10 %
Invandrare kan spela en viktig roll genom att bidra till större förståelse och tolerans för resten av världen	77 %	15 %	4 %	4 %
Invandrare bidrar med mer skatt än de får ut genom välfärdstjänsterna	27 %	51 %	11 %	11 %

Åtta av tio svenskar tycker att andra etniska grupper berikar kulturlivet i Sverige. I det avseendet är kulturell mångfald något positivt för de allra flesta. Tre av tio (31 %) håller med om att invandrare i Sverige ökar arbetslösheten men sex av tio (61 %) tar avstånd från den tanken. Många svenskar (71 %) menar att det behövs invandrare i delar av den svenska ekonomin. Däremot misstänker många svenskar att invandrare är en dålig affär för de offentliga finanserna. Fem av tio (51 %) tror inte att invandrare bidrar med mer skatt än de får ut genom välfärdstjänsterna. Knappt tre av tio (27 %) tror däremot det.

Man kan knappast säga att den bild som träder fram av svenskarnas syn på invandrare och andra etniska grupper främst präglas av misstro eller fientlighet mot dessa. Det betyder förstås

inte att allt är bra. I siffrorna gömmer sig troligen en minoritet som har svårare med samlevnaden över de kulturella gränserna.

Kan du, för vart och ett av följande påståenden, säga om du lutar åt att instämma i påståendet eller tar avstånd från det?

Fig.38b EU27

EU27	Lutar åt att instämma	Lutar åt att ta avstånd	Det beror på	Vet ej
Andra etniska grupper berikar kulturlivet i landet	54 %	30 %	12 %	4 %
Närvaron av andra etniska grupper är en källa till osäkerhet	45 %	37 %	14 %	4 %
Närvaron av andra etniska grupper ökar arbetslösheten i Landet	49 %	36 %	11 %	4 %
Vi behöver invandrare som arbetar inom vissa sektorer i vår ekonomi	48 %	37 %	11 %	4 %
Att invandrare kommer till Europa kan effektivt lösa problemet med Europas åldrande befolkning	35 %	45 %	11 %	9 %
Invandrare kan spela en viktig roll genom att bidra till större förståelse och tolerans för resten av världen	50 %	30 %	12 %	8 %
Invandrare bidrar med mer skatt än de får ut genom välfärdstjänsterna	22 %	51 %	11 %	16 %

Européerna i allmänhet är mer skeptiska till fördelarna med invandring och närvaron av andra etniska grupper än svenskarna. Betydligt färre européer (54 %) än svenskar (80 %) anser att invandrare berikar kulturlivet – även om de är fler än dem med motsatt uppfattning (30 %). Det är också betydligt fler européer (49 %) än svenskar (31 %) som menar att invandrare ökar arbetslösheten i det egna landet. Och det är sannolikt att den siffran stiger när arbetslösheten ökar i Europa och Sverige i den ekonomiska krisens spår. Men hur stark ökningen blir beror nog till en del på i vilken utsträckning politiska partier använder det här som ett hot i sin retorik.

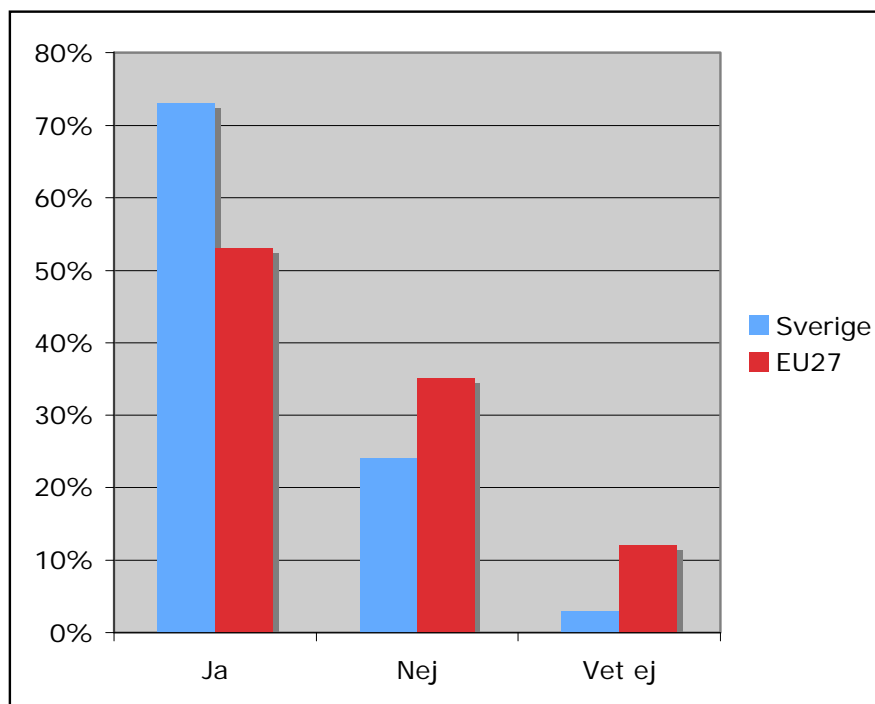
VI VÄLFÄRDEN I FRAMTIDEN

VI.a Bilden av välfärden

- mer än 7 av 10 svenskar har förtroende för vården och omsorgen
- svensk välfärd en förebild för andra enligt 7 av 10 svenskar
- samhället klarar socialförsäkringskostnaderna anser svenskarna
- samhället klarar inte socialförsäkringskostnaderna menar européerna

Tror du att du i framtiden kommer att kunna få lämplig hjälp och långvarig vård eller omsorg om du skulle behöva det?

Fig.39

Svenskarna har förtroende för vården och omsorgen. Nästan tre fjärdedelar tror att de får den vård eller omsorg de behöver. Men förtroendet faller med stigande ålder. Bland de yngsta (15–24) väntar sig 83 % att få vad de behöver men andelen har sjunkit till 68 % hos den äldsta gruppen (55+).

Det är bara i en handfull europeiska länder där medborgarna har samma höga förtroende för sitt lands vård och omsorg som i Sverige. Annars har européerna i allmänhet inte lika stark tillit till det egna landets förmåga att ge dem den vård och omsorg de behöver när de behöver den.

Kan du för vart och ett av följande påståenden, säga om det stämmer med din syn på det svenska (Landets) socialförsäkringssystemet? Vårt socialförsäkringssystem...

Fig.40a
Sverige

	Stämmer rätt bra	Stämmer rätt dåligt	Varken eller	Vet ej
Ger ett tillräckligt heltäckande skydd	49 %	40 %	5 %	6 %
Kan fungera som en förebild för andra länder	69 %	22 %	4 %	5 %
Är för kostsamt för det svenska samhället	36 %	50 %	6 %	8 %

Fig.40b
EU27

	Stämmer rätt bra	Stämmer rätt dåligt	Varken eller	Vet ej
Ger ett tillräckligt heltäckande skydd	48 %	42 %	5 %	5 %
Kan fungera som en förebild för andra länder	46 %	40 %	6 %	8 %
Är för kostsamt för Nationens samhälle	54 %	29 %	7 %	10 %

Fem av tio svenskar håller med om att socialförsäkringssystemet ger ett tillräckligt skydd. Av dem som placerar sig till vänster håller 44 procentenheter med, i mitten 47 procentenheter och till höger 57 procentenheter. Skillnaden kan bero på att vänster och höger har olika definitioner av vad som är tillräckligt. Nästan sju av tio (69 %) svenskar tycker att det svenska socialförsäkringssystemet kan fungera som en förebild för andra länder. Andelen har ökat från förra mätningen med sju procentenheter (EB66.3).

Bland européerna i allmänhet finns det en mindre övervikt (46 % mot 40 %) för dem som anser att det egna landets system kan fungera som en förebild. Drygt åtta av tio (81 %) fransmän framhåller sitt socialförsäkringssystem som en förebild för andra. Det är den högsta andelen i EU. Kanske kan man se det som ett utslag av en sorts välfärdsnationalism när andelen som tror på de egna systemen är höga.

Betydligt fler svenskar (50 %) anser inte att kostnaden för socialförsäkringssystemet är för hög jämfört med dem som gör det (36 %). På den här punkten har européerna i allmänhet en annan uppfattning. Drygt fem av tio (54 %) tycker att det är för kostsamt och bara knappt tre av tio (29 %) tycker inte att det stämmer.

VI.b Valfärden i framtiden

- svenskarna tror inte välfärdssystemen ger tillräckligt skydd 2030
- fler svenskar känner sig trygga än otrygga med sina framtida pensioner
- fler européer känner sig otrygga än trygga med sina pensioner
- höj avgifterna för att finansiera pensionerna tycker 5 av 10 svenskar

Låt oss nu fundera på hur det svenska (landets) sociala välfärdssystemet kommer att se ut 2030. Tror du att ditt sociala välfärdssystem 2030...

Fig.41a

Sverige

	Troligen	Troligen inte	Vet ej
Kommer att ge ett tillräckligt skydd	31 %	62 %	7 %
Kommer att vara för kostsamt för det svenska samhället	56 %	34 %	10 %

Fig.41b

EU27

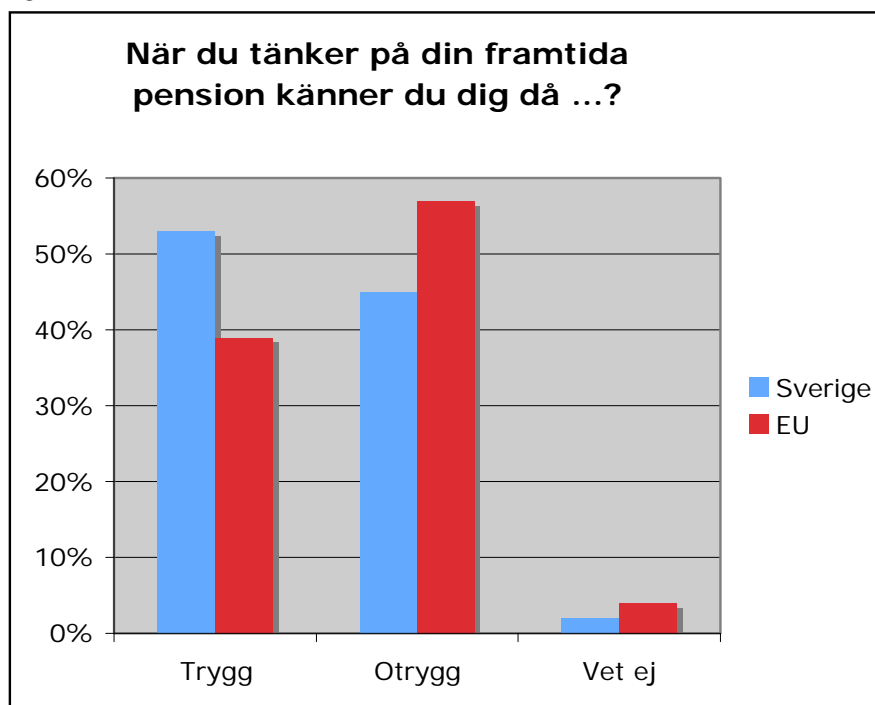
	Troligen	Troligen inte	Vet ej
Kommer att ge ett tillräckligt skydd	36 %	46 %	18 %
Kommer att vara för kostsamt för det egna samhället	57 %	23 %	20 %

Det är dubbelt så många svenskar (62 %) som inte tror att välfärdssystemen ger tillräckligt skydd 2030 jämfört med dem som tror det (31 %). Skillnaden mellan åldersgrupper för dem som tror att systemen ger tillräckligt skydd i framtiden är påfallande stora: 15-24 (63 %), 25-39 (30 %), 40-54 (24 %), 55+ (24 %). Det är framför allt de yngsta som skiljer ut sig. Det kan bero på begränsade erfarenheter och kunskaper om välfärden. Men det finns säkert andra förklaringar.

Nästan sex av tio (56 %) tror att det blir svårt att finansiera den svenska välfärden 2030. Drygt tre av tio (34 %) tror att det går. Det är fler män (40 %) än kvinnor (29 %) som inte tror att välfärden blir för kostsam.

Européerna i allmänhet uppvisar ungefär samma mönster som svenskarna. Men de nordiska EU-länderna är genomgående lite mer optimistiska än andra när det gäller samhällets förmåga att finansiera den framtida välfärden.

Fig.42

I Sverige har medierna det senaste halvåret rapporterat om att den så kallade bromsen i pensionssystemet kommer att slå till 2010. Det innebär i praktiken att den pension pensionärerna får ut blir mindre än föregående år. Och detsamma gäller för framtida pensionärer. Nu hör det till historien att de flesta på svensk arbetsmarknad även har en tjänstepension och att andelen med privata pensioner har ökat sedan länge. Det innebär att de allra flesta sammantaget får ut en större, ofta betydligt större, pension än vad nivån i det orangea kuvertet från Försäkringskassan ger vid handen. Dessutom visar undersökningar att rätt många svenskar har en tämligen dimmig bild av sina framtida pensioner.

Drygt fem av tio (53 %) svenskar känner sig trygga med sina pensioner och knappt fem av tio (45 %) är otrygga. Andelen svenskar som känner sig otrygga har ökat med 5 procentenheter sedan förra mätningen (EB66.3).

Européerna i allmänhet är mer oroad för sina framtida pensioner än svenskarna. Men spännvidden är betydande. Fler än sju av tio (73 %) danskar känner sig trygga med sina pensioner men bara knappt tre av tio (27 %) fransmän.

Om du var tvungen att välja mellan något av följande alternativ – som alla syftar till att garantera finansieringen av pensionssystemet i Sverige (Nationen) – vilket alternativ skulle du då ha lättast att acceptera?

Fig.43

	Sverige	EU27
Arbeta och bidra längre	22 %	21 %
Behålla nuvarande pensionsålder och höja socialförsäkringsavgifter	46 %	30 %
Behålla nuvarande pensionsålder och acceptera lägre pension	13 %	12 %
En kombination av alla tre	10 %	16 %
Inget av dessa	6 %	14 %
Vet ej	3 %	7 %

Tanke på att arbeta längre för att på så sätt garantera finansieringen av pensionssystemet är inte särskilt populär i Sverige. Bara drygt två av tio (22 %) anser att det är ett bra förslag. De flesta, knappt fem av tio (46 %), föredrar att man höjer socialförsäkringsavgifterna. Bara drygt en av tio (13 %) kan tänka sig att acceptera en lägre pension vid bibehållen pensionsålder.

Det svenska pensionssystemet är så konstruerat att det i princip sänker utbetalningarna när finansieringen urholkas. Det inrymmer med andra ord redan det alternativ som bara drygt en av tio svenskar väljer. I många europeiska länder har pensionssystemen en äldre och finansieringsmässigt mer sårbar konstruktion. Det kommer att leda till budgetmässiga påfrestningar på en del håll de närmaste tio åren. Låg nativitet sedan länge i kombination med att andelen 65+ växer snabbt fram till 2030 är en finansiell påfrestning som väntar på att inträffa.

Européerna i allmänhet (30 %) vill i mindre utsträckning än svenskarna (46 %) höja socialförsäkringsavgifterna för att klara finansieringen. Men få (12 %) är villiga att acceptera en sänkt pension vid bibehållen pensionsålder.

Den europeiska demografin är entydig. De flesta pensionssystem kommer inte att hålla vad de lovar. Politiskt är det ett problem inget land vill hantera i den nuvarande krisen.

Enligt din mening, vilket av följande alternativ – som alla syftar till att garantera finansieringen av pensionssystemet i Sverige – skulle vara lättast att acceptera för någon som förvärvsarbetar?

Fig.44

	Sverige	EU27
Arbeta och bidra längre	26 %	23 %
Behålla nuvarande pensionsålder och höja socialförsäkringsavgifter	40 %	30 %
Behålla nuvarande pensionsålder och acceptera lägre pension	11 %	10 %
En kombination av alla tre	7 %	13 %
Inget av dessa	4 %	12 %
Vet ej	12 %	12 %

För att garantera finansieringen av pensionssystemet tror fyra av tio svenskar att höjda avgifter skulle vara lättast att acceptera för dem som jobbar. Men skillnaden mellan vänster och höger är stor. Av dem till vänster vill 48 % höja avgifterna, i mitten 43 % och till höger 27 %. För svenska förhållanden är det ett förväntat resultat. Den politiska vänstern i Sverige är mer benägen än högern att uppfatta skatte- och avgiftshöjningar som en naturlig metod i politisk problemlösning.

Det lite överraskande är att så få svenskar (7 %) och européer (13 %) svarar att lösningen på finansieringsproblemet är en kombination av de tre metoderna. I den politiska praktiken är det med stor sannolikhet just det som kommer att ske.

I praktiken bygger alla statliga pensionssystem på en överföring från dem som arbetar till pensionärerna. De medel som till äventyrs fonderats utgör en bråkdel av kostnaden. Därmed har pensionssystemen en inbyggd spänning mellan generationerna. De har olika intressen i hur skatterna ska användas. Dessutom kommer andelen över 80 år att öka och det utgör ekonomiskt en växande börda på sjukvården och omsorgen. Det återstår att se om de yngre generationerna är villiga att betala mer dels för pensioner, dels för sjukvården för de äldre.

SAMMANFATTNING

Trots den ekonomiska krisen är betydligt fler än nio av tio svenskar nöjda med sina liv. Varannan är mycket nöjd. Det är bara i en handfull länder i Europa som människor är lika nöjda med sina liv som svenskarna. Däremot är synen på den svenska ekonomin rätt mörk. Drygt sex av tio menar att ekonomin är dålig, men med tanke på att det senaste året präglats av krisrapporter från näringsliv och banker så är det värt att notera att knappt fyra av tio svenskar uppfattar ekonomin som bra. Svenskarna lever långtifrån i ett kompakt mörker.

Den personliga jobbsituationen bedömer tre fjärdedelar av svenskarna som bra samtidigt som lika många menar att tillståndet på arbetsmarknaden i landet är dåligt. Svenskarna noterar att fler varslas eller förlorar sina jobb men tror inte att det ska drabba dem själva.

Åsikterna från konjunkturinstitut och andra institutioner om att flera ekonomiskt besvärliga år ligger framför oss delas inte riktigt av svenskarna. När det gäller den ekonomiska situationen i Sverige, i det egna hushållet, arbetsmarknaden i Sverige och den egna arbetssituationen är det fler som tror att det blir bättre än sämre. Sverige präglas av en viss optimism. Det kan naturligtvis förändras om eller när arbetsmarknaden försämras och många fler står utan arbete. Men svenskarna har en ljusare syn på framtiden än européerna i allmänhet.

Den viktigaste frågan för svenskarna är arbetslösheten. Den åsikten har även européerna. Men betydligt fler svenskar än EU-medborgare i allmänhet sätter miljöskyddet på listan över viktiga frågor. Åtta av tio svenskar menar att Sveriges ordförandeskap i Europeiska unionens råd är viktigt. Med den stora mediebevakning ordförandeskapet får lär inte den andelen bli mindre.

Det är betydligt fler svenskar som gillar att Sverige är med i EU än som ogillar det. Drygt fem av tio anser att det är bra men bara knappt två av tio tycker att det är dåligt. Sveriges medlemskap i EU har nog blivit ett naturligt inslag i politik och samhälle för svenskarna. Vår entusiasm för medlemskapet ligger vid det europeiska genomsnittet. Vi utmärker oss inte genom någon särskilt EU-kritisk hållning, vilket blir tydligt om man jämför med till exempel Storbritannien.

(Fig.7b)

När svenskarna gör en affärsmässig bedömning av om Sverige tjänat eller förlorat på medlemskapet är det fler som ser en vinst än en förlust. Fler svenska män än kvinnor tycker att medlemskapet är en bra affär för landet.

På det personliga planet är friheten att resa, studera och arbeta överallt inom EU det som betyder mest för svenskarna. För nästan sex av tio svenskar förbinds EU med dessa friheter. Men freden är också viktig. Dubbelt så många svenskar som européer associerar EU med fred. Det är kanske lite överraskande med tanke på att Sverige var ett av de få länder som aldrig drogs in i andra världskriget. De som deltog borde, kan man tycka, vara mer angelägna om EU:s fredsuppdrag. Men det kan hända att minnena från kriget bleknar när de generationer som deltog successivt försvinner. Eller så tycker européerna i större utsträckning än svenskarna att EU inte längre uppfyller något fredsuppdrag.

Synen på ett svenskt medlemskap i den monetära unionen har förändrats. Stödet har ökat något. Drygt fem av tio svenskar är nu för euron och drygt fyra av tio emot. Betydligt fler män än kvinnor är positiva. Det är möjligen för tidigt att säga hur stabil den här förändringen är på längre sikt. Framtiden får utvisa om den är här för att stanna.

Svenskarna är positiva till att beslut fattas på europeisk nivå på många områden. När det gäller att säkra ekonomisk tillväxt, bekämpa organiserad brottslighet och terrorism, säkra matens kvalitet, skydda miljön, hantera stora hälsoproblem, åstadkomma jämställdhet, främja demokrati och fred i världen, främja samarbete inom forskning och innovation och trygga energiförsörjningen är det dubbelt eller mångdubbelt fler svenskar som önskar mer av europeiskt beslutsfattande jämfört med dem som vill ha mindre. På många områden finns alltså stora majoriteter för att beslut bör tas på europeisk nivå. Detta är en rätt tydlig signal på att insikten om att många problem och möjligheter till sin karaktär är gränsöverskridande är allmänt spridd i Sverige. Nationen och den svenska staten ser sig inte längre som det enda verktyget för att hantera politiska problem.

Undersökningen har frågat folk vad de tycker kännetecknar den Europeiska unionen. För svenskarnas del är det unionens ekonomiska makt och politiska inflytande som träder i förgrunden. Väldigt få menar att EU:s militära styrka är värd att nämna. Det är heller inte särskilt många som anser att EU:s kulturella inflytande är ett kännetecken av betydelse.

Svenskarna har en stark tro på utbildning, yrkesutbildning och forskning som metoder att bekämpa effekterna av den ekonomiska krisen. Drygt fem av tio svenskar, jämfört med knappt tre av tio européer, tycker att EU borde satsa på detta. Annat EU bör göra är att ge stöd till små och medelstora företag och investera i infrastruktur, energi och miljö. Bortsett från stödet till små och medelstora företag är européerna i allmänhet mindre entusiastiska för de här åtgärderna.

Sju av tio svenskar tycker att EU gör för lite för de mänskliga rättigheterna och lika många anser sig vara oinformerade om vad EU faktiskt gör på området. Man får intrycket att många säger till sig själva att vad EU än gör så kan man alltid göra mer. Intervjupersonerna behöver ju heller inte ta ställning till de avvägningar som alltid måste göras i politiken.

Frågor kring identiteter tillhör de mer komplicerade. Men för svenskarna är det demokratiska värderingar som utgör den viktigaste beståndsdel i den europeiska identiteten. Det menar nästan åtta av tio men bara fyra av tio européer. Nio av tio svenskar känner sig som europé. Sex av tio menar också att den känslan är viktigast för om man är europé.

Optimismen om EU:s framtid är stor i Sverige. Sju av tio håller sig med en ljus syn på EU under den tid som kommer. Men svenskar som politiskt placerar sig till höger är betydligt mer optimistiska än de som placerar sig till vänster.

Av svenskarna är det ungefär lika många som tror att människor år 2030 kommer att leva i ett samhälle präglad av solidaritet som av individualism. Men drygt sju av tio skulle föredra ett samhälle kännetecknat av solidaritet jämfört med knappt två av tio som föredrar individualism. Betydligt fler svenskar skulle föredra ett samhälle 2030 som är mer tolerant mot etniska och religiösa minoriteter snarare än mindre tolerant. De som hellre väljer ett mindre tolerant samhälle utgör en mycket liten minoritet.

Åtta av tio svenskar tycker att andra etniska grupper berikar kulturlivet och sju av tio att invandrare behövs i arbetslivet. Européerna i allmänhet är mer skeptiska till om invandrare berikar kulturlivet även om drygt fem av tio menar att det är så. Knappt fem av tio européer anser att invandrare behövs i arbetslivet. Européerna har en svagare tro än svenskarna på fördelarna med invandring och närvaron av olika etniska grupper i landet.

VII TEKNISK FÖRKLARING

STANDARD EUROBAROMETER 71.3 TECHNICAL SPECIFICATIONS

Between the 12th of June and the 6th of July 2009, TNS Opinion & Social, a consortium created between Taylor Nelson Sofres and EDS Gallup Europe, carried out wave 71.3 of the EUROBAROMETER, on request of the EUROPEAN COMMISSION, Directorate-General for Communication, "Research and Political Analysis".

The STANDARD EUROBAROMETER 71.3 covers the population of the respective nationalities of the European Union Member States, resident in each of the Member States and aged 15 years and over. The STANDARD EUROBAROMETER 71.3 has also been conducted in the three candidate countries (Croatia, Turkey and the Former Yugoslav Republic of Macedonia) and in the Turkish Cypriot Community. In these countries, the survey covers the national population of citizens and the population of citizens of all the European Union Member States that are residents in these countries and have a sufficient command of the national languages to answer the questionnaire. The basic sample design applied in all states is a multi-stage, random (probability) one. In each country, a number of sampling points was drawn with probability proportional to population size (for a total coverage of the country) and to population density.

In order to do so, the sampling points were drawn systematically from each of the "administrative regional units", after stratification by individual unit and type of area. They thus represent the whole territory of the countries surveyed according to the EUROSTAT NUTS II (or equivalent) and according to the distribution of the resident population of the respective nationalities in terms of metropolitan, urban and rural areas. In each of the selected sampling points, a starting address was drawn, at random. Further addresses (every Nth address) were selected by standard "random route" procedures, from the initial address. In each household, the respondent was drawn, at random (following the "closest birthday rule"). All interviews were conducted face-to-face in people's homes and in the appropriate national language. As far as the data capture is concerned, CAPI (Computer Assisted Personal Interview) was used in those countries where this technique was available.

VIII EUROBAROMETERNS FRÅGOR

A	Projektnummer									
(101-105)										
<table border="1"><tr><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td></tr></table>										
EB71.2 A										

B	Landskod						
(106-107)							
<table border="1"><tr><td></td><td></td></tr></table>							
EB71.2 B							

C	EB projektnummer							
(108-110)								
<table border="1"><tr><td></td><td></td><td></td></tr></table>								
EB71.2 C								

D	Intervjunummer (löpnummer)										
(111-116)											
<table border="1"><tr><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td></tr></table>											
EB71.2 D											

E	ROTERAS (OBS DETTA STYR VILKA FRÅGOR SOM SEDAN STÄLLS)						
<table border="1"><tr><td>A</td></tr><tr><td>B</td></tr></table>					A	B	(117)
A							
B							
					1		
					2		
EB71.2 E							
Alternativ 28 ställs inte i SE							

Alternativ 29 ställs inte i SE

Alternativ 30 ställs inte i SE

Alternativ 31 ställs inte i SE

Q1 Vilken är din nationalitet? Ange det land (eller de länder) som stämmer för dig.

(FLERA SVAR MÖJLIGA)

Belgien
Danmark
Tyskland
Grekland
Spanien
Frankrike
Irland
Italien
Luxemburg
Nederländerna
Portugal
Storbritannien (England, Skottland, Wales, Nordirland)
Österrike
Sverige
Finland
Cypern
Tjeckien
Estland
Ungern
Lettland
Litauen
Malta
Polen
Slovakien
Slovenien

(138-170)

1,
2,
3,
4,
5,
6,
7,
8,
9,
10,
11,
12,
13,
14,
15,
16,
17,
18,
19,
20,
21,
22,
23,
24,
25,

Bulgarien	26,
Rumänien	27,
Annat land (SPONTANT - AVSLUTA)	32,
Vet ej (SPONTANT)	33,

EB69.2 Q1

(AVSLUTA OM 'ANNAT LAND' ELLER 'VET EJ')

VIKTIGA TRENDFRÅGOR

1) SOCIOEKONOMISKA INDIKATORER

QA1	På det stora hela, är du mycket nöjd, ganska nöjd, ganska missnöjd eller mycket missnöjd med det liv du lever? Skulle du säga att du är...?
-----	---

(LÄS UPP)

	(191)	
Mycket nöjd	1	
Ganska nöjd	2	
Ganska missnöjd	3	
Mycket missnöjd	4	
Vet ej (SPONTANT)	5	

EB70.1 QA3

FRÅGA INTE QA2a i CY(tcc) - CY(tcc) GÅ TILL QA2b

QA2a	Hur bedömer du den nuvarande situationen för vart och ett av följande områden?
------	--

(VISA KORT MED SKALA - ETT SVAR PER RAD)

	(LÄS UPP)	Mycket bra	Ganska bra	Ganska dåligt	Mycket dåligt	Vet ej (SPONTANT)
--	-----------	------------	------------	---------------	---------------	-------------------

(192)	1	Situationen för den svenska ekonomin	1	2	3	4	5
(193)	2	Situationen för den europeiska ekonomin	1	2	3	4	5
(194)	3	Den ekonomiska situationen i världen	1	2	3	4	5
(195)	4	Din personliga jobbsituation	1	2	3	4	5
(196)	5	Ditt hushålls ekonomiska situation	1	2	3	4	5
(197)	6	Situationen för sysselsättningen i Sverige	1	2	3	4	5
(198)	7	Situationen för miljön i Sverige	1	2	3	4	5

EB71.1 QA3a (ITEMS 1 TO 6) + EB70.1 QA4a (ITEM 7)

FRÅGA QA2b BARA i CY(tcc) - ÖVRIGA GÅ TILL QA3a

FRÅGA EJ QA3a i CY(tcc) - CY(tcc) GÅ TILL QA3b

QA3a	Vad har du för förväntningar inför de kommande tolv månaderna: kommer de kommande tolv månaderna att bli bättre, sämre eller oförändrade när det gäller...?
------	---

(ETT SVAR PER RAD)

	(LÄS UPP)	Bättre	Sämre	Oförändrade	Vet ej (SPONTANT)	
(206)	1	Ditt liv i allmänhet	1	2	3	4
(207)	2	Den ekonomiska situationen i Sverige	1	2	3	4

(208)	3	Den ekonomiska situationen i ditt hushåll	1	2	3	4
(209)	4	Arbetsmarknadssituationen i Sverige	1	2	3	4
(210)	5	Din egen arbetssituation	1	2	3	4
(211)	6	Den ekonomiska situationen i EU	1	2	3	4
(212)	7	Den ekonomiska situationen i världen	1	2	3	4

EB71.1 QA4a

FRÅGA QA3b BARA I CY(tcc) - ÖVRIGA GÅ TILL QA4a

FRÅGA EJ QA4a OCH QA5a i CY(tcc) – CY(tcc) GÅ TILL QA4b

QA4a Vilka tycker du är de två viktigaste frågorna för Sverige just nu?

(VISA KORT - LÄS UPP - MAX 2 SVAR)

	(220-237)
Brottslighet	1,
Den ekonomiska situationen	2,
Stigande priser/inflation	3,
Skatter	4,
Arbetslöshet	5,
Terrorism	6,
Försvars- och utrikespolitik	7,
Boende	8,
Invandring	9,
Hälso- och sjukvårdssystemet	10,
Skolväsendet	11,
Pensioner	12,
(ENDAST FÖR ATT DELA UPP A) Skydda miljön	13,
(ENDAST FÖR ATT DELA UPP B) Miljön (N)	14,
Energifrågor	15,
Ingen (SPONTANT) (N)	16,
Annat (SPONTANT)	17,

Vet ej (SPONTANT)

18,

EB71.1 QA5a TREND MODIFIED

QA5a Vilka är de två viktigaste frågorna för dig personligen just nu?

(VISA KORT - LÄS UPP - MAX 2 SVAR)

(238-255)

Brottslighet	1,
Den ekonomiska situationen	2,
Stigande priser/inflation	3,
Skatter	4,
Arbetslöshet	5,
Terrorism	6,
Försvars- och utrikespolitik	7,
Boende	8,
Invandring	9,
Hälsa- och sjukvårdssystemet	10,
Skolväsendet	11,
Pensioner	12,
(ENDAST FÖR ATT DELA UPP A) Skydda miljön	13,
(ENDAST FÖR ATT DELA UPP B) Miljön (N)	14,
Energifrågor	15,
Ingen (SPONTANT) (N)	16,
Annat (SPONTANT)	17,
Vet ej (SPONTANT)	18,

EB71.1 QA5b TREND MODIFIED

FRÅGA QA4b OCH QA5b BARA I CY(tcc) - ÖVRIGA GÅ TILL QA6a

2) UPPFATTNING OM EU

FRÅGA QA6a OCH QA7a BARA i EU27 - FM, TR och HR GÅ TILL QA6b - CY(tcc) GÅ TILL QA6c

QA6a Vad tycker du generellt om att Sverige är medlem i EU? Är det ...?

(LÄS UPP)

(292)	
Bra	1
Dåligt	2
Varken bra eller dåligt	3
Vet ej (SPONTANT)	4

EB71.1 QA6a

QA7a Med hänsyn till allt du känner till, skulle du säga att Sverige har tjänat på eller förlorat på att gå med i EU?

(293)	
Tjänat	1
Förlorat	2
Vet ej (SPONTANT)	3

EB71.1 QA7a

FRÅGA QA6b OCH QA7b BARA i FM, TR och HR - EU27 GÅ TILL QA8a - CY(tcc) GÅ TILL QA6c

FRÅGA
QA6c
OCH
QA7c
BARA i
CY(tcc) -
ÖVRIGA
GÅ TILL
QA8a

FRÅGA EJ
QA8a i

CY(tcc) -
CY(tcc) GÅ
TILL QA8b

QA8a	I dagsläget, skulle du generellt sett säga att saker går åt rätt håll eller åt fel håll i...?
------	--

(ETT SVAR
PER RAD)

	(LÄS UPP)
--	-----------

(298)

1	Sverige
2	EU

(299)

EB71.1
QA8a
TREND
MODIFIED

FRÅGA
QA8b BARA
i CY(tcc) -
ÖVRIGA GÅ
TILL QA9

A9: FRÅGA
EJ 1 , 3 och
4i CY(tcc)

QA9	Jag skulle vilja ställa en fråga om hur mycket du litar på vissa institutioner. Vill du för var och en av följande institutioner säga om du är benägen att lita på den eller inte.
-----	--

(ETT SVAR
PER RAD)

	(LÅS UPP)
--	-----------

(302)

(303)

(304)

(305)

(306)

(307)

1	Det svenska rättsväsendet
2	Politiska partier
3	Den svenska regeringen
4	Riksdagen
5	Europeiska unionen, EU
6	Förenta nationerna, FN

EB71.1 QA9
(items 3-5) +
EB70.1
QA12 (items
1-2,6)

FRÅGA
ALLA

QA10	Framkallar Europeiska unionen generellt sätt en mycket positiv, ganska positiv, neutral, ganska negativ eller mycket negativ bild för dig?
------	---

(ENDAST ETT SVAR)

(308)

Mycket positiv	1
Ganska positiv	2
Neutral	3
Ganska negativ	4
Mycket negativ	5
Vet ej (SPONTANT)	6

EB71.1 QA10

QA11	Vad betyder Europeiska unionen för dig personligen?
------	---

(VISA KORT - LÄS UPP - FLERA SVAR MÖJLIGA - ROTERA UPPIFRÅN OCH NER/NERIFRÅN OCH UPP)

(309-324)

Fred	1,
Ekonomiskt välstånd	2,
Demokrati	3,
Socialt skydd	4,
Frihet att resa, studera och arbeta var som helst inom EU	5,
Kulturell mångfald	6,

Starkare röst i världen	7,
Euron	8,
Arbetslöshet	9,
Byråkrati	10,
Slöseri med pengar	11,
Förlust av vår kulturella identitet	12,
Ökad kriminalitet	13,
Inte tillräcklig kontroll vid de yttre gränserna	14,
Annat (SPONTANT)	15,
Vet ej (SPONTANT)	16,

EB70.1 QA14

FRÅGA EJ QA12a I CY(tcc) - FRÅGA 1 ENDAST I EU27-LÄNDER SOM INTE INGÅR I EUROOMRÅDET - FRÅGA 2 ENDAST I EUROOMRÅDET - FM, HR OCH TR, FRÅGA ENDAST 3, 4, 5, 6, - CY(tcc) GÅ TILL QA12b

QA12a Är du benägen att instämma eller inte instämma i följande påståenden?

	(LÄS UPP)	Benägen att instämma	Inte benägen att instämma	Vet ej (SPONTANT)
--	-----------	----------------------	---------------------------	-------------------

(325)
(327)
(328)
(329)
(330)
(331)

1	Det känns som om vi är ekonomiskt mer stabila eftersom Sverige är medlem i EU	1	2	3
3	Min röst räknas i EU	1	2	3
4	Min röst räknas i Sverige	1	2	3
5	Jag förstår hur EU fungerar	1	2	3
6	Sveriges röst räknas i EU	1	2	3
7	Det tas hänsyn till Sveriges intressen i EU	1	2	3

EB70.1 QA15a TREND MODIFIED

FRÅGA QA12b ENBART I CY(tcc) - ÖVRIGA GÅ TILL QA13

FRÅGA ALLA

QA13 Har du hört talas om...?

	(LÄS UPP)	Ja	Nej	Vet ej (SPONTANT)
--	-----------	----	-----	-------------------

(336)	1	Europaparlamentet	1	2	3
(337)	2	Europeiska kommissionen	1	2	3
(338)	3	Europeiska centralbanken	1	2	3

EB70.1 QA16 TREND MODIFIED

QA14 För vart och ett följande europeiska organ vill jag att du säger om du är benägen att lita på det eller inte.

(ETT SVAR PER RAD)

	(LÄS UPP)	Benägen att lita på	Inte benägen att lita på	Vet ej (SPONTANT)
--	-----------	---------------------	--------------------------	-------------------

(339)	1	Europaparlamentet	1	2	3
(340)	2	Europeiska kommissionen	1	2	3
(341)	3	Europeiska centralbanken	1	2	3

EB71.1 QA11

QA15 Vilken är din uppfattning om följande påståenden? Vill du för vart och ett av dem säga om du är för eller emot?

	(LÅS UPP - ROTERA)	För	Emot	Vet ej (SPONTANT)
--	--------------------	-----	------	-------------------

(342)	1	En Europeisk monetär union med en enda valuta, Euron	1	2	3
(343)	2	Ytterligare utvidgning av EU under de kommande åren till att omfatta andra länder	1	2	3
(344)	3	Att Europas uppbyggnad sker snabbare i en grupp länder än i de andra länderna	1	2	3

EB70.1 QA27 TREND MODIFIED

QA16	För vart och ett av följande områden, kan du säga mig om du tycker att mer beslutsfattande skulle ske på europeisk nivå eller, tvärtom, att mindre beslutsfattande skulle ske på europeisk nivå?
------	--

(VISA KORT MED SKALA - ETT SVAR PER RAD)

	(LÅS UPP)	Mer beslutsfattande på europeisk nivå	Mindre beslutsfattande på europeisk nivå	Ingen förändring behövs (SPONTANT)	Vet ej (SPONTANT)
--	-----------	---------------------------------------	--	------------------------------------	-------------------

(345)	1	Kampen mot arbetslöshet	1	2	3	4
(346)	2	Bevarandet av sociala rättigheter	1	2	3	4
(347)	3	Säkra ekonomisk tillväxt	1	2	3	4
(348)	4	Kampen mot organiserad brottslighet	1	2	3	4
(349)	5	Kampen mot terrorism	1	2	3	4
(350)	6	Säkra matsäkerheten	1	2	3	4
(351)	7	Skyddet av miljön	1	2	3	4
(352)	8	Hanteringen av stora hälsoproblem	1	2	3	4
(353)	9	Lika behandling av män och kvinnor	1	2	3	4

(354)	10	Jordbruksskyddet	1	2	3	4
	11	Främjandet av demokrati och fred i världen	1	2	3	4
(355)						
	12	Samarbete inom områdena forskning och innovation	1	2	3	4
(356)						
	13	Försäkra sig om den löpande energiförsörjningen	1	2	3	4
(357)						

EB65.1 QA8 TREND MODIFIED

QA17	Om du använder en skala från 1 till 10, hur skulle du bedöma EU:s prestation på följande områden? 1 betyder att EU:s prestation på ett visst område är "inte alls tillfredsställande" och 10 betyder att dess prestation är "mycket tillfredsställande"
------	---

(VISA KORT MED SKALA - ENDAST ETT SVAR PER RAD)

	(LÅS UPP)	1 Inte alls tillfredsställande	2	3	4	5	6	7	8	9	10 Mycket tillfredsställande	Vet ej (SPONTANT)

(358-359)		Kampen mot arbetslöshet	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
(360-361)	2	Bevarandet av sociala rättigheter	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
(362-363)	3	Säkra ekonomisk tillväxt	1	2	3	4	5		7	8	9	10	11
(364-365)	4	Kampen mot organiserad brottslighet	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11

(366-367)	5	Kampen mot terrorism	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
(368-369)	6	Säkra matsäkerheten	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
(370-371)	7	Skyddet av miljön	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
(372-373)	8	Hanteringen av stora hälsoproblem	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
(374-375)	9	Lika behandling av män och kvinnor	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
(376-377)	10	Jordbruksskyddet	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
(378-379)	11	Främjandet av demokrati och fred i världen	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
(380-381)	12	Samarbete inom områdena forskning och innovation	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
(382-383)	13	Försäkra den löpande energiförsörjningen	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11

EB65.1 QA13 TREND MODIFIED

FRÅGA QA18a FÖR ATT DELA UPP A - ÖVRIGA GÅ TILL QA18b

QA18a	Den europeiska integrationen har fokuserat på olika områden de senaste åren. Vilka aspekter tycker du att EU:s institutioner skall lägga tonvikt på inom de närmaste åren för att stärka Europeiska unionen i framtiden?
-------	--

(VISA KORT - LÄS UPP - ROTERA - MAX 3 SVAR)

Den inre marknaden
Kulturpolitik
Europeisk utrikespolitik
Europeisk försvarspolitik

(384-401)

- 1,
- 2,
- 3,
- 4,

Migrationsfrågor	5,
Europeisk utbildningspolitik	6,
Miljöfrågor	7,
Energifrågor	8,
Solidaritet med fattigare regioner	9,
Vetenskaplig forskning	10,
Social- och hälsofrågor	11,
Brottsbekämpning	12,
Kampen mot klimatförändringarna	13,
Ekonomiska frågor	14,
Transport och energiinfrastruktur	15,
Annat (SPONTANT),	16,
Ingen av dessa (SPONTANT)	17,
Vet ej (SPONTANT)	18,

EB71.1 QA16

FRÅGA QA18b FÖR ATT DELA UPP B - ÖVRIGA GÅ TILL QA19

QA18b	Vilket av följande anser du att EU-institutionerna bör inrikta sig på under kommande år för att stärka Europeiska unionen i framtiden?
-------	--

(VISA KORT - LÄS UPP - ROTERA - MAX 3 SVAR)

	(402-419)
EU:s inre marknad	1,
Kulturpolitik	2,
Utrikespolitik	3,
Försvarspolitik	4,
Migrationsfrågor	5,
Utbildningspolitik	6,
Miljöfrågor	7,
Energifrågor	8,
Stöd till fattigare regioner	9,
Vetenskaplig forskning och innovation	10,
Social- och hälsofrågor	11,

Brottsbekämpning	12,
Bekämpningen av klimatförändringen	13,
Ekonomiska frågor	14,
Transport- och energinfrastruktur	15,
Annat (SPONTANT),	16,
Inget av detta (SPONTANT)	17,
Vet ej (SPONTANT)	18,

NEW

3) ORDFÖRANDEFRÅGOR

FRÅGA QA19 TILL QA22 BARA I EU27 - ÖVRIGA GÅ TILL QB1

QA19	I Europeiska unionen turas medlemsstaterna om att inneha ordförandeskapet i EU-rådet för sex månader i taget. För närvarande är Tjeckien ordförandeland. Har du på senaste tid läst, hört eller sett något om Tjeckiens ordförandeskap i tidningar, på radio, på teve eller på Internet ?
------	---

	(420)
Ja	1
Nej	2
Vet ej (SPONTANT)	3

EB70.1 QA29

FRÅGA QA20 ENBART I CZ - ÖVRIGA I EU 27 GÅ TILL QA21

FRÅGA QA21 ENBART I EU27 -ÖVRIGA GÅ TILL QB1

QA21	I Europeiska unionen turas medlemsstaterna om att inneha ordförandeskapet i EU-rådet för sex månader i taget. Från och med
------	--

	den 1 juli 2009 är det Sveriges tur. Har du på senare tid läst, hört eller sett något om Sveriges ordförandeskap i tidningar, på radio, på teve eller på Internet?
--	--

(422)

Ja
Nej
Vet ej (SPONTANT)

EB70.1 QA31

FRÅGA QA32 ENBART I SE - ÖVRIGA I EU27 GÅ TILL QB1
--

QA22	Antingen du har hört talas om det eller inte, anser du det viktigt eller oviktigt att Sverige blir ordförande i Europeiska unionens råd från den 1 juli? Skulle du säga att det är ...? (M)
------	---

(LÄS UPP)

(423)

Mycket viktigt
Viktigt
Inte särskilt viktigt
Inte alls viktigt
Vet ej (SPONTANT)

EB70.1 QA32

EU, VÄRLDEN, GLOBALISERINGEN

QB1a Vilket av följande tror du är viktigast för att avgöra ett lands eller en grupp av länders samlade makt och inflytande i världen? I första hand?

QB1b Och i andra hand?

(VISA KORT - ETT SVAR PER KOLUMN)

(LÄS UPP - NEDIFRÅN OCH UPP/UPPIFRÅN OCH NED)

(444) (445)

I första hand

- Dess ekonomiska makt
- Dess politiska inflytande
- Dess militära styrka
- Dess kulturella inflytande
- Annat (SPONTANT),
- Ingen (SPONTANT)
- Vet ej (SPONTANT)

NEW

QB2a Vilket av följande karakteriserar Europeiska unionen bäst enligt din uppfattning? I första hand?

QB2b Och i andra hand?

(VISA KORT - ETT SVAR PER KOLUMN)

(446) (447)

(LÄS UPP - NEDIFRÅN OCH UPP/UPPIFRÅN OCH NED SOM I QB1)	QB2a	QB2b
	I första hand	I andra hand
Dess ekonomiska makt	1	1
Dess politiska inflytande	2	2
Dess militära styrka	3	3
Dess kulturella inflytande	4	4

Annat (SPONTANT),	5	5
Ingen (SPONTANT)	6	6
Vet ej (SPONTANT)	7	7

NEW

QB3	Ange för följande påståenden om du instämmer helt, instämmer delvis, delvis tar avstånd eller helt tar avstånd från dem.
-----	--

(VISA KORT MED SKALA - ENDAST ETT SVAR PER RAD)

		(LÅS UPP - ROTERA)	Instämmer helt och hållet	Instämmer delvis	Tar delvis avstånd	Tar helt avstånd	Vet ej (SPONTANT)
(448)	1	Globalisering är en möjlighet till ekonomisk tillväxt	1	2	3	4	5
	2	Globalisering ökar de sociala orättvisorna	1	2	3	4	5
	3	Globaliseringen medför att det krävs gemensamma regler på internationell nivå (internationell styrning)	1	2	3	4	5

EB69.2 QA47a&b TREND MODIFIED

FRÅGA INTE QB4a I CY(tcc) - CY(tcc) GÅ TILL QA4b

QB4a	Vilket av följande två påståenden är det som är närmast din åsikt när det gäller globaliseringen?
------	---

(LÄS UPP - ENDAŠT ETT SVAR)

(451)

Globaliseringen utgör en bra möjlighet för svenska företag tack vare att marknader öppnas upp

1

Globaliseringen utgör ett hot för anställningar och företag i Sverige

2

Vet ej (SPONTANT)

3

EB70.1 QA33a

FRÅGA QB4b ENBART I CY(tcc) - ÖVRIGA GÅ TILL QB5a

FRÅGA QB5a TILL DEL A - ÖVRIGA GÅ TILL Qb5b

QB5a I vilken utsträckning instämmer du i eller tar du avstånd från följande påstående; EU hjälper till att skydda europeiska medborgare mot globaliseringens negativa effekter.

(VISA KORT - LÄS UPP - ENDAŠT ETT SVAR)

(453)

Instämmer helt och hållet

1

Instämmer delvis

2

Tar delvis avstånd

3

Tar helt och hållet avstånd

4

Vet ej (SPONTANT)

5

EB71.1 QA17a

FRÅGA Qb5b TILL DEL B - övriga GÅ TILL QB6

QB5b I vilken utsträckning instämmer du i eller tar du avstånd från följande påstående; EU gör det möjligt för europeiska medborgare att i större utsträckning dra nytta av de positiva effekterna av globalisering.

(VISA KORT - LÄS UPP - ENDAST ETT SVAR)

(454)

Instämmer helt och hållet	1
Instämmer delvis	2
Tar delvis avstånd	3
Tar helt och hållet avstånd	4
Vet ej (SPONTANT)	5

EB71.1 QA17b

FRÅGA EJ QB6a i CY(tcc) - CY(tc) GÅ TILL QB6b

QB6a I vilken utsträckning tror du att (NATIONALITET)s ekonomi påverkas av den globala ekonomiska situationen?

(VISA KORT - LÄS UPP - ENDAST ETT SVAR)

(455)

I stor utsträckning	1
Till viss del	2
Egentligen inte	3
Inte alls	4
Vet ej (SPONTANT)	5

NEW

FRÅGA QB6b BARA i CY(tcc) - ÖVRIGA GÅ TILL QB7

FRÅGA ALLA

QB7 Skulle du säga att den europeiska ekonomin fungerar bättre, sämre eller lika bra som den ... ekonomin?

(VISA KORT MED SKALA)

	(LÅS UPP)	Fungerar bättre	Fungerar sämre	Fungerar lika bra	Vet ej (SPONTANT)
--	-----------	--------------------	-------------------	----------------------	----------------------

(457)	1	Amerikanska	1	2	3	4
(458)	2	Japanska	1	2	3	4
(459)	3	Kinesiska	1	2	3	4
(460)	4	Indiska	1	2	3	4
(461)	5	Ryska (N)	1	2	3	4
(462)	6	Brasilien	1	2	3	4

EB69.2 QA50

GLOBAL STYRNING I SAMBAND MED DEN EKONOMISKA KRISEN/EU:s ROLL

QB8	Enligt din åsikt, vilken av följande aktörer kan effektivast hantera återverkningarna av den ekonomiska och finansiella krisen?
-----	---

(VISA KORT - LÅS UPP - ROTERA - ENDAST ETT SVAR)

Svenska regeringen/myndigheter	(463) 1
EU	2
USA	3
G20-länderna	4
Internationella valutafonden (IMF)	5
Annat (SPONTANT),	6
Ingen (SPONTANT)	7
Vet ej (SPONTANT)	8

EB71.1 QD3 TREND MODIFIED

FRÅGA QB9 OCH QB10 BARA I EU27 - CY(tcc) GÅ TILL QC1b - ÖVRIGA GÅ TILL QC1a

QB9	I vilken utsträckning instämmer du i eller tar avstånd ifrån att Europeiska unionens makt och verktyg räcker till för att försvara dess ekonomiska intressen i den globala ekonomin? (M)
-----	--

(VISA KORT - LÄS UPP - ENDAST ETT SVAR)

	(464)
Instämmer helt och hållet	1
Instämmer delvis	2
Tar delvis avstånd	3
Tar helt och hållet avstånd	4
Vet ej (SPONTANT)	5

EB71.1 QA18 TREND MODIFIED

QB10	Utav följande åtgärder, vilka två tycker du att EU borde prioritera för att hjälpa människor övervinna effekterna av den finansiella och ekonomiska krisen?
------	---

(VISA KORT - LÄS UPP - ROTERA - MAX 2 SVAR)

	(465-476)
Investingar i utbildning/yrkesutbildning/forskning	1,
Investeringar i infrastruktur	2,
Investeringar i energi- och miljö	3,
Stöd till stora företag/industrin (N)	4,
Stöd till små och medelstora företag	5,
Garantier för tillhandahållande av hälso- och sjukvård	6,
Stöd till pensionärer	7,
Stöd till arbetslösa	8,
Stöd till de fattigaste (N)	9,
Annat (SPONTANT),	10,
Ingen (SPONTANT)	11,
Vet ej (SPONTANT)	12,

EB71.1 QA19 TREND MODIFIED

VÅRDERINGAR

FRÅGA EJ QC1a I Cypern (Norra) - Cypern (Norra) GÅ TILL QC1b

QC1a I vilken utsträckning instämmer eller tar du avstånd från vart och ett av följande påståenden?

(VISA KORT MED SKALA - ETT SVAR PER RAD)

		(LÅS UPP)	Instämmer helt och hållet	Instämmer delvis	Tar delvis avstånd	Tar helt och hållet avstånd	Vet ej (SPONTANT)
	1	Staten blandar sig i våra liv för mycket	1	2	3	4	5
(497)	2	(VERSION A) Sverige måste prioritera ekonomisk tillväxt även om det påverkar miljön.	1	2	3	4	5
(498)	3	(VERSION B) Sverige borde prioritera värnandet av miljön även om det påverkar den ekonomiska tillväxten	1	2	3	4	5
(499)	4	Fri konkurrens är den bästa garantin för ekonomiskt välbefinnande	1	2	3	4	5
(500)							

EB69.2 QD1a TREND MODIFIED

FRÅGA QC1b ENDA I Cypern (Norra) - ÖVRIGA GÅ TILL QC2

FRÅGA ALLA

QC2 Om följande förändringar av vårt levnadssätt skulle ske inom en nära framtid, tycker du att det skulle vara bra, dåligt eller varken bra eller dåligt?

(ETT SVAR PER RAD)

		(LÅS UPP)	Bra	Dåligt	Varken bra eller dåligt	Vet ej (SPONTANT)
(505)	1	Mindre vikt vid pengar och materiella ägodelar	1	2	3	4
	2	Större vikt vid teknikutveckling	1	2	3	4

NEW

QC3 Vilka två av följande punkter bör samhället betona för att hantera viktiga globala utmaningar?

(VISA KORT - LÅS UPP - ROTERA - HÖGST 2 SVAR)

	(507-515)
Skydda miljön	1,
Social jämlikhet och solidaritet	2,
Frihandel/marknadsekonomi	3,
Kulturell mångfald och öppenhet mot andra	4,
Utveckling och innovation	5,
Traditioner	6,
Annat (SPONTANT)	7,
Ingen (SPONTANT)	8,
Vet ej (SPONTANT)	9,

NEW

QC4	Vilket av följande påståenden beskriver bäst din uppfattning om hur vårt samhälle bör förändras?
-----	--

(LÄS UPP - ENDAST ETT SVAR)

	(516)
Viktiga samhällsförändringar bör genomföras efter hand, även om det tar längre tid	
Man kan bara åstadkomma viktiga samhällsförändringar genom att handla snabbt, även om det ibland innebär att vara radikal	1
Vi behöver inte förändra samhället (SPONTANT)	2
Vet ej (SPONTANT)	3
	4

NEW

QC5	Vilka 3 finansiella frågor prioriterar du?
-----	--

(VISA KORT - LÄS UPP - MAX 3 SVAR)

	(517-528)
Betala räkningar	1,
Pensionsspara	2,
Betala skulder	3,
Köpa hus/lägenhet	4,
Föra vidare pengar till mina barn/barnbarn	5,
Skydda min familj om jag skulle bli sjuk/oförmögen att arbeta	6,
Ha besparingar till nödsituationer	7,
Leva så väl jag kan på min nuvarande inkomst	8,
Starta ett företag	9,
Ingen (SPONTANT) (N)	10,
Annat (SPONTANT)	11,
Vet ej (SPONTANT)	12,

EB63.2 QD1 TREND MODIFIED

QC6	Oavsett om du för närvarande söker arbete, vilket av följande skulle du personligen prioritera främst?
-----	--

(VISA KORT - LÄS UPP - ENDAST ETT SVAR)

Bra lön	(529)
Anställningstrygghet	1
Ett intressant arbete	2
Vet ej (SPONTANT)	3
	4

NEW

FRÅGOR OM MÄNSKLIGA
RÄTTIGHETER

QD1	Vilka frågor på följande lista som rör mänskliga rättigheter bör Europeiska unionens utrikespolitik sätta främst?
-----	---

(VISA KORT - LÄS UPP - ROTERA - MAX 3 SVAR)

(550-564)

Avskaffande av dödsstraffet
Kampen mot tortyr
Barns rättigheter
Kvinnors rättigheter
Kampen mot människohandel
Ekonomiska och sociala rättigheter
Yttrandefrihet
Mediefrihet
Kamp mot fängslande utan rättegång
Avsaknad av rättvis rättegång
Kamp mot rasism, främlingsfientlighet och diskriminering
Rättigheter för dem som tillhör minoriteter och etniska grupper
Annat (SPONTANT),

Ingen (SPONTANT)
Vet ej (SPONTANT)

NEW

QD2	Anser du att EU för närvarande gör för mycket, lagom mycket eller inte tillräckligt för att främja och försvara mänskliga rättigheter i världen?
-----	--

(LÄS UPP - ENDAST ETT SVAR)

(565)

För mycket
Lagom
Inte tillräckligt
Vet ej (SPONTANT)

NEW

QD3	Hur informerad känner du dig om de åtgärder som EU vidtar för att skydda mänskliga rättigheter i världen?
-----	---

(LÄS UPP - ENDAST ETT SVAR)

(566)

Mycket välinformerad
Ganska välinformerad
Inte särskilt välinformerad
Inte alls informerad
Vet ej (SPONTANT)

3
4
5

NEW

QD4	I vilken del av världen bör EU prioritera att öka sina ansträngningar för att främja och skydda mänskliga rättigheter?
-----	--

(VISA KORT - LÄS UPP - ROTERA - ENDAST ETT SVAR)

	(567-568)
Afrika söder om Sahara	1
Nordafrika	2
Mellanöstern och Gulfstaterna	3
Asien, Centralasien	4
Central- och Sydamerika, Västindien	5
Nordamerika	6
Östeuropa och kaukasiska länder	7
Västra Balkan	8
Annat (SPONTANT),	9
Samtliga, inte någon särskild region (SPONTANT)	10
Ingen (SPONTANT)	11
Vet ej (SPONTANT)	12

NEW

NYA TEMAN

1) IDENTITET

QE1 Vilka av följande beståndsdelar anser du vara de två viktigaste för att forma en europeisk identitet?

(VISA KORT - LÄS UPP - ROTERA - MAX 2 SVAR)

	(589-598)
Gemensam historia	1,
Geografi	2,
Demokratiska värderingar	3,
Hög nivå av socialt skydd	4,
Gemensam kultur	5,
Gemensamt religiöst arv	6,
Entreprenörskap	7,
Annat (SPONTANT),	8,

Ingen/Det finns ingen europeisk identitet (SPONTANT)	9,
Vet ej (SPONTANT)	10,

NEW

FRÅGA QE2 OCH QE3 BARA I EU27 - ÖVRIGA GÅ TILL QE4

QE2	Människor har olika uppfattning om vad det innebär att vara Svensk. Vad anser du vara de viktigaste kännetecknen bland följande på att vara Svensk?
-----	---

(VISA KORT - LÄS UPP - ROTERA - MAX 3 SVAR)

	(599-611)
Att vara kristen	1,
Att ha gemensamma Svenska kulturella traditioner	2,
Att vara född i Sverige	3,
Att ha minst en Svensk förälder	4,
Att känna sig Svensk	5,
(BARA FÖR ENSPRÅKIGA LÄNDER) Att behärska (LANDETS SPRÅK)	
	6,
Att utöva medborgerliga rättigheter, som att rösta i Sverige	8,
Att ha vuxit upp i Sverige	9,
Att vara aktiv i någon förening eller organisation i Sverige	10,
Annat (SPONTANT)	11,
Ingen (SPONTANT)	12,
Vet ej (SPONTANT)	13,

NEW

QE3	Och vilka bland följande kännetecken tycker du är viktigast för att vara europé?
-----	--

(VISA KORT - LÄS UPP - ROTERA - MAX 3 SVAR)

	(612-623)
Att vara kristen	1,
Att ha gemensamma europeiska kulturella traditioner	2,

Att vara född i Europa	3,
Att ha minst en europeisk förälder	4,
Att känna sig europeisk	5,
Att behärska något europeiskt språk utöver ditt eget språk	6,
Att utöva medborgerliga rättigheter, som att rösta i Europaparlamentsvalet	
	7,
Att ha vuxit upp i ett europeiskt land	8,
Att vara aktiv i någon förening eller organisation där andra EU-medborgare deltar	
	9,
Annat (SPONTANT)	10,
Ingen (SPONTANT)	11,
Vet ej (SPONTANT)	12,

NEW

Nu vill jag att du funderar över begreppet "geografisk identitet". Det kan betyda olika saker för olika människor. Man kan i varierande grad betrakta sig som europé, svensk eller som knuten till en viss region. Vissa påstår att globaliseringen för människor närmare varandra som "världsmedborgare".

QE4 När du funderar över det här, i vilken grad känner du dig personligen som...

(VISA KORT MED SKALA- ETT SVAR PER RAD)

		(LÄS UPP - ROTERA)	I hög grad	Till viss del	Egentligen inte	Inte alls	Vet ej (SPONTANT)
(624)	1	Europé	1	2	3	4	5
(625)	2	Svensk	1	2	3	4	5
(626)	3	Invånare i din region	1	2	3	4	5
(627)	4	Världsmedborgare	1	2	3	4	5

EB69.2 QB1

2) TIDSLINJE: FRAMTID - EUROPEISKA UNIONEN 2030

QF1 Skulle du säga att du är mycket optimistisk, ganska optimistisk, ganska pessimistisk eller mycket pessimistisk över Europeiska unionens framtid?

(ENDAST ETT SVAR)

	(648)
Mycket optimistisk	1
Ganska optimistisk	2
Ganska pessimistisk	3
Mycket pessimistisk	4
Vet ej (SPONTANT)	5

EB69.2 QA38

QF2 Föreställ dig hur Europeiska unionen kommer att se ut 2030. Kommer livet för EU-medborgare, jämfört med idag, att vara ...?

(VISA KORT - LÄS UPP - ENDAST ETT SVAR)

	(649)
Lättare	1
Svårare	2
Varken lättare eller svårare	3
Vet ej (SPONTANT)	4

NEW

a) FÖRUTSÄGELSER OM 2030

QF3 Tror du att människor i Europeiska unionen 2030 kommer att leva i ett samhälle där mer vikt läggs vid ekonomin eller miljön?

(ENDAST ETT SVAR)

	(650)
Ekonomi	1
Miljön	2
Båda kommer att ha lika stor vikt (SPONTANT)	3
Ingen förändring, samma som i dagens samhälle (SPONTANT)	4
Vet ej (SPONTANT)	5

NEW

QF4	Och tror du att människor i Europeiska unionen 2030 kommer att leva i ett samhälle där mer vikt läggs vid solidaritet eller individualism?
-----	--

(ENDAST ETT SVAR)

	(651)
Solidaritet	1
Individualism	2
Båda kommer att ha lika stor vikt (SPONTANT)	3
Ingen förändring, samma som i dagens samhälle (SPONTANT)	4
Vet ej (SPONTANT)	5

NEW

QF5	Och tror du att människor kommer att leva i ett samhälle där störst vikt läggs vid arbete eller fritid?
-----	---

(ENDAST ETT SVAR)

	(652)
Arbete	1
Fritid	2
Båda kommer att ha lika stor vikt (SPONTANT)	3
Ingen förändring, samma som i dagens samhälle (SPONTANT)	4
Vet ej (SPONTANT)	5

NEW

QF6	Och tror du att människor i Europeiska unionen 2030 kommer att leva i ett samhälle där störst vikt läggs vid ordning eller individuell frihet?
-----	--

(ENDAST ETT SVAR)

	(653)
Ordning	1
Individuell frihet	2
Båda kommer att ha lika stor vikt (SPONTANT)	3
Ingen förändring, samma som i dagens samhälle (SPONTANT)	4
Vet ej (SPONTANT)	5

NEW

QF7	Och tror du att människor kommer att ha mer eller mindre tid för familjeliv?
-----	--

(ENDAST ETT SVAR)

	(654)
Mer tid	1
Mindre tid	2
Ingen förändring, samma som i dagens samhälle (SPONTANT)	3
Vet ej (SPONTANT)	4

NEW

QF8	Och tror du att människor i Europeiska unionen 2030 kommer att leva i ett samhälle som är mer eller mindre tolerant mot etniska och religiösa minoriteter?
-----	--

(ENDAST ETT SVAR)

	(655)
Mer tolerant	1
Mindre tolerant	2
Ingen förändring, samma som i dagens samhälle (SPONTANT)	3

Vet ej (SPONTANT)

4

NEW

b) FÖRHOPPNINGAR INFÖR 2030

QF9	Låt oss nu tala om dina förhoppningar, inte dina förutsägelser, inför framtiden. Skulle du i Europeiska unionen 2030 föredra ett samhälle där störst vikt läggs vid ekonomin eller miljön?
-----	--

(ENDAST ETT SVAR)

Ekonomin	(656)
Miljön	1
Ett samhälle där båda har lika stor vikt (SPONTANT)	2
Ingen förändring, samma som i dagens samhälle (SPONTANT)	3
Vet ej (SPONTANT)	4
	5

NEW

QF10	Och skulle du i Europeiska unionen 2030 föredra ett samhälle där störst vikt läggs vid solidaritet eller individualism?
------	---

(ENDAST ETT SVAR)

Solidaritet, stöd åt andra	(657)
Individualism	1
Ett samhälle där båda har lika stor vikt (SPONTANT)	2
Ingen förändring, samma som i dagens samhälle (SPONTANT)	3
Vet ej (SPONTANT)	4
	5

NEW

QF11	Och skulle du föredra ett samhälle där störst vikt läggs vid arbete eller fritid?
------	---

(ENDAST ETT SVAR)

(658)	
Arbete	1
Fritid	2
Ett samhälle där båda har lika stor vikt (SPONTANT)	3
Ingen förändring, samma som i dagens samhälle (SPONTANT)	4
Vet ej (SPONTANT)	5

NEW

QF12	Och skulle du i Europeiska unionen 2030 föredra ett samhälle där störst vikt läggs vid ordning eller individuell frihet?
------	--

(ENDAST ETT SVAR)

(659)	
Ordning	1
Individuell frihet	2
Ett samhälle där båda har lika stor vikt (SPONTANT)	3
Ingen förändring, samma som i dagens samhälle (SPONTANT)	4
Vet ej (SPONTANT)	5

NEW

QF13	Och skulle du föredra ett samhälle där människor har mer eller mindre tid för familjeliv?
------	---

(ENDAST ETT SVAR)

(660)	
Mer tid	1
Mindre tid	2
Ingen förändring, samma som i dagens samhälle (SPONTANT)	3
Vet ej (SPONTANT)	4

NEW

QF14 Och skulle du i Europeiska unionen 2030 föredra ett samhälle som är mer eller mindre tolerant mot etniska och religiösa minoriteter?

(ENDAST ETT SVAR)

Mer tolerant	(661)
Mindre tolerant	1
Ingen förändring, samma som i dagens samhälle (SPONTANT)	2
Vet ej (SPONTANT)	3
	4

NEW

QF15 Ange för var och en av följande punkter om du anser att i Europeiska unionen 2030 ...?

(VISA KORT MED SKALA - ENDAST ETT SVAR PER RAD)

	(LÄS UPP)	Ja, troligtvis	Nej, troligtvis inte	Vet ej (SPONTANT)
--	-----------	-------------------	-------------------------	-------------------

(662)

1	Kvinnors löner kommer i snitt att vara lika höga som mäns för samma kompetens och erfarenhet	1	2	3
2	Andelen kvinnor och män kommer att vara lika stor i alla politiska institutioner	1	2	3

(663)

NEW

QF16 Och skulle du i Europeiska unionen 2030 föredra ett samhälle där ...?

(VISA KORT MED SKALA - ENDAST ETT SVAR PER RAD)

	(LÅS UPP)	Ja, absolut	Ja, till viss del	Nej, inte riktigt	Nej, absolut inte	Vet ej (SPONTANT)
--	-----------	----------------	----------------------	----------------------	----------------------	-------------------

(664)	1	Kvinnors löner i snitt är lika höga som mäns för samma kompetens och erfarenhet	1	2	3	4	5
(665)	2	Andelen kvinnor och män är lika stor i alla politiska institutioner	1	2	3	4	5

NEW

QF17	För vart och ett av följande, säg mig om du tror att Europeiska unionen 2030 kommer ...?
------	--

(VISA KORT MED SKALA - ETT SVAR PER RAD)

	(LÅS UPP - ROTERA)	Ja, troligtvis	Nej, troligtvis inte	Vet ej (SPONTANT)
--	--------------------	-------------------	-------------------------	-------------------

(666)	1	Att bara vara en mindre viktig ekonomisk maktfaktor	1	2	3
(667)	2	Att med euron ha en starkare valuta än dollarn	1	2	3
(668)	3	Att vara en ledande diplomatisk maktfaktor i världen	1	2	3
(669)	4	Att sträcka sig långt bortom gränserna för den europeiska kontinenten (N)	1	2	3

EB67.2 QA38 TREND MODIFIED

QF18	Om du fortsätter att föreställa dig 2030, vilka tror du kommer att vara de två viktigaste frågor som (VÅRT LAND) står inför 2030?
------	---

(VISA KORT - LÄS UPP - MAX 2 SVAR)

	(670-686)
Brottslighet	1,
Den ekonomiska situationen	2,
Stigande priser/inflation	3,
Skatter	4,
Arbetslöshet	5,
Terrorism	6,
Försvars- och utrikespolitik	7,
Boende	8,
Invandring	9,
Hälso- och sjukvårdssystemet	10,
Skolväsendet	11,
Pensioner	12,
Skydda miljön (dela upp A){13}Miljön (dela upp B)	13,
Energi	14,
Annat (SPONTANT)	15,
Ingen (SPONTANT)	16,
Vet ej (SPONTANT)	17,

NEW

3) REGIONAL DIMENSION

FRÅGA QG BARA I EU27 - ÖVRIGA GÅ TILL QH

QG1	Enligt din uppfattning, vilken myndighetsnivå har störst inverkan på din livssituation: är det myndigheter på europeisk, nationell, regional eller lokal nivå?
-----	--

(LÄS UPP - ENDAST ETT SVAR)

	(707)
På europeisk nivå	1
På nationell nivå	2
På regional eller lokal nivå	3
Vet ej (SPONTANT)	4

EB70.1 QH1 TREND SLIGHTLY MODIFIED

QG2	Enligt din uppfattning, tas det tillräcklig hänsyn eller inte till lokala och regionala myndigheter när beslut fattas om EU:s politik?
-----	--

(LÄS UPP - ENDAST ETT SVAR)

	(708)
Lagom	1
Otillräcklig	2
Vet ej (SPONTANT)	3

EB70.1 QH2

4) INVANDRING

FRÅGA ALLA

QH1	Kan du, för vart och ett av följande påståenden, säga om du lutar åt att instämma i påståendet eller ta avstånd från det?
-----	---

(ETT SVAR PÅ VARJE RAD)

	(LÄS UPP)	Lutar åt att instämma	Lutar åt att ta avstånd	Det beror på (SPONTANT)	Vet ej (SPONTANT)

(729)	1	Andra etniska grupper berikar kulturlivet i Sverige	1	2	3	4
(731)	3	Närvaron av andra etniska grupper är en källa till osäkerhet	1	2	3	4
(732)	4	Närvaron av andra etniska grupper ökar arbetslösheten i Sverige	1	2	3	4
(734)	6	Vi behöver invandrare som arbetar inom vissa sektorer av vår ekonomi	1	2	3	4
(735)	7	Att invandrare kommer till Europa kan effektivt lösa problemet med Europas åldrande befolkning	1	2	3	4
(736)	8	Invandrare kan spela en viktig roll genom att bidra till större förståelse och tolerans för resten av världen	1	2	3	4
(737)	9	(DELA UPP A) Invandrare bidrar med mer skatt än de får ut genom hälso- och välfärdstjänster (N)	1	2	3	4
(738)	10	(DELA UPP B) Legala invandrare bidrar med mer skatt än de får ut genom hälso- och välfärdstjänster (N)	1	2	3	4

EB66.3 QA25 TREND MODIFIED

5) MEDBORGARE I EU/BETEENDEINTENTIONER

Q11	När det gäller vårdkostnader, har du redan varit tvungen att betala, betalar du för närvarande eller förväntar du dig att i framtiden behöva betala för professionell vård i hemmet eller på institution för någon av dina föräldrar? Nämn samtliga alternativ som stämmer in.
-----	--

(LÄS UPP - FLERA SVAR MÖJLIGA)

Ja, du har redan betalt för sådan vård

Ja, du betalar för sådan vård nu

(759-763)

1,

2,

Ja, du tror att du kommer att få betala för sådan vård i framtiden	3,
Nej, inget av dessa	4,
Vet ej (SPONTANT)	5,

EB67.3 QA13

QI2	Tror du att du i framtiden kommer att kunna få lämplig hjälp och långvarig vård eller omsorg om du skulle behöva det?
-----	---

(LÄS UPP - ENDAST ETT SVAR)

Ja, absolut
Ja, troligtvis
Nej, troligtvis inte
Nej, absolut inte
Vet ej (SPONTANT)

(764)

NEW

6) BEDÖMNING AV DET
SOCIALA SYSTEMET I DAG
OCH I MORGON

FRÅGA EJ QJ1a i CY(tcc) -
CY(tcc) GÅ TILL QJ1b

QJ1a	Kan du för vart och ett av följande påståenden, säga om det stämmer med din syn på det svenska socialförsäkringssystemet? Vårt socialförsäkringssystem ...
------	--

(ETT SVAR PÅ VARJE RAD)

	(LÄS UPP)
--	-----------

(785)	1	ger ett tillräckligt heltäckande skydd
(786)	2	kan fungera som förebild för andra länder
(787)	3	är för kostsamt för det svenska samhället

EB66.3 QA20

FRÅGA QJ1b BARA i CY(tcc) - ÖVRIGA GÅ TILL QJ2

FRÅGA EJ QJ2a i CY(tcc) - CY(tcc) GÅ TILL QJ2b

QJ2a	Låt oss nu fundera på hur det Svenska sociala välfärdssystemet kommer att se ut 2030. Tror du att ditt sociala välfärdssystem 2030 ...
------	--

(ETT SVAR PER RAD)

	(LÄS UPP)
--	-----------

(791)	1	Kommer att ge ett tillräckligt heltäckande skydd	1	2	3
(792)	2	Kommer att vara för kostsamt för det (NATIONALITET) samhället	1	2	3

NEW

FRÅGA QJ2b BARA i CY(tcc) - ÖVRIGA GÅ TILL QJ3
--

PENSIONER

FRÅGA ALLA

QJ3	När du idag tänker på din framtida pension, känner du dig då...?
-----	--

(LÄS UPP - ENDAST ETT SVAR)

	(815)
Mycket trygg	1
Ganska trygg	2
Inte särskilt trygg	3
Inte alls trygg	4
Vet ej (SPONTANT)	5

EB66.3 QA15 TREND MODIFIED

FRÅGA INTE QJ4a OCH QJ5a I CY (tcc) FRÅGA QJ4a OM "FÖRVÄRSARBETAR", KOD 5 TILL 18 I D15a – CY (tcc) GÅ TILL QJ4b - ÖRIGA GÅR TILL QJ5a
--

QJ4a	Om du var tvungen att välja mellan något av följande alternativ - som alla syftar till att garantera finansieringen av pensionssystemet i Sverige - vilket alternativ skulle du då ha lättast för att acceptera?
------	--

(LÄS UPP - ENDAST ETT SVAR)

	(816)
Arbeta och bidra längre	1
Behålla nuvarande pensionsålder och höja socialförsäkringsavgifterna	2
Behålla nuvarande pensionsålder och acceptera lägre pension	3
En kombination av alla tre (SPONTANT)	4
Inget av dessa (SPONTANT)	5

Vet ej (SPONTANT)	6
-------------------	---

EB66.3 QA16b TREND MODIFIED

FRÅGA INTE QJ5a I CY(tcc) - FRÅGA QJ5a OM "FÖRVÅRSARBETAR INTE", KÅD 1 TILL 4 I D15a - ÖVRIGA GÅ TILL QJ6

QJ5a	Enligt din mening, vilket av följande alternativ - som alla syftar till att garantera finansieringen av pensionssystemet i Sverige - skulle vara lättast för att acceptera för någon som förvärvsarbetar?
------	---

(VISA KORT - LÅS UPP - ENDAST ETT SVAR)

Arbeta och bidra längre	(817)
Behålla nuvarande pensionsålder och höja socialförsäkringsavgifterna	1
Behålla nuvarande pensionsålder och acceptera lägre pension	2
En kombination av alla tre (SPONTANT)	3
Inget av dessa (SPONTANT)	4
Vet ej (SPONTANT)	5
	6

EB66.3 QA16d TREND MODIFIED

FRÅGA QJ4b OCH QJ5b BARA I CY(tcc) - FRÅGA QJ4b OM "FÖRVÅRSARBETAR", KOD 5 TILL 18 I D15a - ÖVRIGA GÅ TILL QJ5b

FRÅGA ALLA

QJ6	Vilket av följande påståenden speglar bäst ditt hushålls situation?
-----	---

(VISA KORT - LÅS UPP - ENDAST ETT SVAR)

Din nuvarande situation tillåter dig inte att planera för framtiden. Du lever från dag till dag.	(820)
Du vet vad du kommer att göra under de kommande sex månaderna.	1
	2

Du har ett långtidsperspektiv på vad ditt hushåll kommer att göra under de närmaste 1 eller 2 åren	3
Annat	4
Vet ej (SPONTANT)	5

EB65.3 QE14a TREND MODIFIED

QJ7	Kan du, för vart och ett av följande påståenden, säga mig om du instämmer helt och hållet, instämmer delvis, tar delvis avstånd eller tar helt och hållet avstånd?
-----	--

(VISA KORT MED SKALA - ENDAST ETT SVAR PER RAD)

		(LÅS UPP)	Instämmer helt och hållet	Instämmer delvis	Tar delvis avstånd	Tar helt och hållet avstånd	Vet ej (SPONTANT)
(821)	1	(EJ I CY(tcc)) Det är svårt att hitta ett bra arbete i Sverige även med goda kvalifikationer	1	2	3	4	5
(823)	3	Det är nödvändigt att byta jobb efter några år för att hålla sig kvar på arbetsmarknaden	1	2	3	4	5

NEW

QJ8	Låt oss nu tänka på sysselsättningssituationen i Sverige 2030. Anser du att det 2030 ...
-----	--

(ETT SVAR PER RAD)

	(LÅS UPP)	Ja, absolut	Nej, absolut inte	Vet ej (SPONTANT)
--	-----------	-------------	-------------------------	----------------------

(824)

1	(EJ i CY (tcc)) Det kommer att vara svårt att hitta ett bra arbete i Sverige även med goda kvalifikationer	1	2	3
3	Det kommer att vara nödvändigt att byta jobb efter några år för att hålla sig kvar på arbetsmarknaden	1	2	3

(826)

NEW

DEMOGRAFI

D1	När det gäller politik brukar man tala om "vänster" och "höger". Var skulle du själv placera dig på den här skalan?
----	---

(VISA KORT) (FÖRESLÅ INTE - OM IP TVEKAR - LÅS UPP IGEN)

(943-944)

1 Vänster	2	3	4	5	6	7	8	9	10 Höger
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10

Vägrar (SPONTANT) 11

Vet ej (SPONTANT) 12

EB71.2 D1

INGA FRÅGOR D2 TILL D6

D7	Kan du ge mig siffran för det påstående som bäst motsvarar din nuvarande situation?
----	---

(VISA KORT - LÄS UPP - ENDAST ETT SVAR)

	(945-946)
GIFT ELLER OMGIFT	
Lever utan barn	1
Lever med barn från det nuvarande äktenskapet	2
Lever med barn från ett tidigare äktenskap	3
Lever med barn från det nuvarande äktenskapet och ett tidigare äktenskap	4
SAMBO	
Lever utan barn	5
Lever med barn från det nuvarande förhållandet	6
Lever med barn från ett tidigare förhållande	7
Lever med barn från det nuvarande förhållandet och ett tidigare förhållande	8
SINGEL	
Lever utan barn	9
Lever med barn	10
SKILD ELLER SEPARERAD	
Lever utan barn	11
Lever med barn	12
ÄNKA/ÄNKLING	
Lever utan barn	13
Lever med barn	14
Annat (SPONTANT)	15
Vägrar (SPONTANT)	16

EB71.2 D7

D8	Hur gammal var du när du slutade studera på heltid?
----	---

(OM IP FORTFARANDE STUDERAR, SKRIV '00' - OM IP SAKNAR UTBILDNING, SKRIV '98' - OM IP INTE KOMMER IHÅG, SKRIV '99')

(947-948)

--	--

EB71.2 D8

(D9 FINNS EJ)

D10	Kön
-----	-----

Man	(949) 1
Kvinna	2

EB71.2 D10

D11	Hur gammal är du?
-----	-------------------

(950-951)

--	--

EB71.2 D11

(D12 TILL D14 FINNS EJ)

(D15b STÄLLS ENDAST OM IP INTE FÖRVÄRVSARBETAR FÖR NÄRVARANDE - D15a = 1 TILL 4)

D15a	Vilken typ av arbete/anställning/yrke har du just nu?
------	---

D15b	Har du förvärvsarbetat tidigare? Vilken typ av arbete hade du senast?	
	(952-953)	(954-955)
	D15a	D15b
	Nuvarande yrke	Tidigare yrke
Ej aktiva		
Hemarbetande hemmafru/hemmapappa, eller arbetssökande	1	1
Studerande	2	2
Arbetslös, eller för närvarande utan arbete	3	3
Pensionerad eller sjukpensionär	4	4
Egna företagare		
Lantbrukare	5	5
Fiskare	6	6
Egen konsult/specialist t.ex. advokat, egen läkarpraktik, revisor, arkitekt	7	7
Butiksägare, hantverkare eller liknande	8	8
Ägare/delägare av/i företag	9	9
Anställda		
Anställd konsult/specialist (t.ex. anställd läkare, advokat, revisor, arkitekt)	10	10
Företagsledande ställning, direktör eller högsta ledningen (vd, generaldirektör, annan direktör)	11	11
Annan ledande befattning t.ex. avdelningschef, lärare, tekniker	12	12
Anställd, huvudsakligen med skrivbordsarbete	13	13
Anställd med rörligt arbete, (t.ex. försäljare, chaufför...)	14	14
Anställd i servicenäringen (sjukhus, restaurang, polis, brandman...)	15	15
Arbetsledare	16	16
Specialutbildad arbetare	17	17
Arbetare, ej specialutbildad	18	18
Har aldrig förvärvsarbetat	19	19

EB71.2 D15a D15b

(D16 TILL D24 SAKNAS)

D25	Skulle du säga att du bor i ...?
-----	---

(LÄS UPP)

Glesbygd eller by

En liten eller medelstor stad

En stor stad

Vet ej (SPONTANT)

(956)

EB71.2 D25

(D26 TILL D39 SAKNAS)

D40a	Om du räknar med dig själv, hur många personer på 15 år eller mer bor då i ditt hushåll?
------	---

(LÄS UPP - ANTECKNA)

(957-958)

--	--

EB71.2 D40a

D40b	och hur många barn under 10 år bor i ditt hushåll?
------	--

(LÄS UPP - ANTECKNA)

(959-960)

--	--

EB71.2 D40b

D40c	och hur många barn på 10 till 14 år bor i ditt hushåll?
------	---

(LÄS UPP - ANTECKNA)

(961-962)

--	--

EB71.2 D40c

D41	Var är du född ...?
-----	---------------------

(VISA KORT - LÄS UPP - ENDAST ETT SVAR)

(963)

i Sverige	1
i ett annat EU-land	2
i Europa, men inte i ett EU-medlemsland	3
i Asien, Afrika eller i Latinamerika	4
i Nordamerika, Japan eller Oceanien	5
Vägrar (SPONTANT)	6

EB71.2 D41

D42	Vilket av följande påståenden stämmer in på dig?
-----	--

(VISA KORT - LÄS UPP - ENDAST ETT SVAR)

	(964)
Båda dina föräldrar är födda i Sverige	1
En av dina föräldrar är född i Sverige och den andra är född i en annan EU-medlemsstat	2
Din mamma och din pappa är födda i en annan EU-medlemsstat	3
En av dina föräldrar är född i Sverige och den andra är född utanför EU	4
Din mamma och din pappa är födda utanför EU	5
En av dina föräldrar är född i en annan EU-medlemsstat och den andra är född utanför EU	6
Vet ej/Vägran (SPONTANT)	7

EB71.2 D42

D43a Finns det en fast telefon i hushållet?

D43b Äger du en mobiltelefon?

	(965)	(966)
	D43a	D43b
	Fast	Mobil
Ja	1	1
Nej	2	2

EB71.2 D43a D43b

D46 Vilka av följande tillhörigheter har du i ditt hushåll?

(VISA KORT - LÄS UPP - FLERA SVAR MÖJLIGA)

	(967-976)
TV	1,
DVD spelare	2,

Musik-CD spelare	3,
Dator	4,
Internetuppkoppling hemma	5,
En bil	6,
En lägenhet eller ett hus som du inte betalar av längre	7,
En lägenhet eller ett hus som du betalar av	8,
Ingen (SPONTANT)	9,
Vet ej (SPONTANT)	10,

EB71.2 D46

D60 Skulle du säga att du under de senaste tolv månaderna har haft problem med att betala räkningarna vid månadens slut ...?

(VISA KORT - LÄS UPP - ENDAST ETT SVAR)

Större delen av tiden	(977)
Ibland	1
Nästan aldrig / Aldrig	2
Vägrar (SPONTANT)	3
	4

EB71.2 D60

D61 På följande skala är 1 längst ned i samhället och 10 högst upp i samhället. Var på skalan skulle du placera dig själv?

(VISA KORT - ENDAST ETT SVAR)

1 Längst ned i samhället	(978-979)
2	1
	2

3	3
4	4
5	5
6	6
7	7
8	8
9	9
10 Högst upp i samhället	10
Vägrar (SPONTANT)	11

EB71.2 D61

D62 Använder du Internet ...?

(VISA KORT MED SKALA - ETT SVAR PER RAD)

	(LÄS UPP)	Varje dag eller nästan varje dag	Två eller tre gånger i veckan	Ungefär en gång i veckan	En till två gångar i månaden	Mer sällan	Aldrig	Saknar Internetuppkoppling (SPONTANT)

(980) 1 Hemma 1 2 3 4 5 6 7

(981)	2	På arbetet	1	2	3	4	5	6	7
(982)	3	Annan plats (skola, universitet, Internetcafé osv.)	1	2	3	4	5	6	7

EB71.2 D62

(INTERVJUPROTOKOLL)

P1	INTERVJUDATUM
----	---------------

(1003-1004)

(1005-1006)

	DAG		MÅNAD
--	-----	--	-------

EB71.2 P1

P2	Tidpunkt för intervjustart
----	----------------------------

(ANGE TID I 24-TIMMARSFORMAT - ANGE TIDEN DÅ SJÄLVA INTERVJUN INLEDDES)

(1007-1008)

(1009-1010)

	Timma		Minuter
--	-------	--	---------

EB71.2 P2

P3	Hur lång tid tog intervjun? (SKRIV MED SIFFROR)
----	---

(1011-1013)

		Minuter (AVRUNDA TILL HELA MINUTER - INTE TILL 5 MINUTERSINTERVALL)
--	--	---

EB71.2 P3

P4	Antal personer som var närvarande vid intervjun, inklusive intervjuaren?
----	--

Två (intervjuperson och intervjuare)

Tre

Fyra

(1014)

1

2

3

Fem eller fler

4

EB71.2 P4

P5 Hur samarbetade intervjupersonen?

(1015)

Mycket bra

1

Ganska bra

2

Sisådär

3

Dåligt

4

EB71.2 P5

P6 Antal invånare på orten: (LOKAL KOD - IFYLLS AV TNS GALLUP)

(LOKAL KOD)

(1016-1017)

EB71.2 P6

P7 Region: (LOKAL KOD - IFYLLS AV TNS GALLUP)

(LOKAL KOD)

(1018-1019)

EB71.2 P7

P8 Postnummer

(1020-1027)

EB71.2 P8

P9 Urvalspunktnummer

(1028-1035)

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

EB71.2 P9

P10 Intervjuarnummer

(1036-1043)

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

EB71.2 P10

P11 Vagningsfaktor (IFYLLS AV TNS GALLUP)

(1044-1051)

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

EB71.2 P11

STÄLLS INTE I SVERIGE